

ತೆಲುಗು ಬಾಲಭಾರತಿ

ವದವ ತರಗತಿ

భారత సంవిధానము

పార్ట్ - IV A

ప్రాథమిక బాధ్యతలు

51 ఎ) ప్రాథమిక బాధ్యతలు

ప్రతి పారుడు ఈ క్రింది బాధ్యతలను మనసారా స్వీకరించి బాధ్యతాయుతంగా ప్రవర్తించవలెను.

- ఎ) రాజ్యంగ శాసనబడ్డడై యుండుట. శాసనమందలి ఆశయములనూ, శాసనం స్థాపించే సంస్థలనూ, జాతీయ పతకాన్ని, జాతీయ గీతాన్ని అంకితభావంతో గౌరవించుట.
- బి) స్వాతంత్ర్యోద్యమ నూహర్తితో అన్ని రంగాలలో వ్యవహారించుట.
- సి) దేశ సార్వభోషణాన్ని, సమస్వయతనూ, సమగ్రతను రక్షించుట.
- డి) దేశరక్షణలో అనుక్షణం సంసీద్ధుడై ఉండుట.
- ఇ) ప్రజాజీవనంలో అన్యోన్యతనూ, భ్రాతృభావాన్ని పోషించుట, మత, భాషప్రాంతీయతత్వాలకు పర్మావేరుధ్యములకు అతీతముగా ఉండుట. స్త్రీలను అగోరవపరచే ఆచారములను విడనాడుట.
- ఎఫ్) అమూల్యమైన భారతీయ చారిత్రక సంపదనూ, సుసంపన్న సంస్కృతినీ పరిరక్షించుట.
- జి) పర్యావరణాన్ని అడవులనూ, కోలనులనూ, నదులనూ రక్షించుట, అభివృద్ధి పరచుట, ముగరక్షణ జలజంతు జీవరాసులపై కరుణాత్రత.
- పాచ) శాస్త్రీయ మరియు మానవతా దృక్పథాలను అలవరచుకొనుట, జిజ్ఞాసను పెంపాందించు కొనుట, సంస్కరణ తత్వమును పెంపాందించుట.
- ఐ) హింసను విడనాడుట, ప్రజల ఆస్తుల విధ్యంసం చర్యలను నిరోధించుట.
- జె) వ్యక్తిత్వ శక్తి సామర్థ్యాల బౌన్సుత్వాన్ని పెంపాందించుకొనుట ద్వారా మరియు సమిష్టి కృషి ద్వారా అన్ని రంగాలలో గణనీయమైన స్థాయిని చేరుటకొరకు, శిఖరాగ్ర సాధనకొరకు నిరంతరం కృషి సల్వుట.
- కె) రక్షకులు లేదా సంరక్షకులుగా ఉన్నవారందరూ ఆరు నుంచి 14 సంవత్సరముల లోపల పసివారికి విద్యాభ్యాసము చేయు అవకాశమును కల్పించవలెను.

మీ స్కూల్స్ఫోన్‌తో DIKSHA App నువ్వుగించి పాఠ్యపుస్తకం మొదటి పుటలోని QR CODE ను స్క్యూల్ చేసిన డిజిటల్ పాఠ్యపుస్తకం మరియు ప్రతి పాఠంలోని QR CODE ను స్క్యూల్ చేసిన ఆ పాఠానికి సంబంధించిన అధ్యయన-అధ్యాపనలకు ఉపయుక్తమగు దృశ్య-శ్రవణ సౌహీత్యం లభిస్తుంది.

తెలుగు

బాలభారతి

ఐదవ తరగతి

ప్రథమ ప్రచురణ : 2015

ప్రశ్నలు ఉన్నాడాం : 2022

సంపాదక మండలి :

శ్రీమతి భమిషాటి శారద - అధ్యక్షులు
 శ్రీమతి టి. సుశీల - సభ్యులు
 శ్రీమతి ఎమ్. విద్యా బెన్సీ - సభ్యులు
 శ్రీమతి కె. అనూరాధ - సభ్యులు
 శ్రీ. భూమినవల్లి విజయబాస్కర్టెడ్స్ - సభ్యులు
 డా॥ శ్రీమతి తులసీభార్త, సభ్య కార్యదర్శి

ప్రధాన సంయోజకులు:

డా॥ శ్రీమతి తులసీభార్త,
 విశేషాధికారిణి - తెలుగు,
 మహోరాష్ట్ర రాష్ట్ర పార్యపుస్తక నిర్మితి మరియు
 పార్యపుణొళిక పరిశోధన సంస్థ, పుణి.

ప్రకాశకులు :

శ్రీ వివేక ఉత్తం గోసావి - నియంత్రకులు
 మహోరాష్ట్ర రాష్ట్ర పార్యపుస్తక నిర్మితి మరియు
 పార్యపుణొళిక పరిశోధన సంస్థ, ప్రఖాదేవి,
 ముంబయి-25.

నిర్మితి :

శ్రీ సచ్చితానంద లిఫ్ట్స్ - ముఖ్య నిర్మితి అధికారి
 శ్రీ సచివ మెహతా - నిర్మితి అధికారి
 శ్రీ నితిన్ వాణి - నిర్మితి సహాయకులు

ముఖ్యచిత్రము : రేప్పు బర్సే

చిత్రములు :

శ్రీ ప్రతిమ్ కుమార్ కన్సిబేకర్
 శ్రీ విజయ్ కుంభార్

అశ్వరమార్పు :

క్రైంటెక్స్, ముంబయి

కాగితము :

70 జి.యస్.ఎమ్ ట్రీమ్వోవ్

ముద్రణాచేశము :

N/PB/2022-23/500

ముద్రణా :

M/S. UCHITHA GRAPHICS PRINTERS
 PVT. LTD., NAVI MUMBAI

© మహోరాష్ట్ర పార్యపుస్తక నిర్మితి మరియు పార్యపుణొళిక పరిశోధన సంస్థ, సంచాలకుల లిఫ్టితపూర్వక అనుమతి లేనిదే ఈ పుస్తకము సందర్భిల్లి భాగమును గాని ఉటంకించుట లేదా పునర్పుదించుట చేయాలి.

ప్రస్తావన

'బాలల ఉచిత నిర్వంధ విద్యాపుట్కు చట్టం-2009' మరియు 'జాతీయ విద్యాపుఱ్యపుణొళిక చట్టం- 2005' ర్ఘస్మియందుంచుకొని మహోరాష్ట్ర రాష్ట్రంలో 'ప్రాథమిక విద్యాపొర్యపుణొళిక- 2012' తయారు చేయబడినది. ఈ ప్రభుత్వామోదిత పార్యపుణొళిక ప్రకారం పార్యపుస్తకంస్త రూపొందించిన ఈ ఇచ్చవ తరగతి సూతన తెలుగు బాలభారతి పార్యపుస్తకాన్ని మీకు అందించుచున్నందులకు మాకు మిక్కిలి అనందముగానున్నది.

విద్యార్థులు మొదటి సాలుగు తరగతులలో సాధించిన సామాన్యాలు మరింత దృష్టపడు రీతిలో ఈ పుస్తకమును రూపొందించుటం జరిగింది. పరసాసక్తిని పెంపొందించుటకు 'అడవు పరసం' చేర్చబడినది. జాతీయ లక్ష్మీలు, విలువలు, జీవనకొశల్యాలు- పీటికి సంబంధించిన వివిధ అంశాలు నిత్యజీవితంలో ప్రత్యక్షంగా ఉపయోగపడే అంశాలు, కథలు, గద్యాలు, పద్యాలు, గేయాలు, సంభాషణలు, గేయ కథల రూపంలో పార్యాంశాలుగా తీసుకోబడినవి. విద్యార్థులలో సృజనాత్మకత పెంపొందించే విధంగాను, జట్టు, వ్యక్తిగత కృత్యాల రూపంలోను పైవిధ్యభరితమైన అభాసాలు ఇప్పబడినవి. ఇవి విద్యార్థుల శైయక్తిక సామాన్యాల అభివృద్ధికి, సహకార సంబంధాలు పెంపొందడానికి ఉపయోగపడతాయి. పరావరం పరిరక్షణ, వ్యధుల ఆలసయాలన, ప్రత్యేకావసరాలు గల వారి ఎడల శ్రద్ధ చూపుటకు ప్రత్యేక ప్రాధాన్యత ఇప్పబడినది. విషయావగాహన, ఆలోచన, జూశక్కులను పెంపొందించుటకు తగిన చిత్రాలు చేర్చబడినవి. విద్యార్థులలో నిఘంటువును చూసే అలవాటును పెంపొందించుటకు విధానికి వీలుగా పార్యపుస్తకం చివర లఘు నిఘంటువు చేర్చబడినది. పిల్లలలో ప్రణాళికాబ్దంగా పనిచేయు అలవాటు, ఆలోచనాత్కే, కౌసీయ దృష్టికి పుస్తకము పెంపొందించుటకు వీలుగా ప్రాశెష్ట పని, వీధినాటికి చేర్చబడినవి.

ఉపాధ్యాయులు, తల్లిదండ్రులకు మార్గదర్శకంగా 'ఉపాధ్యాయులు తల్లిదండ్రులకు ఒక మాట' శీర్షకంలో పార్యపుస్తక రూపకల్పనా భూమిక వివరింపబడినది. పార్యపుస్తకంలో ఆపశ్యమైన సూచనలు ఆయుపుటలపై ఇప్పబడినవి. తరగతిలో అధ్యయన- ఆధ్యాపన ప్రక్రియలో ఈ సూచనలు ఉపయోగపడతాయని ఆశిస్తున్నాము. అనేక చిత్రాలతో ఆకర్షణీయంగా, మనోరంజకంగా విద్యార్థుల సర్వతోమా వికాసము దృష్టికి ఈ పుస్తకము రూపొందించబడినది.

సంస్థ యొక్క తెలుగు భాషాసమితి మరియు చిత్రకారుల నిర్విరామ కృషి ఘలితమే ఈ పార్యపుస్తకం. ఈ పుస్తకం దోషరహితంగాను, ప్రామాణికంగాను ఉండుట కొరకు మహోరాష్ట్రలోని వివిధ ప్రాంతాల ఉపాధ్యాయులు, విషయ నిపుణులు విద్యా నిపుణులచేత సమీక్షింపబడినది. సమీక్షకుల సూచనలు, అభిప్రాయాలను పరిశీలించి తెలుగు భాషాసమితి ఈ పుస్తకానికి తుది స్వయంపాన్నిచ్చినది.

తెలుగు భాషాసమితికి, సమీక్షకులకు, విషయ నిపుణులకు, చిత్రకారులకు పార్యపుస్తక సంస్థ తరపున మనస్పూర్వక కృతజ్ఞతలు. విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులు, తల్లిదండ్రులు ఈ పుస్తకాన్ని స్వాగతిస్తారని ఆశిస్తున్నాము.

(మం. రా బోర్డీకర్)

సంచాలకులు

మహోరాష్ట్ర పార్యపుస్తక నిర్మితి మరియు పార్యపుణొళిక పరిశోధన సంస్థ, పుణి-4

భారత సంవిధానము

ప్రస్తావం

భారతదేశప్రజలమగు మేము, భారతదేశమును సార్వభౌమ్య
సామ్యవాద లోకిక ప్రజాస్వామ్య గణరాజ్యముగ
నెలకొల్పటకు మరియు అందలి పోరులెల్లరకు
సామాజిక, ఆర్థిక, రాజకీయ న్యాయమును,
భావము, భావప్రకటన, విశ్వాసము,
ధర్మము, ఆరాధన -- వీటి స్వాతంత్ర్యమును,
అంతస్తులోను, అవకాశములోను సమానత్వమును
చేకూర్చటకు; మరియు వారందరిలో
వ్యక్తి గౌరవమును, జాత్మైక్యతను,
అభిండణను తప్పక ఒపగూర్చు సాభ్రాతమును,
పెంపాందించుటకు; సత్యనిష్ఠ పూర్వకముగ తీర్మానించుకొని,
ఈ 1949వ సంవత్సరము నవంబరు ఇరువది యారవ
దినమున మా సంవిధాన సభయందు ఇందుమూలముగ,
ఈ సంవిధానమును అంగీకరించి, అధికారానసము చేసి
మాకు మేము ఇచ్చుకొన్నవారమైతిమి.

జాతీయ గీతము

జనగణమన - అధినాయక జయ హీ
భారత - భాగ్యవిధాతా
పంజాబ, సింధు, గుజరాత, మరాతా,
ద్రావిడ, ఉత్కల, బంగ,
వింధ్య, హిమాచల, యమునా, గంగా,
ఉచ్చల జలధితరంగ,
తవ శుభ నామే జాగే, తవ శుభ ఆశిస మాగే,
గాహీ తవ జయగాథా,
జనగణ మంగలదాయక జయ హీ,
భారత - భాగ్యవిధాతా
జయ హీ, జయ హీ, జయ హీ,
జయ జయ జయ, జయ హీ

ప్రతిజ్ఞ

భారతదేశం నా మాతృభూమి. భారతీయులందరు
నా సహోదరులు.

నేను నా దేశాన్ని ప్రీమిస్తున్నాను. సుసంచన్నామైన,
బహువిధమైన నా దేశ వారసత్వ సంపద నాకు
గర్వకారణం. దీనికి అర్పిత పొందడానికి సర్వదా నేను
కృషిచేస్తాను.

నా తల్లిదండ్రుల్ని, ఉమాధ్యాయుల్ని, పెద్దలందర్ని
గౌరవిస్తాను. ప్రతివారితోను మర్యాదగా సడచుకోంటాను.

నా దేశంపట్ల, నా ప్రజలపట్ల సేవానిరతితో
ఉంటానని ప్రతిజ్ఞ చేస్తున్నాను. వారి శ్రేయోభిష్టులే నా
ఆనందానికి మూలం.

వ తరగతి - తెలుగు అధ్యయన ఫలితాలు

అధ్యయన - ఆధ్యాపన ప్రక్రియ	అధ్యయన ఫలితాలు
<p>విద్యార్థులందరికి (విభిన్నంగా సమర్థులైన విద్యార్థులతో సహ) ప్రతీగతంగా, సామాజికంగా, పనిచేయుటకు అవకాశం మరియు ప్రోత్సహం కల్పించాలి, ఎందుకగా వారికి-</p> <ul style="list-style-type: none"> • విభిన్న విషయాలు, పరిస్థితులు, సంఘటనలు, అనుభవాలు తమదైన పద్ధతిలో మరియు తమ భాషలో (హాఖికం/ లిఖిత/సాంకేతిక స్వరూపంలో) చెప్పడం, ప్రశ్నలు అడగటం, వాళ్యానించటం, తమ అభిప్రాయాన్ని చెప్పడం మొదలగు వాటికి స్వీచ్ఛ నివ్వాలి. • గ్రంథాలయం/తరగతిలో వేర్సేరు రకాల కథలు, కవితలు, బాలసాహిత్యం, స్తోత్రాలు అనుసారం ఇతర సాహిత్యం, ప్రోఫెసర్స్, వార్తాపత్రికలు, మొదలగు వాటిలోని కత్తిరింపులను అందుబాటులో ఉంచి చర్చించుటకు అవకాశం కల్పించాలి. • వేర్సేరు కథలు, కవితలు, ప్రోఫెసర్స్ మొదలగువాటిని సందర్భానుసారంగా చదిని అర్థంచేసుకొనుటకు, అర్థం చేయించుటకు అవకాశం ఇవ్వాలి. • విస్తృతానిన, చదినిన కథలు తమదైన పద్ధతిలో తమ భాషలో రాయిటుకు అవకాశం కల్పించాలి. • అవసరాన్ని బట్టి, సందర్భానుసారం తమ భాషము అర్థం చేసుకొనుటకు (కొత్త పదాలు/వాక్యాలు మొదలగునవి). మరియు వాటినుపయోగించే అవకాశం ఇవ్వాలి. • ఒకరికొకరి రాసుకొన్న కథలు వినుట, చదువుట, మరియు వాటిపై తమ అభిప్రాయాన్ని తెలుపుట, అందులో తమ ఆలోచనలను జోడించి వివిధ రకాలుగా రాయిటుకు అవకాశం కల్పించాలి. • మట్టు ప్రక్కల సంభవించే క్రియలు/సంఘటనలు దృష్టిలో పెట్టుకొని ప్రశ్నలు అడగటం, పిల్లలతో చర్చించటం, వ్యాఖ్య తయారు చేయుట, అభిప్రాయాన్ని తెలుపుట మొదలగు వాటికి అవకాశం కల్పించాలి. • పార్శ్వపుస్తకం విషయంలో భాషలోని సూక్ష్మ భేదాలు, వాటి రచన తెలుసుకొనుటకు మరియు వాటిని ఉపయోగించుటకు అవకాశం కల్పించాలి. • కొత్త పదాలు చిత్ర - నిఘంటువు/నిఘంటువులో జోధించుటకు అవకాశం కల్పించాలి. • ఇతర విషయాలు, వ్యత్యలు, కథలు మొదలగు వాటిలో (ఉదా - గణితం, సామాన్య శాస్త్రం, సాంఘిక శాస్త్రం, స్వత్యకథ, చికిత్స మొదలగునవి) వచ్చే పదాలను అర్థం చేసుకొని వాటిపై చర్చించే అవకాశం కల్పించాలి. • పార్శ్వపుస్తకం మరియు దానితో సంబంధం కల్గిన ఇతర సాహిత్యాలలో వచ్చిన నైసర్గిక, సామాజిక మరియు ఇతర సంవేదనశిల అంశాలను అర్థం చేసుకొని వాటిపై చర్చించే అవకాశం కల్పించాలి. 	<p>పిల్లలు -</p> <p>05.08.01 విస్తు లేదా చదినిన సాహిత్యంలోని విషయం (హాస్యం, సాహసం, సామాజిక విషయాలపై గల కథలు, కవితలు మొదలగు వాటిలోని) సంఘటనలు, చిత్రాలు, పాత్రలు మరియు శీర్షికల గురించి చర్చిస్తారు. తమ సాంత అభిప్రాయాలను చెబుతారు, ప్రశ్నలు అడుగుతారు, తమ సాంత వ్యాఖ్యలు చేయుదలు, తర్చిస్తారు మరియు పరిష్కారం కమగొంటారు. తమ పరిసరాలలో సంభవించే ప్రసంగాలు, సంఘటనలు మొదలగు వాటిని సూక్ష్మంగా పరిశీలిస్తారు. వాటిపై మాఖిక ప్రతిస్పందన ప్రక్కనరుస్తారు, ప్రశ్నలు అడుగుతారు.</p> <p>05.08.02 అపరిచిత పదాల అర్థాలను నిఘంటువులో జోధిస్తారు.</p> <p>05.08.03 భాష యొక్క సూక్ష్మ పరిశీలన ద్వారా తమ సాంత మాఖిక భాషము తయారు చేస్తారు.</p> <p>05.08.04 భిస్సు రకాల సాహిత్యం (ఉదా - వార్తాపత్రికలు, బాలసాహిత్యం, ప్రోఫెసర్స్ మొదలగు) సంవేదనశిల అంశాలపై తమ అభిప్రాయాలు /అలోచనలు వ్యక్తపరచస్తారు. ఉదా - 'కష్టకాలంలో' అను పారం చదిని నేను కూడా ఇతరులకు ఎల్లప్పుడు సహాయ పడతాం' అని అంచారు.</p> <p>05.08.05 భిస్సు పరిశీలనలు, ఉండేశాలకై తమ అభిప్రాయాన్ని ప్రశ్కపరుస్తారు. రాస్తారు, చదుపుతారు (ఉదా. బోర్డుపైగల సూచన, కార్యక్రమ నివేదిక మొదలగు నిషయాల నివారాలు పాంచుటకు) చదువుతారు, రాస్తారు</p> <p>05.08.06 తమ పార్శ్వపుస్తకం ఇతర సాహిత్యం ఇతర సాహిత్యం (వార్తాపత్రికలు, బాల సాహిత్యం పెద్ద పెద్ద హోర్టింగ్స్, మొదలగునవి) అర్థం చేసుకొచుపుతారు, దాని గురించి చెబుతారు.</p> <p>05.08.07 అపరిచితపదాల అర్థాన్ని నిఘంటువులో జోధిస్తారు.</p> <p>05.08.08 తమ ఇష్టాసుసారంగా లేదా ఉండేధ్యాయులు నిర్ణయిచిన ఉపక్రమాలలో భాగంగా లేఖన ప్రక్రియల ఉత్తమ తరీకిలో అర్థచేసుకొని తమ సాంత లేఖాన్ని మెరుగుపరచుకొంటారు. లేఖనం యొక్క ఉండేశాసుసారం మరియు పాతకలను బట్టి అమరచుచును చేస్తారు. ఉదా. ఏదీని సంఘటనకు సంబంధించి సమచారం చెప్పుటకు పారశాల గోపనికలో (ప్రోఫెసర్స్) లేఖనం చేస్తారు లేదా మిత్రులకు లేఖ రాస్తారు.</p> <p>05.08.09 భాషలోని సూక్ష్మభేదాలు, నిఘంటువు మొదలగు వాటి గురించి అలోచించి తమ సాంత భాషలోని తర్చుపై నిర్ణయిచిన ఉపక్రమాలలో భాగంగా లేఖన ప్రక్రియలో అర్థచేసుకొని తమ సాంత లేఖాన్ని మెరుగుపరచుకొంటారు. లేఖనం యొక్క ఉండేశాసుసారం మరియు పాతకలను బట్టి అమరచుచును చేస్తారు. ఉదా. ఏదీని సంఘటనకు సంబంధించి సమచారం చెప్పుటకు పారశాల గోపనికలో (ప్రోఫెసర్స్) లేఖనం చేస్తారు లేదా మిత్రులకు లేఖ రాస్తారు.</p> <p>05.08.10 భాషలోని సూక్ష్మభేదాలు, నిఘంటువు మొదలగు వాటి గురించి అలోచించి తమ సాంత భాష తయారు చేస్తారు. దానిని తమ లేఖనలో జోహిస్తారు. అలగే బ్లేగ్ లిపిలో కూడా రాస్తారు.</p> <p>05.08.11 భాషలోని నివ్వాంశాలంగు (ఉదా - నిరామ చిహ్నాలు, కాలు, క్రీమాస్టర్లు, లింగాలు, పవాలు, సంయుక్తపదాలు మొదలగునవి) గుర్తిస్తారు మరియు వాటిని తమ లేఖనలో ఉపయోగిస్తారు.</p> <p>05.08.12 భిస్సు ఉండేశాలకై సందర్భసారంగా లేఖనం చేయుటకు నిరామ చిహ్నాలను (ఉదా. హూర్ట్రూపిరాము, సప్లైరిముం, అర్సిరిముం, ప్రశ్నిప్రోస్, అశ్రూర్ధం మొదలగు వాటిలోని) జాగ్రత్తగా, సరిగా ఉపయోగిస్తారు.</p> <p>05.08.13 స్తోత్రాలు అనుసారం ఇతర విషయాలు, పుత్రులు, కథలు, మొదలగునవి. (ఉదా - గణితం, సామాన్య శాస్త్రం, స్వత్యకథ, సాంఘికశాస్త్రం, చికిత్స, మొదలగు వాటిలోని) వచ్చే పదాల అర్థం గ్రేహించి సందర్భసారం లేఖనలో సరిగా ఉపయోగిస్తారు.</p> <p>05.08.14 తమ పరిసరాలలో సంభవించే సంఘటనల గురించి సూక్ష్మంగా పరిశీలించి వాటిపై లేఖిత స్వరూపంలో ప్రతిస్పందనను ప్రశ్కపరుస్తారు.</p> <p>05.08.15 పార్శ్వపుస్తకం మరియు ఇతర లేఖన రకాలలోని సంవేదనశిల విషయాలపై లేఖిత స్వరూపంలో/బ్లేగ్ లిపిలో అభిప్రాయికిస్తారు.</p> <p>05.08.16 తమ డోస్ శక్తితో కథలు, కవితలు, లేఖలు మొదలగునవి రాస్తారు. కథలు, కవితలో సాంతపదాలను జోడించి లేఖనం చేస్తారు.</p>

ఉపాధ్యాయులకు, తల్లిదుండ్రులకు ఒక మాట

- 1 నుండి 4 తరగతులలో శ్రవణ 'భాషణాలతో పాటు పరన' లేఖనాలు దృఢపడతాయి. భావవ్యక్తికరణ, వ్యక్తిత్వ వికాసం అనుసని భాష యొక్క ముఖ్య ప్రయోజనాలు. నీటిని సాధించడానికి అనువైన సమయం ప్రాథమికోన్నత విద్యాభ్యాస దశ. ఈ తరగతి నుండి వాటికి ఎక్కువ ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలి.
- 2 పరిచిత విషయాలను ఇచ్చి విద్యార్థులు తమ తమ అభిప్రాయాలను తెలియజేయు అవకాశాన్ని కల్పించాలి. దీనికి 'నీరు-మీరు', 'ఉగాది' మొదలగు పాల్యాంశాలను ఉపయోగించుకోవాలి.
- 3 పిల్లలు వినడం, అలోచించి మాట్లాడటం, ధారాళంగా చదవటం, అర్ధం చేసుకొని సాంత మాటల్లో చెప్పడం, భావాన్ని గ్రహించడం, స్నేయరచన, స్నజనాత్మక వ్యక్తికరణ, జీవనకౌశల్యాలు మరియు పరిశుభ్రత, ప్రకృతిని గౌరవించుట, సమయపాలన, వినయం, సౌభాగ్యత్వం, సహకారం, బాధ్యతనెరుగులు, మహిళా సబలీకరణ, ఓర్మి, సమాసత, గుణగ్రాహకత, క్రీడాస్వార్థి, ప్రత్యేకాపసరాలు కలవారు మరియు ప్యాపుల యేడ శ్రద్ధ, మొదలగు విలువలు పెంపాందించుకోనుటకు పుస్తకంలోని అంశాలను ఉపయోగించుకోవాలి.
- 4 దేశమును ప్రేమించుమన్నా, శతక వద్దాలు - ఈ పాతాలను పిల్లలు భాషావగాహనతో రాగయుక్తంగా చదివి రసాస్వాదన చేసేందుకు, దేశభక్తి పెంపాందుటకు సహకరించాలి. పరిచిత అంశాలపై స్నేయభావనను ప్రకటించేటట్లు చూడాలి.
- 5 విద్యార్థులలో ప్రకృతిపట్ల మక్కువ, గౌరవభావం కలిగేలా చూడాలి. స్నేయపరిశుభ్రత, ఆరోగ్యం యొక్క ప్రాముఖ్యతను గురించి తెలియజేయాలి. దానికాను నీరు-మీరు, ప్యాపులోపణ, ఆరోగ్యం-పరిశుభ్రత మొదలగు పాతాలను ఉపయోగించుకోవచ్చు. స్త్రీ, పురుష సమాసతాభావం పెంపాందేలా దీనిని ఇంటా బయటా కూడా పాటించేలా చూడాలి.
- 6 మదర్ థెరిసా, స్మార్టీ మొదలగు పాతాలు చదువునపుడు పిల్లలలో ప్యాపులసట్ల ప్రత్యేక శ్రద్ధ, సమయపాలన, క్రమశిక్షణ, కర్తవ్య నిర్వహణాపై కూడా దృష్టి ప్రసరించేలా ప్రోత్సహించాలి. ఆయా సందర్భాలలో తాముంటే ఏం చేస్తారో చెప్పమనాలి.
- 7 నాల్స తరగతి పూర్తి చేసికొనే నాటికి శ్రవణ, భాషణ, పరన, లేఖన సామాన్యాలను సాధిస్తారు. ఈ తరగతిలో దేశభక్తి, జీవన కౌశల్యాలు, పర్యావరణం పట్ల బాధ్యత, ప్రకృతి పట్ల గౌరవము, స్నజనాత్మకత మొదలగు అంశములపై దృష్టిని సారించాలి. పాల్యాంశములతోపాటు అదనపు సాహిత్యాన్ని కూడా వినియోగించాలి. భాషాభిప్పధికి లఘునిఘంటువును దీని కొరకు ఉపయోగించేలా చూడాలి.
- 8 ఈ దశలో పాల్యాపుస్తకంలోని గేయాలను చదవటంతో పాటు స్నేయరచన పరనాలపై కూడా శ్రద్ధ పెట్టేటట్లు చూడాలి. దీనికి వార్తా పత్రికలు, మాగజైన్సులు, బాలసాహిత్యము వినియోగించాలి.
- 9 ఈ దశ నుండి వార్తా పత్రికలు, దూరదర్శన్, రేడియో కార్యక్రమాలు మొదలగు వాటిని ఉపయోగిస్తూ బడిలో భాషపు నేర్చుట ద్వారా బడి బయట కూడా వివిధ సందర్భాలలో పిల్లలు భాషా అధ్యయనంపై దృష్టిని కేంద్రీకరించునట్లు చేయాలి.
- 10 విద్యార్థులు ఏదేని పనిని చేయుటకు పూర్వం ప్రణాళికను ఏర్పరచుకొని అంచెలవారిగా పని చేయుటకు, శాస్త్రీయదృక్ఫం, అలోచనాశక్తి పెంపాందించుటకు వీలుగా ప్రాజెక్టుపని, వీధినాటిక చేర్చబడింది.
- 11 సమాచార వినిమయం ఎక్కువ అవుతున్న ఈ ఆధునిక కాలంలో భాషకు మరింత ప్రాధాన్యం పెరిగింది. కాపున బడిలోనే భాషపు పటిష్టమైన పునాదులు నేయవలసి యున్నది. అదే సమయంలో భాషపు ఆధునిక పద్ధతిలో విద్యార్థులు అలోచన, అవగాహనా శక్తులను పెంపాందించే విధంగానూ, పిల్లలే స్నేయంగా జ్ఞానాన్ని నిర్మించుకొనే విధంగానూ బోధించుటకు బదులు అభ్యసించుటకు ప్రాధాన్యతను ఇవ్వపటిస్తామనాది.
- సూచన: ఈ పాల్యాపుస్తకంలోని కొన్ని పాతాల రచయితల/కవుల/కాపీలైట్ హక్కుదారుల వివరములు లభ్యం కాలేద. వాటికి ప్రయత్నములు కొనసాగుచున్నాయి. వివరములు/చిరునామ తెలిసినచో “తెలుగు సెక్షన్, మహారాష్ట్ర స్టేట్ టెక్స్ బుక్ బ్యార్స్, బాలభారతి, సేనాపతి బాపట్ రోడ్, పణ, మహారాష్ట్ర”కు తెలియజేయమని.

విషయ సూచిక

1. దేశమును ప్రీమించుమన్నా - శ్రీ గురజాడ అప్పారావు

1

* ఏకాగ్రత (అభినయ పరసం)

4

* విలువిద్యలో మేటి - దీపికా కుమారి (అదనపు పరసం)

5

2. అనకు కనకు వినకు - డా. కరుణాశ్రీ

6

3. కాకమ్మ సందేశం - కీ.ఎస్. సమతారావు

11

4. అక్షర్-బీర్బ్ కథలు

14

5. మదర్ ఫెరీసా

19

* రైలు నియమాలను పాటిద్దాం. సురక్షితంగా ఉందాం.

23

6. రఃగ-సారీడు - శ్రీ శచికాంత్ శాతకర్మ

24

7. జాబు

29

8. జవాబు

32

9. నీరు-మీరు - శ్రీ దౌష్టలపూడి రాధాకృష్ణమూర్తి

34

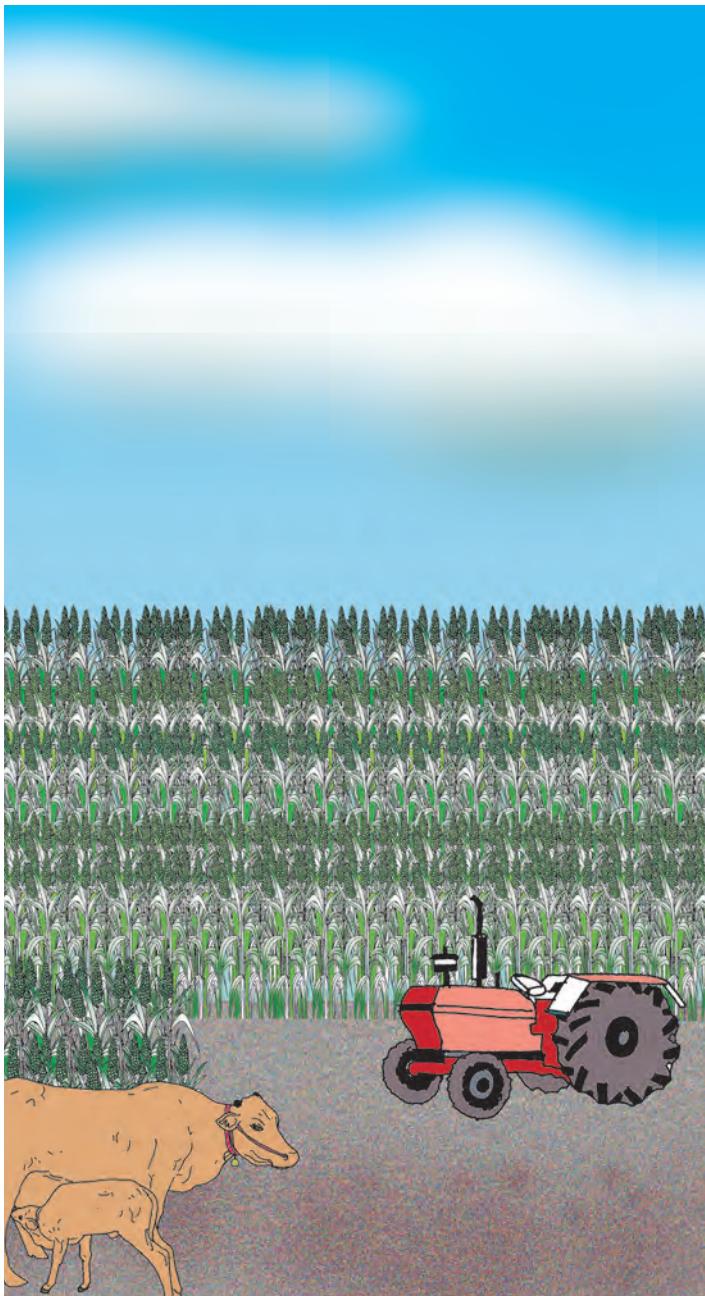
10. ట్రెంగ్-ట్రెంగ్ (ఆత్మకథ)

38

* తపాలా కార్యాలయం (జట్టుపని)	42
11. చీమ-సంఘజీవి - శ్రీ దొప్పలపూడి రాధాకృష్ణమూర్తి	44
12. అటలు - ప్రాముఖ్యత	47
* చీకటిని ఛేదించిన క్రీడాకారుడు (అదనపు పతనం)	51
13. ఆరోగ్యం-పరిశుద్ధత	52
* వృజ్ఞారోపణ (అదనపు పతనం)	56
14. శతకపద్యాలు	57
15. స్వార్థి - శ్రీ కె. కె. చదువుల బాబు	61
16. సంతృప్తి - శ్రీ మహీధర నళిసీమోహన్	65
17. ఉగాది	70
18. అంధకేసరి	74
* కూరగాయల సలాడ్ తయారు చేధ్వామా !	77
19. ఐకమత్యమే మహాబలం	78
20. చెప్పుకో చూద్దాం !	82
* లఘు నిఘంటుపు	84
* వ్యాకరణము	86

1. దేశమును ప్రేమించుమన్సు

దేశమును ప్రేమించుమన్సు
మంచియన్నది పెంచుమన్సు
పట్టిమాటలు కట్టిపెట్టోయ్
గట్టిమేలు తలపెట్టవోయ్. || దేశ ||

పాడిపంటలు పొంగిపొరలే
దారిలో నువ్వు పాటుపడవోయ్
తిండి కలిగితే కండగలదోయ్
కండగలవాడేను మనిషోయ్. || దేశ ||

చెట్టిపట్టార్ట్ పట్టుకొని
దేశస్థలంతా నడువవలెనోయ్
అన్నదమ్ముల వలెను జాతులు
మతములన్నియు మెలగవలెనోయ్ || దేశ ||

పొంత లాభం కొంత మానుకు
పొరుగువానికి తోడుపడవోయ్
దేశమంచే మట్టికాదోయ్
దేశమంచే మనుషులోయ్. || దేశ ||

I. వినండి-చెప్పండి.

- 1) మీకు తెలిసిన దేశభక్తి గేయాలను పాడండి.
- 2) జాతీయ పండుగలని వేటిని అంటారు ?

II. తెలుసుకోండి-నేర్చుకోండి.

అర్థాలు :

వట్టిమాటలు = పని చేయకుండా చెప్పుండి
మాటలు; మేలు = మంచి;
కట్టిపెట్టు = ఆపు; తలపెట్టు = ప్రయత్నించు;
పాడిపంటలు = పాడియును, సంటయును;
పాటుపడు = కష్టపడు;
స్వంత లాభము = స్వార్థము;
తోడుపడు = సహాయపడు;
చెట్టపట్టలు పట్టుకొని = చేతులు పట్టుకొని
(కలిసిమెలిసి);
నడువవలెను = ముందుకు వెళ్ళవలెను;
మెలగవలెను = ప్రవర్తించవలెను;
రాణించు = భ్రాతినొందు.

III. అలోచించండి-చెప్పండి-రాయండి.

అ) ఒక్క వాక్యంలో సమాధానములు రాయండి.

- 1) స్వంత లాభము మానుకొని ఏమి చేయవలెను ?
- 2) భారతీయులందరు ఎట్లు మెలగవలెను ?
- 3) దేశస్థలంతా ఎట్లు నడువవలెను ?
- 4) దేశభక్తి కలవారు చేయకూడని పనులేవి ?

అ) భాషీలను పూరించండి :

- 1) తిండి కలిగితె _____ గలదోయ్.
- 2) కండ కలవాడేను _____

- 3) _____ కొంతమానుకు పారుగువాడికి తోడుపడవోయ్.
- 4) _____ వలెను జాతులు మతములన్నీ మెలగవలెనోయ్.
- 5) _____ మాటలు కట్టిపెట్టోయ్.

ఇ) సరియైన పదాన్ని ఎన్నుకొని రాయండి.

- 1) పట్టి _____ కట్టిపెట్టోయ్
(ల) మాటలు
(ఆ) పాటలు
(ఇ) మేలు
(ఈ) చేతులు
- 2) దేశమంటే _____ కాదోయ్.
(ల) మట్టి
(ఆ) చెత్త
(ఇ) చెదారం
(ఈ) మనుషులు
- 3) చెట్టపట్టాల్ పట్టుకొని
_____
నడువవలెనోయ్.

IV. భాషసు తెలుసుకుండాం.

అ) కింది పదాలను సాంత

వాక్యములలో ఉపయోగించండి.

- 1) పాడిపంటలు
- 2) పాటుపడు
- 3) చెట్టపట్టలు
- 4) పొంగిపారలు
- 5) మెలగు

అ. కింది పట్టికను చూచి అర్థవంతమైన
వాక్యములను రాయండి.

రాముడు	చెప్పినట్లు వినుము
ధేనుపు	మంచి బాలుడు
బీముడు	తల్లి వంటిది
గురువు	రక్షించుము
దేశమును	బలవంతుడు
వనములను	ప్రేమించుము

ఇ. చదవండి-నేర్చుకోండి-రాయండి.

1) పర్యాయ పదములు :-

తిండి = భోజనము, ఆహారము

మనిషి = మానవుడు, సరుడు

లోకము = ప్రపంచము, జగత్తు

2) నానారథములు :

పట్టలు = రైలు సడచుటకు

ఆధారమైన పట్టలు,

శ్రీలు కాళ్ళకు పెట్టుకొను పట్టలు.

కింది తరగతులలో నామవాచకము, సర్వనామము, క్రియ, విశేషణముల గురించి నేర్చుకున్నారు.

ఇప్పడు ఈ క్రింది వాక్యములను చదవండి.

● ఆహా ! ఏమి ఆ సుందర భవనము !

● అయ్యా ! వారికి ఎట్టి కష్టము పచ్చిసది !

● అమ్మా ! చాలా నోపి !

“ఆహా ! అయ్యా !, అమ్మా !” అనుసని లింగ, పచస, విభక్తులచే ఎట్టి మార్పును పొందపు.

ఇట్టి వానిని అవ్యయములు అని అంటారు. మీరు నేర్చుకున్న ‘నామవాచకము, సర్వనామము, క్రియ, విశేషణము, అవ్యయము’ అను ఐదింటిని భాషాభాగములు అందురు.

ఈ కింది వాక్యములలోని అవ్యయములను గుర్తించండి.

1) అమ్మా ! అంత పైకి ఎలా ఎక్కాను ?

2) ఓహో ! అదా ! అది మొగలిపూవు కదూ !

3) శభాష్ ! నువ్వు ఏది అడిగినా ఇట్టే చెప్పిన్నున్నావ్.

ఉ.సూ : ఈ గేయమును విద్యార్థులచేత పాడించండి. మరికొన్ని దేశభక్తి గేయాలను విద్యార్థులకు వినిపించండి.

పద్మాన్ని చదవడానికి, గేయాన్ని పాడటానికి భేదం చూపించండి. దేశభక్తి ప్రబోధించే కథలు చెప్పండి.

వి.సూ : ‘ఆకాశవాణి, దూరదర్శిని’లలో ప్రసారమయ్యే దేశభక్తి గేయాలను సేకరించి పాడటం నేర్చుకోండి.

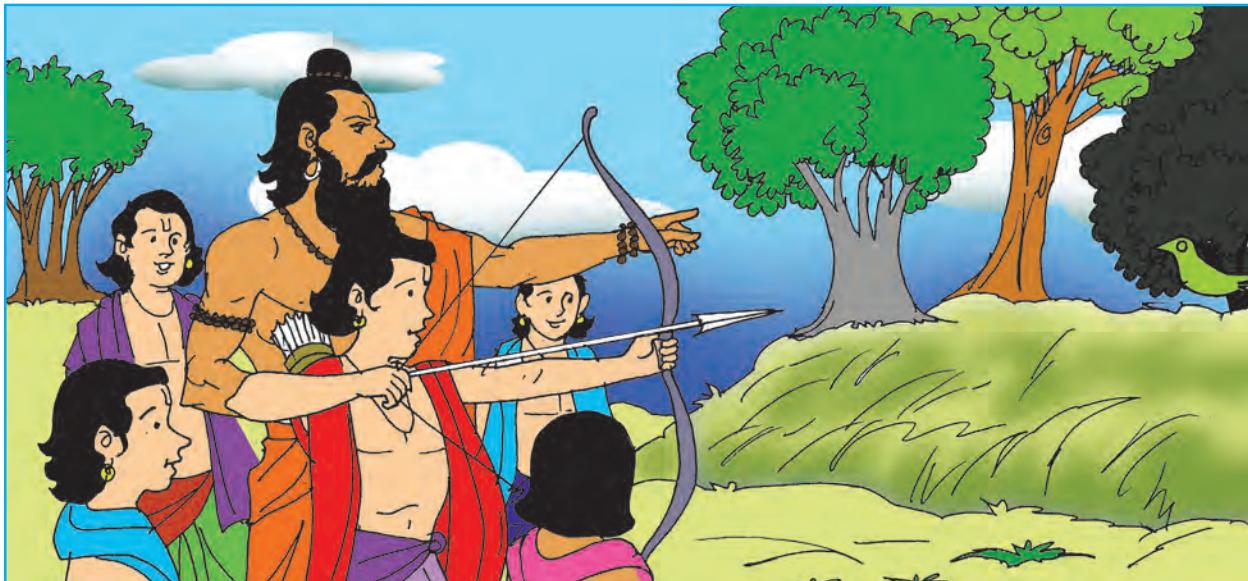
‘దేశభక్తి’ గేయాలను రచించిన కవులను గురించి తెలిసికొనండి. ‘దేశభక్తి’ని పెంపాందించుకొనండి.

అభివయ పరసం :

వికార్త

ద్రోణుడు పాండవ, కౌరవుల ధనుర్వ్యద్య ప్రావీణ్యమును తెలిసికొనతలచెను. కల్పితమైన పక్షిని చెట్టుకొమ్మపై లక్ష్మ్యముగా పెట్టేను. దానిని అందరికీ చూపించి “నేను ఒక్కురినే పంపించెదను. నేను చెప్పిసుపుడు మీరు ఆ పక్షిపై బాణమును వదలవలెను” అని ముందుగా ధర్మరాజును పిలిచెను.

ధర్మరాజు : గురువర్యులకు సమస్యారము.

ద్రోణుడు : ధర్మరాజా ! చెట్టుపై గల పక్షి శిరస్సును సృష్టముగా చూచినావా ?

ధర్మరాజు : ఆ! చూచితిని.

ద్రోణుడు : ఇంకను ఏమి చూచితిని.

ధర్మరాజు : ఆ చెట్టును, మీమ్ములను, నా సోదరులను చూచితిని.

ద్రోణుడు : ధర్మజా! నీ లక్ష్మ్యము చెదరినది. బాణము వేయ సమర్థుడవు గావు. వెళ్ళము.
(ధర్మరాజు సమస్యరించి వెళ్ళము.)

ద్రోణుడు : దుర్యోధనా ! ఇటురమ్ము. నీకు ఏం కన్చించుచున్నది?

దుర్యోధనుడు : ఆ! నాకా! చెట్టు, చెట్టుపైన పక్షి కన్చించుచున్నవి. కౌరవ పాండవులు, మీరు అందరూ కూడా కన్చించుచున్నారు.

ద్రోణుడు : ఏమీ ! అందరును కన్చించుచున్నారా ? సరే ! నీవును బాణము వేయుటకు సమర్థుడవు గావు. నీ దృష్టి లక్ష్మ్యమ్మపై లేదు. పొమ్ము.

(దుర్యోధనుడు నిరుత్సాహముతో వెడలును.

తరువాత భీముడు, సకుల సహదేవులును అట్టే చెప్పుదురు. పీమ్మట అర్జునుని పిలుచును).

- ద్రోణడు** : అర్థనా ! ఇచటకు రావలసినది. నీకు ఏమి కన్నించుచుస్తుది?
(ఎకాగ్రతతో ఒక కన్ను మూసి చూచును.)
- అర్థనుడు** : గురువర్య ! నాకు పణ్ణి కన్ను మాత్రమే కన్నించుచుస్తుది.
- ద్రోణడు** : మంచిది ! అటులైన దానిని కొట్టుము.
(అర్థనుడు బాణమును సంధించి పణ్ణి భోష్యమును నేలపై పడవేయును).
- ద్రోణడు** : (ఎంతో నంతోషముతో) అర్థనా ! నీ ఎకాగ్రతకు ఎంతో నంతసించితిని. నీకు మరికొన్ని ధనుర్వ్యాధ్యా రహస్యములను చెప్పిదను.
- అర్థనుడు** : ధన్యోస్తు.
(ధనుర్వ్యాధ్యా ప్రావీణ్యముతో గురువును మెప్పించి ద్రోణనకు అర్థనుడు ప్రియ శిష్యుడయ్యెను).

- ఉ.సూ : 1. పాతన్ని పాతోచితంగా విద్యార్థులచే నాటకీకరణ చేయించండి. (ధనుర్వ్యాధాల ఉపయోగంలో తగిన జాగ్రత్తలు పాటించండి).
2. ఎకాగ్రత గురించి మత్స్యయంత్రం మొదలగు మరికొన్ని కథలను వివరించండి.

అదనపు పరిశం

విలువిద్యలో మేటి - దీపికా కుమారి

దీపికా కుమారి
1994 సం॥
జూన్ 13 న
రాంచీలో
జన్మించింది.
తండ్రి
శివనారాయణ
మహాతా,

తల్లి గీత మహాతా. తండ్రి ఆటోరిక్షా డైవరుగాను, తల్లి మెడికల్ కాలేజీలో నర్సుగా పనిచేస్తారు.

దీపికా కుమారి చిన్నతనంలో మామిడి కాయలపై రాళ్ళు విసిరేటప్పుడు ఎప్పుడు గురితప్పేది కాదని తల్లి చెప్పింది. చిన్నతనంనుండే విలువిద్య గురించి దీపిక కనే కలలను నిజం చేసేంతటి ఆర్థిక స్టోముత అమె తల్లిదండ్రులకు లేదు. అమె తర్వీదుకు కావలసిన పరికరాలను కొనలేకపోయేవారు. కానీ ఉత్సాహం, ఛైర్యం పెనవేసుకుస్తు తన పట్టుదలను విడుడులేదు. వెదురుతో చేసిన విల్లు, బాణాలతోనే అభ్యాసం మొదలు

పెట్టింది. చివరకు టాటా ఆర్పర్ అకాడమీలో ఆర్పర్గా ఉన్న అక్షవరుస అఱువ విద్యాకునూరి దీపికకు మార్గదర్శనం ఇచ్చింది. ఆ మార్గంలో ఎదుగుతూ దీపిక ప్రపంచంలోనే ప్రథమ శ్రేణి విలువిద్య నిపుణురాలి (ఆర్పర్)గా ఎదిగింది.

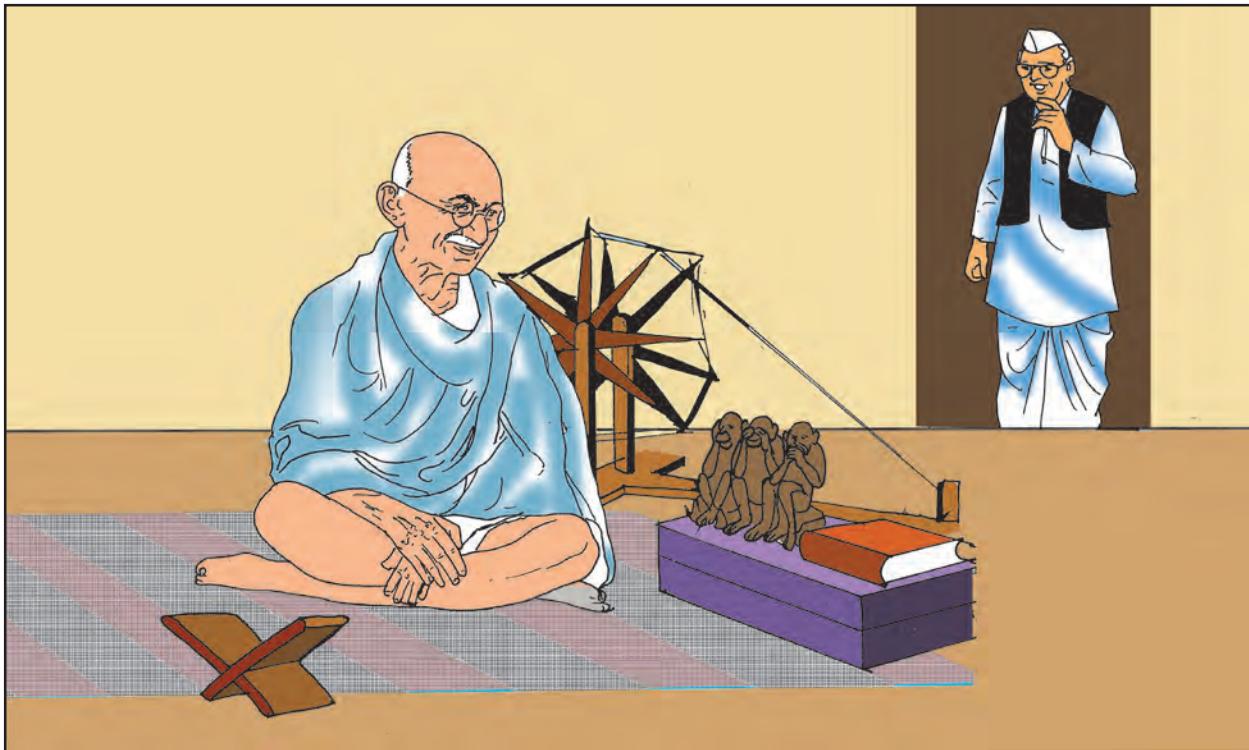
అమె 2010 సం॥ ఫిలీలో జరిగిన కామన్సెల్ట్ గేమ్స్లో మహిళల వ్యక్తిగత మరియు జట్టుపోటీలలో రెండింటిలో బంగారు పతకాన్ని సాధించింది. 2012 సం॥లో భారతదేశాధ్వర్యుడైన శ్రీ ప్రభావ్ ముఖ్యీ గారి చేతుల మీదుగా అర్థన అవార్డు అందుకుంది. అనేక వార్తా పత్రికలు ఆమెను కొనియాడాయి.

దీపికా కుమారి - “ప్రముఖంగోటి టు సిడబ్లూషి గోర్డ్” (మామిడి కాయల సుండి కామన్సెల్ట్ గేమ్స్ గోర్డ్) అని కూడా పత్రికలు రాశాయి.

2. అనకు కనకు వినకు

అది సబర్మీ ఆశమం. గాంధీజీ ఒక్కరే చిరుచాప మీద కూర్చోని ఉన్నారు. ఆయన అప్పుడే భగవద్గీత పారాయణం చేసి పుస్తకం ముందున్న చెక్క పెట్టే మీద పెట్టారు. నిన్న ఎవరో తనకు బహుమానంగా తెచ్చిన బొమ్మెపు దీక్షగా చూస్తున్నారు బాపూజీ.

మహాదేవ దేశాయ్ లోపలికి వచ్చాడు. తదేకధ్యానంగా ప్రతిమ్మెపు చూస్తున్న బాపూజీని చూచాడు. ఏకాగ్రతతో ఉన్న గాంధీజీకి వెనుకనుంచి ఎవరో నప్పుతున్నట్లు అనిపించింది. బాపూ వెనక్కు తిరిగి చూచారు. మహాదేవ దేశాయ్ నిలబడి నప్పుతూ కన్పించాడు.

“మహాదేవ భాయా! రా! కూర్చో! ఎందుకు నప్పుతున్నాను?” అన్నాడు గాంధీజీ.

“మిమ్మల్ని, మీరు చూస్తున్న ఆ పెట్టే మీది బొమ్మనీ చూస్తుంటే నాకు నప్ప వచ్చింది బాపూజీ” అని దేశాయ్ మళ్ళీ పకపకా నప్పటం మొదలెట్టాడు.

గాంధీజీ దేశాయ్ భుజం మీద చెయ్యి వేసి తట్టుతూ “అసలీ బొమ్మను చూశావా? ఎంత గొప్పగా ఉన్నదో!” అన్నాడు.

అందుకు దేశాయ్ “అనును మూడు కోతులూ చాలా అందంగా ఉన్నాయి.” అన్నారు. “కోతులు కావు అనినా గురువులు అన్నారు గాంధీజీ. “ఆ కోతులు మీకు గురువులేమిటి?” ప్రశ్నించాడు దేశాయ్.

గాంధీజీ ఆ కోతుల బొమ్మను మహాదేవ దేశాయ్కి చూపిన్నా “ఇదుగో చూడు. ఈ బొమ్మలో

మూడు కోతులు కన్నిస్తున్నాయి కదా ! అని మూడూ మూడు పసులు చేస్తూ మనకు మూడు విధాలైన ఉపదేశాలు ఇస్తున్నాయి. మొదటి బొమ్మ ఏం చేస్తున్నదో చూడు” అన్నాడు.

“రెండు చేతులతో నోరు మూసుకొని కూర్చుంది” అంటే చెడు మాట్లాడవద్దు అస్తమాట. రెండో బొమ్మ ఏం చేస్తున్నదో చెప్పు. “రెండు చేతులతో రెండు కళ్ళూ మూసుకొని కూర్చుంది” “అంటే చెడు చూడకు అస్తమాట.”

గాంధీజీ మాటలు విని మహాదేవ దేశాయ్ ఆశ్చర్య చక్కితుడైనాడు.” మూడో బొమ్మ వైపు చూచి ఏం చేస్తున్నదో చెప్పు” అన్నాడు మళ్ళీ గాంధీజీ.

“అపును. అది తన రెండు చేతులతో గట్టిగా తన రెండు చెపులూ మూసుకుంది.” అన్నాడు దేశాయ్. “అంటే దానర్థం ఏమిటంటే చెడు మాటల్ని వినవద్దు అని అది మనల్ని హెచ్చరిస్తున్నది. మొత్తం మీద ఈ మూడు కోతులూ ‘చెడు అనకు చెడు కనకు చెడు వినకు’ అని మానవులకు హితోపదేశం చేస్తున్నాయని నా ఉద్దేశం. ఏమంటావ్?” అన్నాడు.

“బాపూజీ ! మీరు మట్టిలో నుంచి మాణిక్యాలు వెలికి తీయగలరు. అందుకనే మీరు మహాత్ములు. మీ భావాన్ని అందుకోలేక నవ్వినందుకు నన్ను మన్నించండి.” అని బాపూజీ పాదాలు స్పృశించాడు మహాదేవ్జీ.

ఉ.సూ : 1. ఉపాధ్యాయులు ‘అనకు’ అనగానే విద్యార్థులందరు నోటిని, ‘కనకు’ అనగానే కళ్ళను, ‘వినకు’ అనగానే చెపులను మూసుకోవాలి. సూచనా పదాల్ని మార్చి మార్చి ప్రకటిస్తూ ‘అనకు-కనకు-వినకు’ ఆటను ఆడించవచ్చు.

2. విద్యార్థులు కథలను చదిని పరిశీలించి వారి స్వంత అభిప్రాయాలను చెప్పేటట్లు ప్రోత్సహించండి.

I. వినండి-చెప్పండి.

- 1) పాతాన్ని స్వష్టమైన ఉచ్చారణతో తగిన హాచ్చుతగ్గులతో చదవండి.
- 2) ఈ పాతాన్ని నాటకీకరణ చేయండి.
- 3) గాంధీజీ ఎప్పుడు ఎక్కడ జన్మించారు ?
- 4) గాంధీజీ తల్లిదండ్రులెవరు ?
- 5) గాంధీజీ రాట్టుంతో ఏం చేసేవారు ?

II. తెలుసుకోండి-రాయండి.

అర్థాలు :

పారాయణం = ప్రతిరోజు నియమంగా చదవడం; తదేకథ్యానంగా = అదేపనిగా; ప్రతిమ = బొమ్మ; ఉపదేశం = బోధించడం

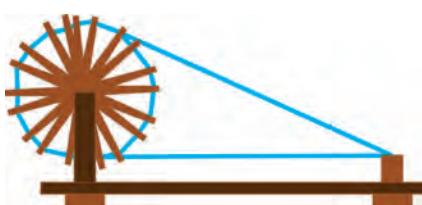
III. అలోచించండి-చెప్పండి-రాయండి.

A. ఒక్కొక్క వాక్యంలో సమాధానములు రాయండి.

- 1) గాంధీజీ ఉన్న ఆశమం పేరేంటి ?
- 2) భాస్కూళీ దేనిని దీక్షగా చూస్తున్నారు
- 3) భాస్కూళీ పద్మకు ఎవరు వచ్చారు ?
- 4) మూడు కోతులూ ఏం ఉపదేశిస్తున్నాయి ?

B. ఐదు వాక్యాల్లో సమాధానములు రాయండి.

- 1) దేశాయ్ భాస్కూళీని చూసి ఎందుకు నవ్వాడు ?
- 2) కోతుల ఉపదేశాన్ని గాంధీజీ ఎలా విపరించారు ?
- 3) మహాదేవ్ గాంధీజీని మన్మించమని ఎందుకు కోరాడు ?

ఇ. ఎవరు ఎవరితో అనిరి.

- 1) రా! కూర్చో! ఎందుకు సవ్వుతున్నారు ?
- 2) ఆ! కోతులు మీకు గురువులేమిటి ?
- 3) నన్ను మన్మించండి.

ఈ. భాషీలను పూరించండి.

- 1) గాంధీజీ ఒక్కరే _____ మీద కూర్చోని ఉన్నారు.
- 2) కోతులు కాదు. అవి నా _____

ఉ. సరైన సమాధానం రాయండి.

- 1) గాంధీజీ ఆశమం _____
(అ) సబర్మి ఆశమం
(అ) సేవాగ్రామ ఆశమం
(ఇ) చంపారన్ ఆశమం
(ఈ) అనాధాశమం
- 2) గాంధీకి బహుమానంగా తెచ్చినది _____
(అ) పెట్టె (ఇ) చెక్క
(అ) బొమ్మ (ఈ) చౌప

IV. భాషను తెలుసుకుండాం.

ఆశ్చర్యచక్కితుడైనాడు.

ಅ. ಕಲಿಪಿ ರಾಯಂಡಿ.

- 1) చూస్తు + ఉంటే =
  - 2) విధాలు + ఇను =
  - 3) హిత + ఉపదేశం =

ఆ. గీతగీసిన పదాలు ఏ భాషాభాగానికి చెందినవో
రాయండి.

- 1) గాంధీజీ ఒక్కరే చిరు చాప మీద కూర్చొని
డున్నారు.
  - 2) కోతులు కాదు అవి నా గురువులు.
  - 3) అసలీ బొమ్మును చూశావా!
  - 4) చెడు మాటల్ని వినపడ్డాడు.

ಇ. ವಾಕ್ಯಂಗಾಲನು ರಾಯಂಡಿ.

- 1) గాంధీజీ బోమ్మను దిక్కగా చూస్తున్నారు.
  - 2) మూడు బోమ్మలు మానవులకు హితేషదేశం చేస్తున్నాయి.
  - 3) దేశాయ్య గాంధీ మాటలు ఏని

V. స్వాజనాత్మకత

- ಅ. ಬಂಕಮಟ್ಟೆತ್ತೋಗಾನಿ, ಬಜಾರಲ್ಲೊ ದೊರಿಕೆ ಮಟ್ಟೆ (ಕ್ಲೇ)ತ್ತೋಗಾನಿ ಅನು, ಕನು, ವಿನು ಕೊತ್ತಲಬೋಮ್ಮೆ, ರಾಟ್ವು, ಗಾಂಥಿ ಗಾರು ಮೊದಲಗು ಬೊಮ್ಮೆಲನು ಚೇಸಿ ವಾಟಿಕಿ ರಂಗಸುಲು ವೇಯಂಡಿ.

ఈ. గీతగీసిన పదాలు ఏ పురుష్టో రాయండి.

- 1) నీవు ఈ బొమ్మను చూశావా !
  - 2) వీరు మహాత్ములు.
  - 3) నన్ను మన్నించండి.

డ. కింది వాక్యము ఏ కాలంలో ఉన్నాయో రాయండి.

- 1) బాపు వెనక్కి తిరిగి చూశారు.
  - 2) ఈ బొమ్మలో మూడు కోతులు
కన్నిస్తున్నాయి.
  - 3) మీరు మట్టిలో నుంచి మాణిక్యాలు వెలికి
తీయగలరు.

డా. చదవండి-తెలుసుకోండి.

పేరు నినాదము

- 1) లాల్చబహుదూర్ శాస్త్రి - జై జవాన్, జై కిసాన్.
  - 2) తిలక్ - స్వరాజ్యం నా జన్మపూర్కు.
  - 3) నేతాటీ - జెహింద్.

తకිල්

(చదివి తెలుసుకోండి - చేసి నేర్చుకోండి)

తකිల් అనేది దూది నుండి దారాన్ని సులభంగా వడుకుటకు వాడే సాధనం. ఒక గుండని బిళ్ళ మధ్యలో అమర్ఖిన సన్నటి పుల్లలాంటి లోహపు కడ్డిని తకිల් అంటారు.

తකිల් ఆధారం కోసం ఒక చిన్న గిన్నెలో ఉంచి ఒక చేతితో దూదిని పట్టుకొని రెండవ చేతితో తకිల් తిప్పుతూ నూలును వడుకుతారు. గాంధీజీ గారి స్వార్థతో పూర్వం దాదాపు ఇంటింటా ప్రతి వ్యక్తి తకිలీతోనే, ఛరభాతోనే నూలును వడికేనారు. వడికిన నూలు కండెలను గాంధీజీగారి అనుచరులకు ఇచ్చి వస్త్రాలను తెచ్చుకొనేవారట.

ప్రతి వ్యక్తి రోజుకు గంట సేపు దారాన్ని వడికినచో భారతదేశంలో ఏ ఒక్కరీకీ కట్టుకోవడానికి బట్టల కొరత ఉండదని గాంధీగారు చెప్పారు.... మీరు కూడా తకිల් చేసి దారాన్ని వడికి చూడండి.

వాక్యంగాలు.

కింది వాక్యాలు చదపండి.

- ఆమె పూలను కోయుచున్నది.
- వారు పోటను పోడుచున్నారు.
- గాంధీజీ బోమ్మసు దీక్షగా చూస్తున్నారు.

పై వాక్యాలలో “కోయుచున్నది, పోడుచున్నారు, చూస్తున్నారు” – ఈ పదాలు దేనిని తెలియజేయుచున్నవి.

ఈ పదాలు పనిని తెలియజేయుచున్నవి. ఇట్టి వానిని ‘క్రియలు’ అంటారు. క్రియా పదమును ఎవరు ? అని ప్రశ్నించినచో వచ్చి సమాధానమే ‘కర్త’. ఎవరు కోయుచున్నారు. అని ప్రశ్నించినచో ‘అమె’ అని సమాధానము వచ్చును. కావున అది ‘కర్త’.

అదే విధంగా క్రియాపదాన్ని ‘ఎవరిని, దేనిని’ అని ప్రశ్నించినచో వచ్చి సమాధానమే ‘కర్తు’.
దేనిని కోయుచున్నది ? అని ప్రశ్నించినచో ‘పూలను’ అని సమాధానం వచ్చును. కావున ‘పూలను’ అను పదము ‘కర్తు’ లైనిసార్లి.

ఈ ‘కర్త, కర్తు, క్రియ’ లనే వాక్యంగములని అంటారు.

వాక్యంగాలు.

3. కాకమ్మ సందేశం

గోపి : కాకమ్మ! కాకమ్మ! ఓటు కాకమ్మా!
కావ్ కావని ఏల గోల చేస్తాపు?

కాకి : ఆకలేసి నేను తేకలేస్తుంటే
గోల గోలంటాపు న్యాయమా చెప్పు

గోపి : అయ్యాపం! నీకు ఆకలేస్తోందా?
అయితే యువగో మెతుకులేరుకొసవమ్మా?

కాకి : కావ్! కావ్! కావ్! కావ్! కావ్! కావ్!
కాకా! కాకా! కావ్! కావ్! కావ్! కావ్!

గోపి : అన్నమేసినగాని అరవసాగావే
కావ్ కావనుగోల మానకున్నావే!

కాకి : దూరాన ఉన్న మా జాతి పట్టల్ని
లిందామురమ్మంటు పిలువగోరాను.
అందుకే అందుకే అరువసాగాను
కావ్ కాపూ అంటూ తేకలేశాను.

గోపి : పెట్టిన మెతుకులు పిడికెడేనాయె.
అందరొచ్చి తింట నీకేమి మిగులు?

కాకి : ఉన్న దెంతయితేనేమి అందరం తింటాం
పస్తుల్లో సుస్తుల్లో నేస్తాలు విడువం
కీడు తలపెట్టామా శత్రువుల పైకి
కూడి ఒకట్టి మేము దాడి సాగిస్తాం
కష్ట సుఖాల్లోన కలిసి జీవిస్తాం
ఒకరి కొకరుగ మేము బ్రతుకు సాగిస్తాం.

గోపి : ఎంత చక్కని నీతి మీ జాతి నీతి
ఎంత కమ్మని రీతి మీ జాతి రీతి
మీ మాట మీ బాట సుఖాంతి మలుపు
మీ నీతి మీ రీతి మా ఊపిరయితే
ఆకలీ శోకాలు అవని బ్రతికేనా

- ఉ.మా :**
1. విద్యార్థులు పరస్పరము సహాయం చేసుకొనుట, నీతి మార్గంలో ప్రవర్తించుట అలవరచుకోవాలి.
  2. విద్యార్థులను రెండు జట్టుగా చేసి ఒక జట్టుకు 'గోపి' రెండవ జట్టుకు 'కాకి' పాత్రల నిచ్చి గేయాన్ని అభినయంతో పాడించండి. వారిలో సత్కారము గుణాలు పెంపాందేలా చూడండి.

I. అలోచించండి-చెప్పండి.

- 1) మీకు తెలిసిన పక్కల పేర్లు చెప్పండి.
  - 2) మన 'జాతీయ పక్కి' ఏది?
  - 3) ఎక్కువ ఎత్తుకు ఎగిరే పక్కి' ఏది?

II. అలోచించండి-చెప్పండి-రాయండి.

ಅ. ಒಕ್ಕೂಟು ವಾಕ್ಯಂಲೋ ಸಮಾಧಾನಂ ರಾಯಂಡಿ.

- 1) కాకమ్మ కావ్ కావ్ అని ఎందుకు గోల చేస్తోంది?
  - 2) గోవీ కాకికి ఏం పెట్టాడు?
  - 3) అస్యం వేసినా కాకి ఎందుకు అరిచింది?

ಆ. ಇದು ವಾಕ್ಯಲ್ಕೋನಮಾಧಾನಂ ರಾಯಂಡಿ.

-
  - 1) కాకి గోపికి వారి జీవితాన్ని గురించి ఏం చెప్పింది?
  - 2) కాకి మాటలు విన్న గోపి ఏమన్నాడు?
  - 3) ‘కాకమ్మ సందేశం’ గేయ సారాంశాన్ని సొంత మాటల్లో రాయండి.

ಇ. ಸರಿಯೆನ ಸಮಾಧಾನಂ ಗುರ್ತಿಂಚಿ ರಾಯಂಡಿ.

- 1) పస్తుల్లో సుప్తుల్లో విడువనిని _____
     (అ) శిష్టులు   (ఆ) నేస్తాలు
     (ఇ) అస్తులు   (ఈ) మస్తీలు

2) పిడికెడున్నాని _____
     (అ) గింజలు   (ఆ) పష్పలు
     (ఇ) మెతుకులు   (ఈ) కూరలు

2) కష్టస్ఫుఖాల్లోన రూ విధంగా జీవిస్తాం _____
     (అ) కలసి   (ఆ) దుఃఖంతో
     (ఇ) ద్వేషంతో   (ఈ) ప్రేమతో

ఈ. ఎవరు ఎవరితో అనిరి.

- 1) గోల్గోలంటావు న్యాయమా చెప్పు. 2) కావ్ కావను గోల మానకున్నావే.
3) ఎంత చక్కని నీతి మీబాతి నీతి. 4) కష్ట సుఖాల్సోన కలిసిటీన్స్తాం.

III. భాషను తెలుసుకుందాం.

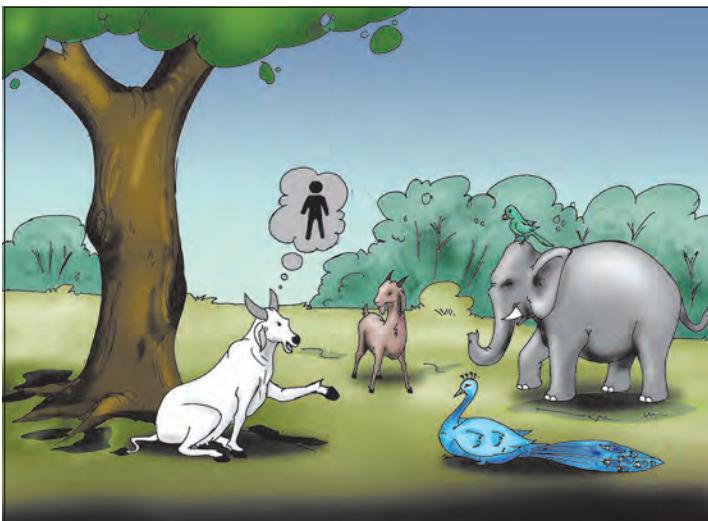
ಅ. ಗೀತಗೀಸಿನ ಪದಾಲು ಏ ಭಾಷ್ಯಾಭಾಗಾನಿಕಿ ಚೆಂದಿಸವೇ ಗುರ್ತಿಂಚಂಡಿ.

- 1) కాకమ్మ! కాకమ్మ! ఓయి కాకమ్మా!
  - 2) అయ్యా! పాపం! నీకు ఆకలేస్తోందా?
  - 3) ఒకరి కొరుగ మేము బ్రతుకు సాగిస్తాం.
  - 4) ఎంత చక్కని నీతి మీ జాతి నీతి.

వి.సూ : ముఖ్యానికి లేదా వేళ్ళకు తొడుగు వేసికొని పప్పెల్ రూపంలో గేయాన్ని ప్రదర్శించండి.

IV. స్పష్టనాత్మకత

ఈ చిత్రంలో చెట్టు కింద చేరిన మేక,

ఆపు, చిలుక, ఏనుగు, నెమలి

మనుష్యుల గురించి ఏం

మాట్లాడుకుంటాయో ఊహించి

సంభాషణ రూపంలో రాయండి.

చిలుక : ఏం మానవులు! మేం కనిపీస్తే చాలు తీసుకెళ్ళి పంజరంలో పెట్టాలని చూస్తారు. హోయిగా చెట్లపై స్వేచ్ఛగా బ్రుతకనివ్వరు.

ఏనుగు : సరేలే! నువ్వు చాలా నయం. నా సంగతి చూడు....

క్రింది వాక్యములను గమనించండి.

మీరు వాక్యాంగములను నేర్చుకొన్నారు కదా. ఈ క్రింది వాక్యములలోని భేదమును గమనించండి.

1. సీత పూలను కోయుచున్నది.
2. వాడు అన్నము తీసుచున్నాడు.
3. పట్టులు ఎగురుచున్నవి.
4. వాడు చదువుచున్నాడు.

పై వాక్యములలో మొదటి వాక్యములో ‘పూలను’

అను పదము రెండవ వాక్యములో ‘అన్నము’

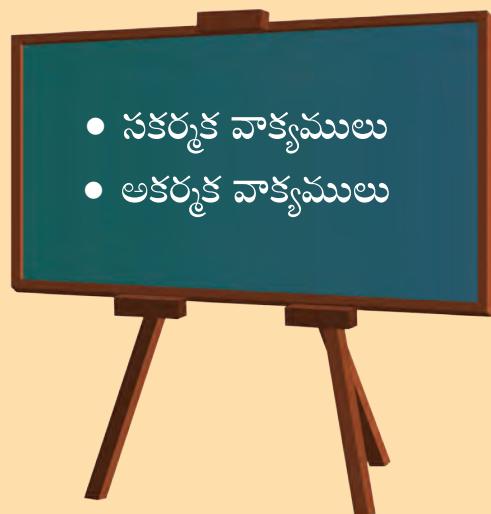
అను పదము కర్మాను తెలియచేయుచున్నవి. కావున

పీనిని కర్మాను పదములు అందురు. ఈ విధముగా ‘కర్మ’ ఉన్న వాక్యములను సకర్మక వాక్యములు అందురు.

ఇంక మూడు, నాలుగు వాక్యాలలో ‘కర్మ’ను తెలియచేయు పదములు లేపు. ఇట్టి వాక్యాలను అకర్మకవాక్యములు అందురు.

క్రింది వాక్యములలో సకర్మక, అకర్మక వాక్యములను గుర్తించండి.

1. నీవు రాలేదు.
2. శాంతాక్షాట్ కానుకలను ఇచ్చును.
3. నేను పిలువగోరాను.

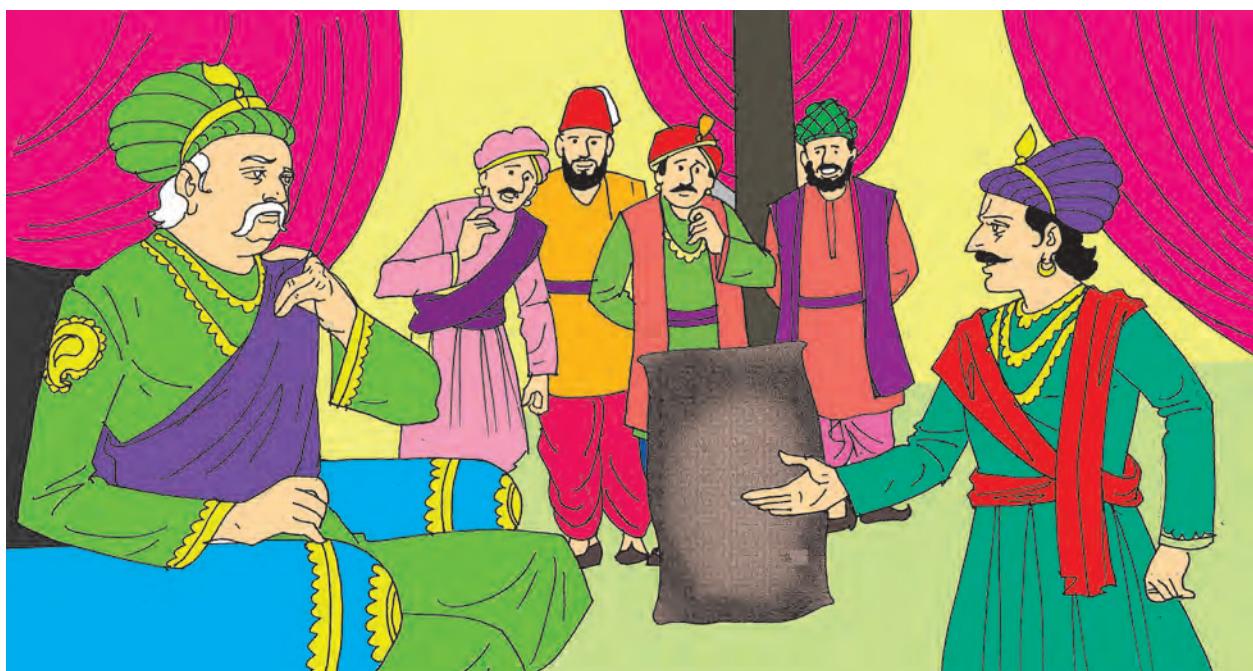

4. అక్షర్ - బీర్బుల్ కథలు

అక్షర్ చక్రవర్తికి సాహిత్యమన్నా, హస్యంతో కూడిన ప్రసంగాలన్నా చాలా ఇష్టం. అందువలన తీరిక దొరికినప్పుడల్లా పండితులతోనూ, కపులతోనూ కాలం వెళ్ళబుచ్చేవాడు. తన ఆస్తానంలోని వారిని చిత్ర విచిత్రమైన ప్రశ్నలు అడిగి వాలికి సమాధానాలు చెప్పమనడం, అందరూ ఆశ్చర్యపోవడం, ఆనందించడం ఆనవాయలి అయింది.

ఒకొట్టి రాత్రి అక్షర్ చక్రవర్తి అంతస్తురంలో విహారిస్తూ ఆకాశం వంక చూచాడు. ఆకాశం నిండా నక్షత్రాలు మిలమిలా మెరుస్తూ కనిపించాయి. వాటిని చూచేసరికి ఆయన మనస్సులో ఒక చిలిపి ఆలోచన కలిగింది. మరునాడు సభాసదులతో “మీలో ఎవ్వరయినా సరే, ఆకాశం మీద కనిపించే నక్షత్రాలను లెక్కపెట్టి “ఇన్ని అని” చెప్పి వారికి వెయ్యి బంగారు నాణాలు బహుమతి ఇస్తాను. ఇందుకు మీకు 15 రోజులు గడువు కూడా ఇస్తున్నాను” అని ప్రకటించాడు.

ఒక మూట మోయించుకొని సభలో ప్రవేశించాడు. పాదుపోకు, సభకు సమస్కరించాడు. భట్టుడు మూటను సభామధ్యమున ఉంచి వెళ్ళపోయాడు “ఏమిటా మూట” అని ప్రశ్నించాడు అక్షర్. అందుకు జవాబుగా బీర్బుల్ “జపోపనా! ఆనాడు మీరు చెప్పినట్లుగా నక్షత్రములను లెక్కపెట్టి తెచ్చినాను. నోటితో లెక్కించుట సాధ్యము కాలేదు. కాగితంపై రాద్దామని ప్రయత్నించాను. వీలుకాలేదు. అందువలన ఒక్కొక్క నక్షత్రాన్ని లెక్కపెట్టినపుడల్లా ఒక్కొక్క ఆవగింజను ఈ మూటలో వేయసాగాను. నా 15 రోజుల శ్రమ ఫలించింది. ఈ మూటలో మొత్తం ఎన్ని ఆవగింజలున్నాయో, ఆకాశంపై అన్ని నక్షత్రములు ఉన్నాయి అని మూటవిప్పి రాశిగా పోశాడు. అక్షర్ చక్రవర్తి చిరునప్పుతో “చాలానే ఉన్నాయే, ఇన్ని పుంటాయా? అని ఆశ్చర్యం ప్రదర్శించాడు. అందుకు బీర్బుల్ “జపోపనా! ఇందులో ఆశ్చర్యమేమీ లేదు. అయినా ఓమారు లెక్కపెట్టిస్తే!

పాదుపో ఇచ్చిన గడువు ముగిశాక అందరూ సభకు హజరయ్యారు. కానీ ఎవ్వరూ జవాబు చెప్పలేక పోయారు. ఇంతలో బీర్బుల్ ఒక భట్టునితో

అనుమానం తీరిపోతుంది. ముందు ఆవాలను తరువాత చుక్కలను కూడా లెక్క పెట్టించండి” అన్నాడు.

అక్షర్ బీర్బల్ యుక్తికి ఎంతో సంతోషించాడు. తన చిలిపి కోరికను లీర్పిన బీర్బల్కు చెప్పిన ప్రకారం బంగారు నాణాలను బహుకరించాడు.

అందరూ బహుమతి సాందడానికి తెగ ఆలోచించారు. కానీ ఎట్టి ఆలోచన తట్టక మిస్కుండిపోయారు.

బీర్బల్ తన యుక్తి సామర్థ్యాల వలన అక్షర్ చక్రవర్తితో ఎంతో చనువుగా ఉండేవాడు. కానీ అప్పుడప్పుడూ మాట పట్టింపులు కూడా వస్తూ ఉండేవి. అలా ఒకసారి అక్షర్ కోపంలో బీర్బల్ను “సభను వదలి వెళ్లిపో! ఇక ఎప్పుడూ ఈ వైపుకు రాకు” అని ఆజ్ఞాపించాడు.

బీర్బల్ రాజుజ్జు ప్రకారం తిస్సగా ఇంటికి వెళ్లిపోయాడు. “ఎవరు వచ్చి అడిగినా ఈ గ్రామం విడిచి వెళ్చాడని చెప్పండి” అని ఇంట్లో వారికి చెప్పాడు.

కానీ బీర్బల్ లేనిదే అక్షర్కు అసలేమీ తోచలేదు. బీర్బల్ కోసం వెతికించాడు. అంయినా అతని జాడతెలియలేదు. అందువలన అక్షర్ బాగా ఆలోచించి “ఎవరైతే రేపు నాదర్పురుకు సగం ఎండ, సగం నీడలో వస్తూరో వారికి బహుమతి లభిస్తుంది” అని ప్రకటించాడు.

మరునాడు సభ ప్రారంభమైనది. ఎవరూ సమాధానం చెప్పడానికి ముందుకు రాలేదు. ఇంతలో ఒక వ్యక్తి నులక మంచాన్ని తలమీద పెట్టుకొని అచ్చటికి వచ్చాడు. “మహాప్రభో! మీరు సెలవిచ్చినట్లుగా సగం ఎండ, సగం నీడలో నడచి వచ్చేశాను. ధర్మప్రభునులు నా బహుమతి నాకు ఇప్పించండి” అని వేడుకొన్నాడు.

కానీ అక్షరుకు ఆ వ్యక్తిని చూస్తే అతనిలో ఇంత చాతుర్యం లేదనిపించింది. తరచి తరచి ప్రశ్నించగా “బీర్బల్ ఈ యుక్తిని బోధించాడని” ఆ వ్యక్తి ఒప్పుకొన్నాడు. అక్షరుకు పట్టరాని సంతోషం కలిగింది. బీర్బల్ ఇంట్లోనే వున్నాడని తెలుసుకొని అతనిని సగారవంగా పిలిపించాడు. బీర్బల్ను కనుగొనడానికి సహాయపడ్డ ఆ వ్యక్తిని, బీర్బల్ను ఇద్దరిని బహుమతులతో సత్కరించాడు.

ఉ.మా : నీరుద్దీన్ కథలు, గలీవర్ సాహస యాత్రలు, మర్యాదరామన్న కథలు మొదలగువానిని చదిని అందలి నీలిని, సాహసమును అలవరచుకొనుటకు సాహిత్య రసాస్వాదన చేయుటకు సహకరించండి.

I. వినండి-చెప్పండి.

- 1) హస్యకథలు అని నేటిని అంటారు? మీకు తెలిసిన హస్యకథలను చెప్పండి
- 2) కథలను నాటకీకరణ చేయండి.

II. తెలుసుకోండి-రాయండి.

అర్థాలు:

కాలం వెళ్ళబుచ్చు = కాలం గడువు;
 అనవాయతీ = అలవాటు;
 రాశి = కుప్పు;
 యుక్తి = ఉపాయం;
 మిస్కుండ = మాట్లాడకుండా ఊరుకొను;
 గడువు = వ్యవధి, కేటాయించిన సమయం.

III. తోచించండి-చెప్పండి-రాయండి.

- ### అ. ఒక్క వాక్యములో సమాధానములు రాయండి.
- 1) అక్షర్ చక్రవర్తికి ఏది చాలా ఇష్టం?
  - 2) బీర్చుల సభలోనికి ఏ విధంగా ప్రవేశించాడు?
  - 3) చక్రవర్తి ఏమని తన ఆశ్చర్యాన్ని ప్రదర్శించాడు ?
  - 4) అక్షర్ బీర్చుని ఏమని ఆజ్ఞాపించాడు ?
  - 5) బీర్చుల ఇంట్లో వారికి ఏమి చెప్పాడు?

- ### అ. ఐదు వాక్యాలలో సమాధానములు రాయండి.
- 1) అక్షర్ చక్రవర్తి ఏమని ప్రకటించాడు?
  - 2) బీర్చుల అక్షర్ ప్రశ్నకు ఏమని జవాబిచ్చాడు?
  - 3) సభకు వచ్చిన వ్యక్తి చక్రవర్తిని ఏమని వేడుకొన్నాడు?
  - 4) అక్షర్ చక్రవర్తి ఇద్దరినీ ఎందుకు సత్యరించాడు?

- ఇ. 1) చాలానే ఉన్నాయే! ఇన్ని ఉంటాయా?

ఇలా ఎవరు, ఎందుకు అన్నారు.

- 2) బీర్చుల ఈ యుక్తిని బోధించాడని ఆ వ్యక్తి ఒప్పుకున్నాడు. ఏమాయుక్తి?
 ఎవరా వ్యక్తి? ఎందుకున్నాడు.

ఈ. సరియైన సమాధానం గుర్తించి రాయండి.

- 1) అక్షర్ చక్రవర్తి లెక్కించమన్నావి

(అ) నాణాలు

(ఆ) పుప్పులు

(ఇ) ఆవాలు

(ఈ) నక్కతాలు

- 2) పాదుషో ఇచ్చిన గడువు _____

(అ) 15 రోజులు

(ఆ) 20 రోజులు

(ఇ) 7 రోజులు

(ఈ) 10 రోజులు

- 3) వ్యక్తి తల మీద పెట్టుకొని తెచ్చినది

(అ) పెట్టె

(ఆ) ముఖాట

(ఇ) నులకమంచం

(ఈ) సంచి

ఇ. భాషిలు పూరించండి.

- 1) ఆకాశం నిండా _____ మిలనిలా

మెరుస్తూ కనిపించాయి.

- 2) ఓ మారు లెక్క పెట్టిస్తే _____

తీరిపోతుంది.

- 3) అప్పుడప్పుడు _____ కూడా
పన్ను ఉండేది.
- 4) అందరూ _____ పొందడానికి
తెగ ఆలోచించారు.

డా. ఎవరు ఎవరితో అనిరి.

- 1) వెయ్యి బంగారు నౌణాలు బహుమతి
ఇస్తాము.
- 2) ఏమిటా మూట ?
- 3) ఓ మారు తెక్కపెట్టిస్తే అనుమానం
తీరిపోతుంది.
- 4) ఇక ఎప్పుడు ఈ వైపుకు రాకు.
- 5) నా బహుమతి నాకు ఇస్పించండి.

IV. భాషను తెలుసుకుండాం.

అ. కింది పదాలు కలిపి రాయండి.

- (అ) విచిత్రము + ఐన
- (ఆ) హోజరు + అయ్యారు
- (ఇ) రాద్దాము + అని
- (ఈ) రాజు + ఆళ్ళి

అ. కింది పదాలను సొంత వాక్యాలలో ఉపయోగించి రాయండి.

- (1) అశ్వర్యపోవు
- (2) రాశిగాపోయు
- (3) అజ్ఞాపించు
- (4) సత్కరించు

ఇ. గీతగీసిన పదాలు ఏ భాషాభాగాలో రాయండి.

- 1) అందరూ సభకు హోజరయ్యారు.
- 2) అక్కర్ బీర్బుల్ యుక్కికి ఎంతో
సంతోషించాడు.
- 3) అతని జూడ తెలియలేదు.
- 4) అక్కరుకు పట్టరాని సంతోషం కలిగింది.

ఈ. కింది పట్టికను చూచి వాక్యాలు రాయండి.

1)	భటుడు మూట	కి	మోసుకొచ్చాడు.
2)	అక్కర్ బీర్బుల్ యుక్కి	కై	సంతోషించాడు.
3)	అక్కర్ ఇద్దరినీ బహుమతుల	ను	సత్కరించాడు
4)	ఎవరూ సమాధానం చెప్పడాని	తో	ముందుకు రాలేదు

ఉ. కింది వానిలో సకర్క, అకర్క వాక్యాలను గుర్తించండి.

- (1) భటుడు మూటను మోసుకొని వచ్చాడు.
- (2) ఆ వ్యక్తి ఒప్పుకున్నాడు.
- (3) అక్కర్ బీర్బుల్ను సన్నాచించాడు.

V. సృజనాత్మకత

అ. కింది పదాలకు అర్థాలను రాసి, అకారాది క్రమంలో నిఘంటువు తయారు చేయండి.

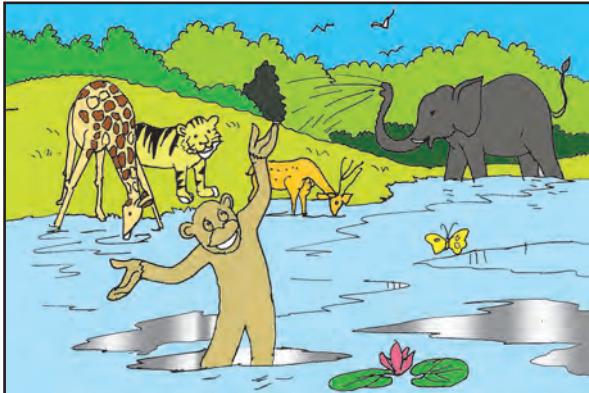
(1) బహుమతి	(5) ఆనందము
(2) తిన్నగా	(6) గడువు
(3) విహారించు	(7) జూడ
(4) వేడుకొను	(8) చాతుర్యము.

ఇ. సృజనాత్మక లేఖనం.

కింది అంశాలు, పక్క పుటలోని చిత్రాల
అధారంతో కథను రాయండి.

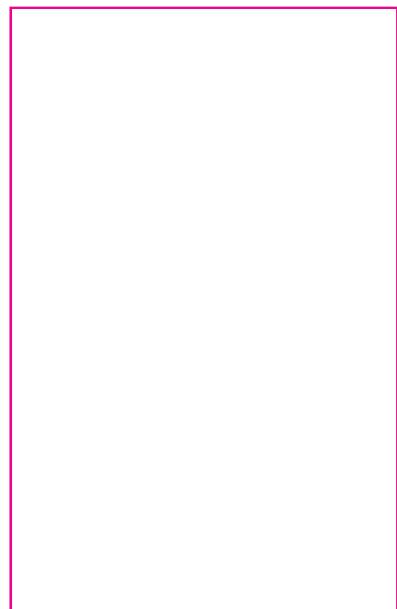
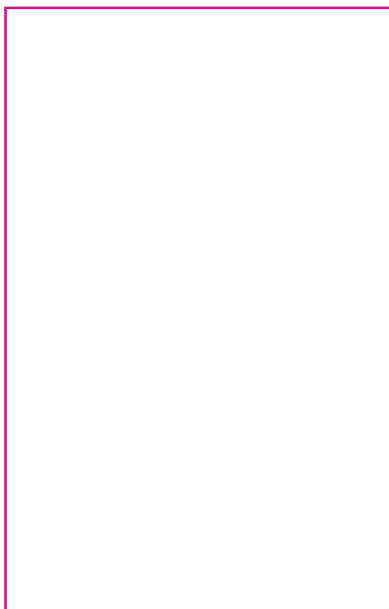
అంశాలు :

జంతువులన్నీ నీళ్ళు లేవని కుందేలుకు
చెప్పుట - కుందేలు రాజైన సింహం దగ్గరకు
తీసుకెళ్ళుట - చెరువు త్రవ్యమనుట - చెరువు
త్రవ్యు నీళ్ళు త్రాగుట - క్షీఫలి

ఇ. చిత్రలేఖనం.

సక్క-ద్రాక్ష పశు కథను చిత్ర కథగా గీయండి.

ఉ.మా : పట్టుదలతో చేసినచో సాధ్యంకానిది లేదు అను జీవిత సత్యాన్ని, విలువను కథలు-సంఘటనల సహాయంతో విద్యార్థులకు తెలియజేయవలెను.

5. మదర్ థెలిసా

(తరగతిలో ఉపాధ్యాయురాలు హజరు తీసుకుంటున్నారు)

ఉపా : ఆగ్నేస్ !..... (సమాధానం రాలేదు)

ఆగ్నేస్ !..... (మరోమారు పిలిచారు)

రెజిస్టర్ : ఆగ్నేస్ నాకన్నా ముందే ఇంటి నుండి బయలుదేరింది టీచర్. మరి ఎందుకు ఇంకారాలేదో తెలియదు. (ఇంతలో గుమ్మం వద్ద ఆగ్నేస్ వచ్చి నిలిచింది).

ఉపా : (ఆగ్నేస్ను చూసి) ఇంటి నుండి త్వరగానే బయలుదేరావట. మరి బడికి రావడానికి ఎందుకు ఇంత ఆలస్యమైంది.

ఆగ్నేస్ : దారిలో ఒక పురుషుడు జ్వరంతో బాధపడుతూ సొమ్ముసిల్లి పడిపోయాడు. అతని వెంట ఎవరూ లేరు. ఆతనిని ఆసుపత్రిలో చేర్చి వచ్చాను. అందువలన ఇంత ఆలస్యమైనది.

ఉపా : చాలా మంచిపని చేశావు. (అని మెచ్చుకున్నారు.)

బాలలూ విన్నారా! ఆ ఆగ్నేస్ ఎవరో కాదు. దీనుల పాలిట కల్పవల్లిగా పేరు పొందిన మదర్ థెరీసా. “పుప్పు పుట్టగానే పరిమళించును” అన్న సూక్తి విన్నారా? దానికి ప్రత్యక్ష ఉదాహరణ ఆగ్నేస్. ఆమె అసలు పేరు ఆగ్నేస్ గోన్సా బోజాక్కు. ఆమె 1910వ సంవత్సరం

ఆగ్నేస్ 27వ తేదీన యుగోస్లావియాలోని సోచ్చెష్టో జన్మించింది. తల్లి డ్రాన్స్పైల్ బెర్యాయ్. తండ్రి నికోల్ బోజాక్కు. ఆగ్నేస్కు చిన్నతనం నుండే సద్యాధ్యి, దయాగుణము అలవడ్డాయి.

ఆగ్నేస్ పదునెనిమిది యేంళ్ళ వయస్సులో మరకస్యగా వరారింది. మరకస్యగా మారుటకు ముందు పేరు మార్చుకొనుట ఆచారం. కాబట్టి ఆగ్నేస్, థెరీసాగా తన పేరు మార్చుకున్నది.

కలకత్తా (నేటికోల్కతా) లో ఒకబాలికోస్తత పారశాలలో చరిత్ర, భూగోళం నేర్చించే ఉపాధ్యాయురాలిగా మదర్ థెరిసాను నియమించారు. పారశాలకు ప్రక్కనే మొత్తిరీటుల్ అనే పేరున్న మురికి వాడ ఉంది. మొత్తిరీటుల్ అంటే 'ముత్యాల సరస్వ' అని అర్థం. అక్కడ సరైన తిండి లేక, అనారోగ్యంతో బాధపడుతున్న కుటుంబాలు ఎన్నో ఉన్నాయి. వారందరినీ చూసి ఆమె బాధపడేది. వారికి ఆహారం, తిండి అందించేది. వారంలో ఒకరోజు తమ ఆహారానికయ్య ఖర్చును ఆ పేదవారి కోసం త్యాగం చేసేది. ఒక పారశాలను మొత్తిరీటుల్ ప్రారంభించింది. ఆ పారశాలకు తగిన వసతులు లేవు. పిల్లల కోసం అక్కరమాలను నేలపై రాశింది. పిల్లలకు చదువు మీద అప్పక్కిని కలిగించింది. ఎందరో ఆమెకు సాయం చేశారు. ఇప్పుడు మదర్ స్టేపించిన పారశాలలు వందల్లో వున్నాయి.

దిక్కులేనివారికి తోడ్పడాలనే ఉద్దేశ్యంతో
అమె ఉపాధ్యాయు వృత్తి వదలి సంఘసేవను
ప్రారంభించింది. “బోధ చేసే నోరుకంటే నహయం
చేసే చేతులు గొప్పవని” అమె చెప్పేది. కలకత్తాలో
‘నిర్మల హృదయ్’ అనే శరణాలయం స్థాపించింది.
అనాధల కోసం ‘నిర్మలా శిశుభవన్’ నెలకొల్పింది.
అక్కడ అనాధలకు ఆశ్రయం, ప్రేమతోకూడిన
అండదండలు లభిస్తాయి. వారు సమాజానికి పనికి
వచ్చే పౌరులుగా తీర్చిదిద్దబడతారు.

కుష్ణ వ్యాధిగ్రస్తులకోసం ‘ప్రేము నివాస్’ స్థాపించింది. ఇక్కడ వ్యాధి బారినుండి రక్షించబడిన వారు తమ జీవనోపాధికోసం పాటు పడతారు. వీళ్ళు వీధులలో పడిపున్న ఎండు కొబ్బరి పీచు తెచ్చి తాళ్ళు, సంచులు, చాపలు తయారు చేస్తారు.

దీనివలన వీధులు పరిశుభ్రం కావడవే కాక నిరుద్యోగులకు ఆధారం అభిస్తుంది. దీన్నే చెత్త మండి సువర్ణం లీయడమంటారు మదర్.

ఆకలి దస్పుల నిర్వాలనకు ఆమె చేసిన
సేవకు గుర్తింపుగా ఎఫ్.ఎస్. (ఆహారం,
వ్యవసాయ సంస్థ) వారు ఒక పతకాన్ని అందచేశారు.
దానిపై పోషణ సరిగాలేని ఒక పసిపిల్ల వానిని
రెండు చేతులు పెనవేసుకుంటున్న బొమ్మ ఒకవైపు,
మదర్ బొమ్మ మరోవైపు ముద్రించడం జరిగింది.
మదర్ థేరీసా చేసిన సేవలను గుర్తించిన భారత
ప్రభుత్వం ఆమెను పద్మశ్రీ, భారతరత్న వంటి
ఖిరుదులతో, నెప్రూ అవార్డు వంటి అవార్డులతో
సత్కరించింది. 1979లో నిశ్చవిభ్యాతమైన ‘సోబర్
బహుమతి’ ప్రదానం చేశారు.

విశ్వమాత అయిన మదర్ 1997 సెప్టెంబరు
5వ తేదీన కలకత్తా (నేటి కోల్కతా) నగరంలో
అంతిమశ్శాన విడిచారు. ఆమె సిద్ధాంతాలైన
ప్రైమ, నేవలను మానవులంతా పాటిస్తే ప్రపంచం
స్వర్ణంగా మారుతుంది.

నీలి అంచుగల తెల్లటి ముతక చీర, భుజానికి వేలాడే సంచి, కళ్ళల్లో ప్రేమ, దయ, జాలిగల మదర్ థరీసా రూపం ప్రపంచ ప్రజల మనస్సుల్లో ఎల్లప్పుడూ నిలిచి ఉంటుంది.

I. వినండి-చెప్పండి.

- 1) 'మానవనేనే మాధవనేన' అంటే అర్థం ఏంటి ?
- 2) సంఘనేన చేసిన కొంతమంది పేర్లను చెప్పండి ?
- 3) నీను ఎప్పుడైనో, ఎవరికైనా సహాయం చేశావా ? ఎవరికి చేశాపు ?
- 4) నీను ఏ విధంగా తోటి వారికి సహాయం చేశావో చెప్పా ?

II. తెలుసుకోండి-రాయండి.

అర్థాలు :

వృద్ధుడు = ముసలివాడు;
పరిమళము = సువాసన; ఆస్కి = కోరిక;
జీవనోపాధి = జీవించుటకై సంపోదించుట;
సువర్షం = బంగారం.

III. ఆలోచించండి-చెప్పండి-రాయండి.

అ. ఒక్కొక్క వాక్యములో సమాధానములు రాయండి.

- 1) థేరీసా అసలు పేరేమిటి ?
- 2) మదర్ ఎప్పుడు, ఎక్కడ జన్మించింది ?
- 3) మదర్ థేరీసా తల్లిదండ్రులెవరు ?
- 4) థేరీసా సంఘనేనను ఎందుకు ప్రారంభించింది ?
- 5) మోతీర్ముల్ అంటే అర్థమేమిటి ?

అ. ఐదు వాక్యాల్లో సమాధానములు రాయండి.

- 1) ఆగ్నే తన పేరును ఎందుకు మార్చుకున్నది ?
- 2) నిర్మలా శిశుభవన్ గురించి తెల్పండి.

- 3) చెత్త నుంచి సువర్షం తీయడమంటే ఏమిటి ?
- 4) మదర్కు వచ్చిన బిరుదులు, అవార్డులు రాయండి.
- 5) ఎఫ్.ఎస్. వారి పతకాన్ని గురించి రాయండి.

ఇ. భాషీలను పూరించండి.

- 1) ఆగ్నేకు చిన్నతనం నుండే సద్భుద్ధి _____ అలవడ్డాయి.
- 2) పిల్లల కోసం _____ ను నేలపై రాశింది.
- 3) ఒక పాతశాలను _____ లో ప్రారంభించింది.
- 4) అనాధల కోసం _____ నెలకొల్పింది.

ఈ. సరియైన సమాధానం గుర్తించి రాయండి.

- 1) పాతశాలకు పక్కన ఉన్న మురికివాడ _____
(అ) మోతీ నగర్
(ఆ) మోతీ మహల్
(ఇ) మోతీ రీముల్
(ఈ) మోతీ నివాస్
- 2) పాతశాలలో మదర్ బోధించినవి _____
(అ) చరిత్ర, భూగోళం
(ఆ) చరిత్ర, బెంగాలీ
(ఇ) బెంగాలీ, హిందీ
(ఈ) భూగోళం, బెంగాలీ
- 3) కలకత్తాలో స్థాపించిన శరణాలయం _____
(అ) నిర్మల్ సదన్
(ఆ) నిర్మల్ భపన్
(ఇ) నిర్మల్ హృదయ్
(ఈ) నిర్మల్ నివాస్

IV. భాషణ తెలుసుకుందాం.

అ. సంధి చేసి రాయండి.

- (1) బాలిక + ఉన్నత
- (2) శరణ + ఆలయం
- (3) విభ్యాతము + ఐన
- (4) చేయాలి + అని
- (5) ఆహారానికి + అయ్య
- (6) జీవన + ఉపాధి

ఆ. గీతగీసిన పదాలు ఏ భాషాభాగాలో రాయండి.

- 1) అమె ఉపాధ్యాయ పృత్తిని పదలివేసింది.
- 2) నీలి అంచుగల తెల్లని ముతక చీర ధరించేవారు.
- 3) అక్కడ సరైన తిండి లేక బాధపడే కుటుంబాలన్నో ఉన్నాయి.
- 4) ఆగ్నోస్తు చిన్నతనం నుండే సద్ధుద్ది, దయాగుణం అలవడ్డాయి.
- 5) మదర్ ప్రపంచ ప్రజల మనస్సుల్లో ఎల్లప్పుడు నిలిచి ఉంటారు.

V. సృజనాత్మకత

నీవు చాలా తొందరగా వెళుతున్నావు. దారిలో ఒక వృద్ధ స్త్రీ చాలా సీరసంగా కూర్చుని కనిపించింది. అప్పుడు నుప్పు ఏం చేస్తాడో రాయి.

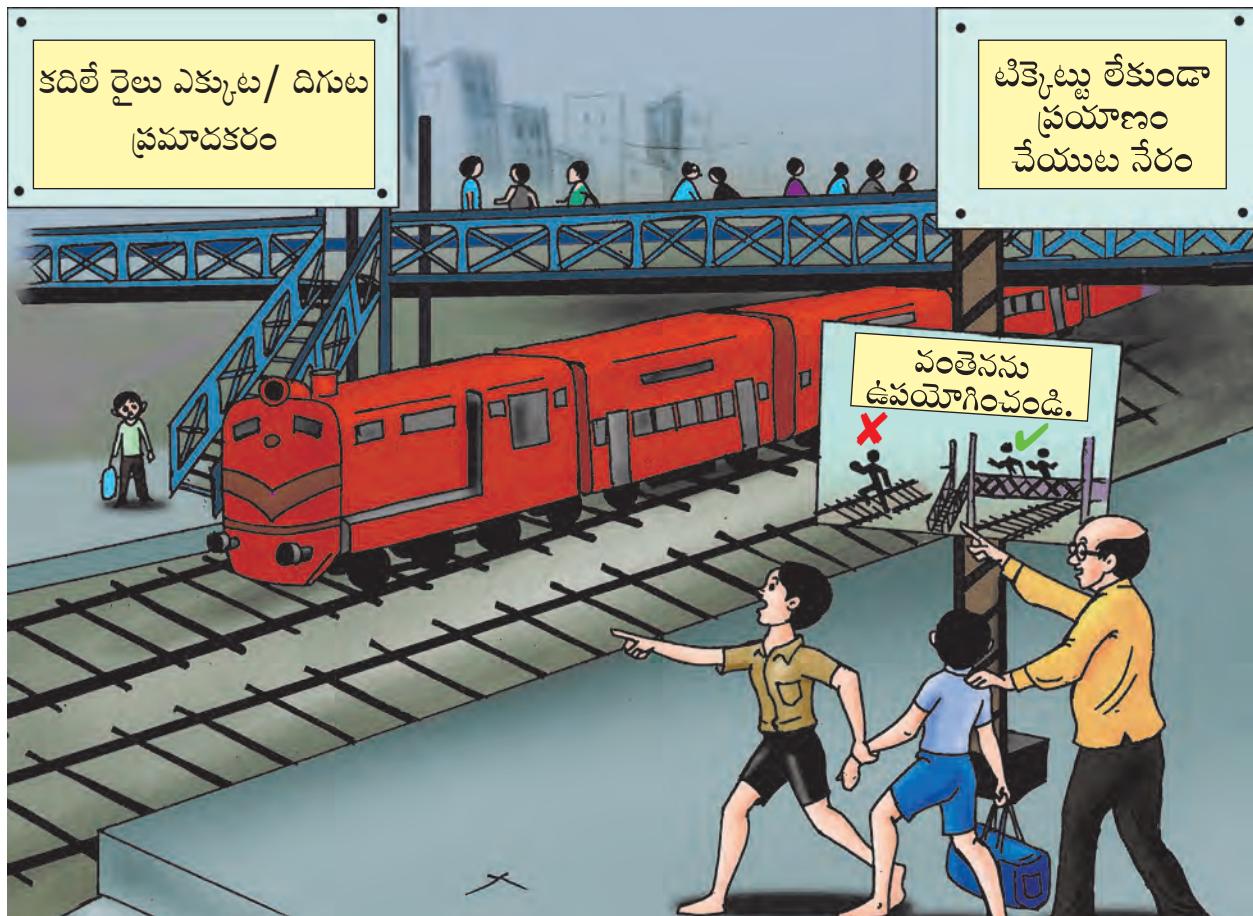

రైలు సియమాలను పంచెద్దాం. సురక్షితంగా ఉండాం.

శేఖర్, కబీర్ ఎక్కుల్నిన రైలుబండికి ఇంకా వది నిమిషాలే ఉంది. ఆలస్యంగా స్టేషన్ చేరుకున్న వాళ్ళిద్దరూ హడవుడిలో వేరే ఫ్లాట్ఫోరం మీదకు వెళ్ళారు.

- శేఖర్ :** అరే! ..... మన రైలు అవతలి ఫ్లాట్ఫోరం మీద అగిందిరా!
- కబీర్ :** మళ్ళీ అక్కడికి వెళ్ళాలంటే చాలా సమయం కావాలిగా...
- శేఖర్ :** అయితే అటు చూడు. వాళ్ళలాగా వెళ్ళామా?
- కబీర్ :** (రైలు పట్టాలు దాటి వెళ్తున్న వాళ్ళని చూస్తా) మనం కూడా అలా రైలు పట్టాలు దాటి వెళ్ళామంటావా?
- శేఖర్ :** ఏం చేద్దాం మరి? సమయం లేదు కదా!
(ప్రక్కనుండి వీళ్ళిద్దరి మాటలు నింటున్న తాతయ్య...) **తాతయ్య :** బాబూ! ఆ సూచనా ఘలకాలను చూడండి. కాస్త ఆలస్యమైనా ఘరవాలేదు, ప్రాణాలకు హాని కలిగించుకోకండి. వంతెనను ఉపయోగించండి.

- కబీర్ :** అప్పును.... శేఖర్ మనం అలా చేయకూడదురా.....
- శేఖర్ :** ఇలాంటి పనులు చేయకూడదని మన ఉపాధ్యాయులు కూడా చెప్పారు కదా.
ధన్యవాదాలు తాతయ్య గారు. (అంటూ గబగబా వంతెన మెట్లెక్కి అవతలి ఫ్లాట్ ఫోరం చేరుకున్నారు.)

6. ఈగ - సాలీడు

చక్కని గూడల్లు కొన్న
దొక్క సాలెపురుగు
అటూ ఇటూ కదలి కదలి
మురిసెను సాలీడు!!

అంతలోనే చెంతనెగిరె
నొక్క రాగ బావ
ఇలా వచ్చి చూడు
ఎంత మెరుపు చీరలల్లి
తెరలు కట్టినానో!

వింత వింత లెన్నో ఇటు
చూడుము మా ఇంట
చూచి మురిసి పోదుపులే
మనసు పొంగి పోవ!

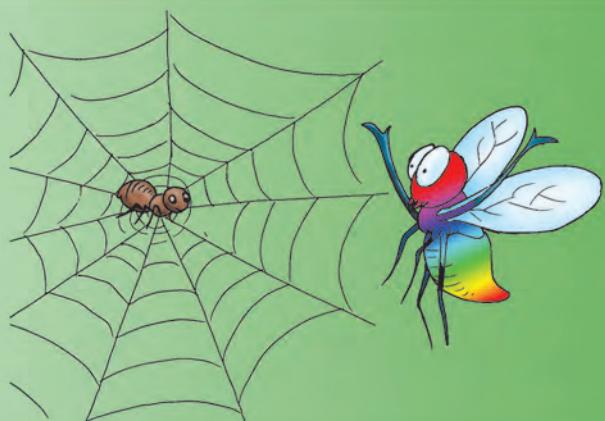
సాలె పురుగు దుష్టబుద్ధి
తెలుసు కొన్నది రాగ
దూరముగా జరిగిపోయి
ఇలాగంది రాగ.

సాలీడా! సాలీడా!
 అందమైన తెరలు
 చూచినాను మురిసినాను
 తెలిసి నీడు మనసు

“లోనికెవరు వత్తుర్లా
 వారింక తిరిగి పోరు
 నీ తెరలో నీవే ఉండు
 హయిగ నాకేం?”

ఈగ బావ ఎగిరిపోయె
 ఎంచక్క పైకి
 తిండి కొరకు తిరిగి తిరిగి
 అలిసి సాతెపురుగు

ఉమా : విద్యార్థులు వివిధ గేయాలను, పద్యాలను చదివి వాటి అర్థాన్ని తెలిసికొనుచు కొత్త గేయాలను వ్రాయుసట్లు ప్రోత్సహించండి.

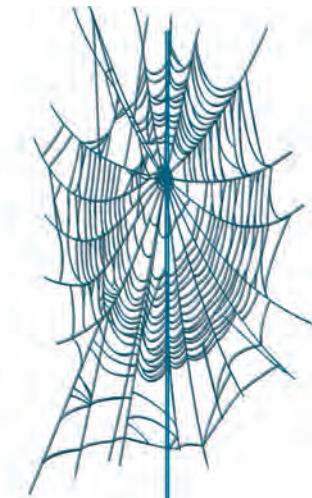
I. వినండి-చెప్పండి.

- 1) సాతెపురుగు గూడను మీరు ఎప్పుడైనా గమనించారా ?
- 2) సాతె పురుగు గూడు దేనితో కట్టుకుంటుంది ?
- 3) మీరు ఇంకా ఏన్ పశ్చల గూడులను పరిశీలించారు ?

II. అలోచించండి-చెప్పండి-రాయండి.

A. ఒక్క వాక్యంలో సమాధానములు రాయండి.

- 1) సాతెపురుగు ఏం చేసింది ?
- 2) సాతెపురుగు ఏ విధంగా తెరలు కట్టింది ?
- 3) సాతెపురుగు ఎటువంటిది ?

B. ఐదు వాక్యాలలో సమాధానములు రాయండి.

- 1) సాలీడు ఈగ బావను ఏ విధంగా ఆహ్వానించింది ?
- 2) ఈగ సాలీడు దుష్టబుధి తెలుసుకొని ఏం చేసింది ?

C. భాషీలను పూరించండి.

- 1) అంతలోనే _____ నెగిరె.
- 2) ఎంత మెరుపు చీరలల్లి _____ కట్టినానో.
- 3) సాతెపురుగు _____ తెలిసికొన్నది.

D. ఎవరు ఎవరితో అనిరి.

- 1) ఇలా వచ్చిచూడు.
- 2) లోనికెపరు వత్తురో వారింక తిరిగిపోరు.

E. సరియైన సమాధానం గుర్తించి రాయండి.

- 1) గూడు అల్లుకొన్నది _____
(అ) ఈగ (ఆ) సాలీడు (ఇ) పిట్ట (ఈ) గడ్డ
- 2) సాలీడు ఆహ్వానించింది _____
(అ) పఛ్చిని (ఆ) దోషును (ఇ) ఈగను (ఈ) సీతాకోక చిలుకు
- 3) సాతెపురుగు తిండి కొఱకు తిరిగి తిరిగి _____
(అ) పారిపోయెను (ఆ) అలసిపోయెను (ఇ) తిట్టుకొనెను (ఈ) నిధ పోయెను

III. భాషణు తెలుసు కొండాం.

A. గీతగీనిన పదాలు ఏ భాషాభాగాలో రాయండి.

- 1) సాతెపురుగు గూడు చక్కగా అల్లుకుంది.
- 2) వింత వింత లెన్నో ఇటు చూడుము.
- 3) ఈగ సాతెపురుగు దుష్టబుధి తెలిసికొన్నది.
- 4) అందమైన తెరలు చూచినాను.

అ. వాక్యంగములను గుర్తించి రాయండి.

- 1) సాతెపురుగు చక్కని గూడు అల్లుకొన్నది.
- 2) ఈగ సాతెపురుగు దుష్టబుద్ధి తెలిసికొన్నది.

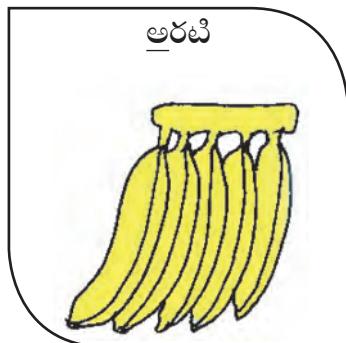
ఇ. కింది పదాలను సాంత వాక్యాలలో ఉపయోగించి రాయండి.

- (1) మురిసిపోవు
- (2) పొంగిపోవు
- (3) హోయిగా ఉండు

IV. సృజనాత్మకత

1) ఖాళీలలో తగిన అక్షరాలను రాసి గీతగీసిన అక్షరాలతో కొత్త పదాలను రాయండి. మరికొన్ని పదాలు మీరు తయారు చేయండి.

ఉదా :

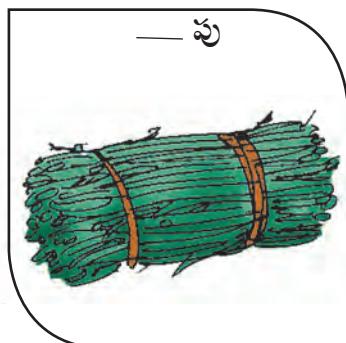
+

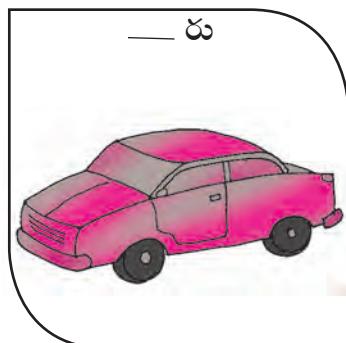
=

లప్ప

1.

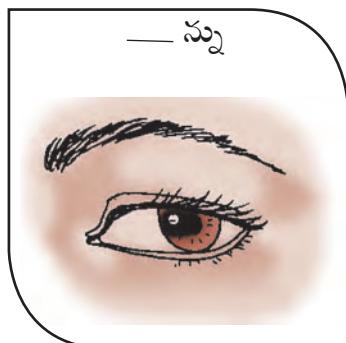
+

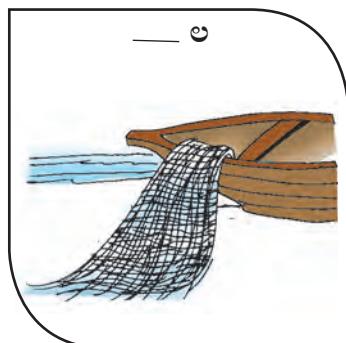
=

— — —

2.

+లు+

=

— — —

2. కింది పదాలలోనించి వీలైనన్ని ఎక్కువ పదాలు రాయండి.

(1) మహానగరం   (2) పొపంపునివాడు.

ఉదాహరణ:

1. _____	1. _____
2. _____	2. _____
3. _____	3. _____
4. _____	4. _____
5. _____	5. _____

లేఖ రాయు పద్మతి

- 1) కుడిచేతి వైపున పైభాగంలో మీ చిరునామా నాలుగు వరుసలలో రాయాలి. చివరిలో తేదీ ఉండాలి.
  - 2) పూజ్యలైన అమృగారికి లేదా నాస్నగారికి అని 'కామా' పుంచాలి.
  - 3) తరువాత మొదటి పరిచ్ఛేదం ప్రారంభించాలి. ఇందులో క్లేము సమాచారాలు తెలియజేయాలి.
  - 4) రెండు మూడు పరిచ్ఛేదాలలో అడిగిన అంశాన్ని గురించిన విశేషాలు చెప్పాలి.
  - 5) చివరి పరిచ్ఛేదంలో వారి క్లేముం తెలుసుకొనగొరుతూ తిరిగి జాబుకై ఎదురు చూస్తామని రాయాలి.
  - 6) కుడిచేతి వైపు కిందగా ఇట్లు, నీ కుమారుడు, అని రాసి నీ పేరు రాయాలి.
  - 7) ఎడమ చేతి వైపు తండ్రిగారి చిరునామా నాలుగు వరుసలలో రాయాలి.
  - 8) దరభాస్సు లేఖ రాయునపుడు చిరునామా ఎడమ చేతివైపు లేఖ పైభాగమున ఉండాలి.

7. జాబు

మేరి,
1/6. ప్రభు నివాస్,
చర్చి వీధి,
సోలాపూర్,
తేది : 28/12/2014.

ప్రియమైన స్నేహితురాలు అభిలాషకు,

మేము ఇక్కడ క్లేముం. మీరంతా క్లేముని తలుస్తాము. మీ నాన్నగారి బదిలీ కారణంగా నీవు వెళ్లిన దగ్గర్చుంచి చాలా గుర్తుకొస్తున్నావు. మీ కొత్త పాఠశాల ఎలా పుంది? ఈ క్రిస్క్స్ పండుగకు నీవు మా ఇంటికి వస్తావని అనుకున్నాను. కానీ నీవు విపోరయాత్రకారణంగా రాలేకపోతున్నావని రాశావు.

మా ఇంట్లో క్రిస్క్స్ పండుగ బాగా జరిగింది. డిసెంబరు 24వ తేదీ రాత్రి నుండే పండుగ ఉత్సవం మొదలైంది. ఈ రోజును 'క్రిస్క్స్ శాఖ' అంటారు. ఈ రోజు రాత్రి శాంతాక్లాష్ వచ్చి క్రిస్క్స్ కానుకలు ఇచ్చి వెళ్తాడని అందరి నమ్మకం. డిసెంబరు 25వ తేదీన క్రీస్తు పుట్టిన రోజును క్రిస్క్స్ పండుగగా జరుపుకుంటాం. క్రీస్తునే 'యేసు', 'రక్షకుడు' అని కూడా పిలుస్తారు.

ఈ పండుగ రోజు క్రైస్తవులు కొత్త బట్టలు ధరించి, చర్చికి వెళ్తారు. అక్కడ క్రిస్క్స్ సందేశాన్ని వింటారు. ప్రార్థనలు చేస్తారు. పరప్పరం పండుగ శుభాకాంక్షలు తెలుపుకుంటారు. ఇంటిపై సక్కత దీపం పెడతారు. ఇంటిని, క్రిస్క్స్ చెట్టును అలంకరిస్తారు. మొదట్లో నార్చే ప్రూస్ చెట్టు కొమ్మను అలం కరించేవారు. ఇప్పుడెక్కువగా కృతిము వృక్షశాఖలను వాడుతున్నారు.

ప్రేమ, శాంతి, అహింస, క్షమ, సేవ మొదలగు విలువలను మానవాలికి యేసుక్రీస్తు బోధించారు. వాటిని ఆచరిస్తే ప్రపంచమంతా సుఖశాంతులతో విలసిల్లుతుంది.

మీ అమ్మగారికి, నాన్నగారికి నా నమస్కారములు తెలియచేయి. మీ తమ్ముడికి నా ఆశీస్తులు. నీ విపోరయాత్ర విశేషాలతో జవాబు రాయి. నీ జాబు కోసం ఎదురు చూస్తుంటాను.

ఇట్లు,
నీ స్నేహితురాలు,
మేరి.

చిరునామా
అభిలాష,
211-శంకర్ నిలయం,
సక్కెడ,
చంద్రపూర్ (తాలుకా, జిల్లా),
మహారాష్ట్ర - [4 | 4 | 2 | 5 | 0 | 2].

I. అ. ఖాళీలను పూరించండి.

- 1) _____ పండుగ బాగా జరిగింది.
- 2) క్రీస్తునే _____ అని కూడా పిలుస్తారు.
- 3) క్రీస్తున్ నాడు ఇంటిపై _____ దీపం పెడతారు.

II. సరియైన సమాధానం గుర్తించి రాయండి.

- 1) డిసెంబరు 25వ తేదీన ఈ పండుగ జరుపుకుంటారు _____
 (అ) క్రీస్తు
 (ఆ) ఈద్
 (ఇ) దీపావళి
 (ఈ) దసరా
- 2) పరస్పరం పండుగ _____ తెలుపుకుంటారు.
 (అ) వందనాలు
 (ఆ) శుభాకాంక్షలు
 (ఇ) ధన్యవాదాలు
 (ఈ) కృతజ్ఞతలు

III. తెలుసుకోండి-రాయండి.

అర్థాలు:

పరస్పరం = ఒకరినోకరు; శాఖలు = కొమ్మలు.

IV. ఆలోచించండి-చెప్పండి-రాయండి.

A. ఒక్క వాక్యంలో సమాధానములు రాయండి.

- 1) అభిలాష ఎందుకు మరో డ్సరు వెళ్లిపోయింది?
- 2) క్రీస్తున్ పండుగ ఎప్పుడు జరుపుకుంటారు?
- 3) శాంతాక్షాజ్ ఏమిస్తాడని అందరి నమ్మకం?

B. మూడు, నాలుగు వాక్యాలలో సమాధానములు రాయండి.

- 1) క్రీస్తున్ అంటే ఏమిటి? ఎందుకు జరుపుకుంటారు?
- 2) క్రీస్తున్ పండుగను ఎలా జరుపుకుంటారు ?
- 3) క్రీస్తున్ చెట్టు గురించి రాయండి.
- 4) యేసుక్రీస్తు మానవాళికి ఏం బోధించారు ?

V. భాషపు తెలుసుకుండాం.

A. గీతగీసిన పదాలు ఏ భాషాభాగాలో రాయండి.

- 1) క్రీస్తున్ పండుగ బాగా జరిగింది.
- 2) మేము ఇక్కడ క్లేమం.
- 3) మీ కొత్త పాఠశాల ఎలాపుంది ?
- 4) ప్రార్థనలు చేస్తారు.

B. కింది వాక్యాలు ఏకాలమునకు చెందినవో రాయండి.

- 1) క్రీస్తు జన్మదినంగా క్రీస్తున్ జరుపుకుంటాం.
- 2) మా ఇంట్లో పండుగ బాగా జరిగింది.
- 3) నీ జాబు కోసం ఎదురు చూస్తుంటాను.

C. వాక్యాలను గుర్తించండి.

- 1) శాంతాక్షాజ్ బహుమతులను ఇస్తారు.
- 2) యేసుక్రీస్తు మానవాళికి నిలువలను బోధించారు.
- 3) క్రైస్తవులు నక్షత్ర దీపాలను పెడతారు.

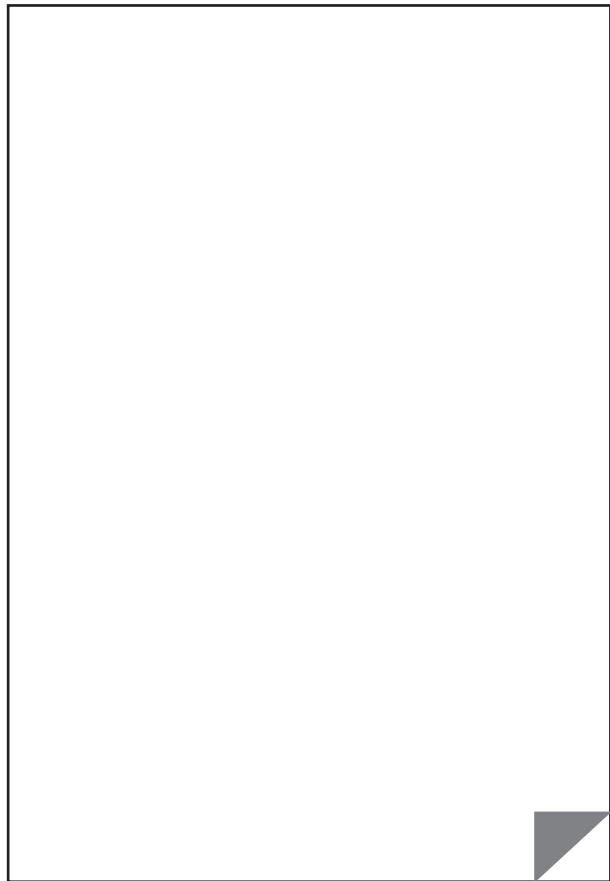
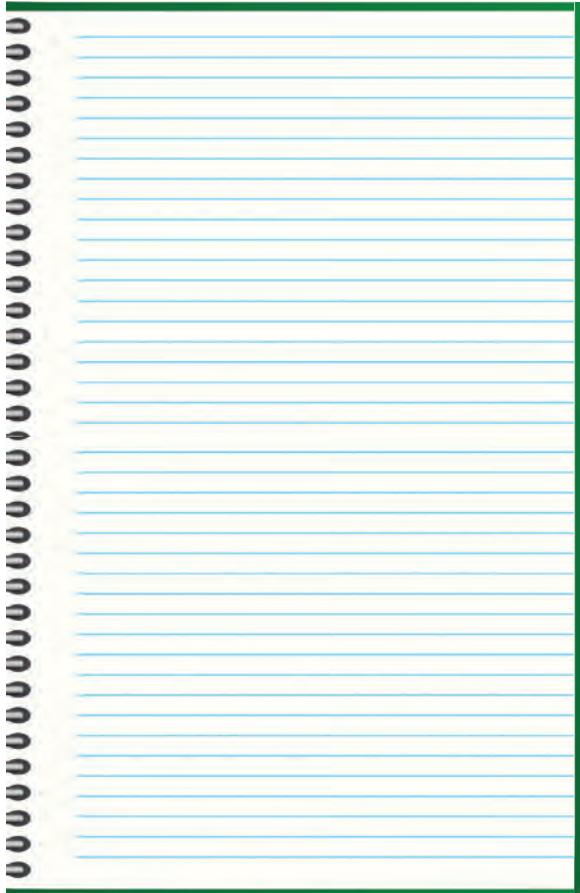

- 1) 'శాంతాక్షాజ్'ను మీరు చూశారా ? ఎక్కడ చూశారు ?
- 2) మీకు శాంతాక్షాజ్ ఏం బహుమతులు ఇచ్చాడు ?
- 3) మీకు ఏ పండుగ అంటే ఇష్టం ? ఎందుకు ?

VI. సృజనాత్మకత

క్రిస్టస్ పండుగ గురించి గేయం రాయండి.

క్రిస్టస్ పండుగ గ్రీటింగ్ కార్డు తయారు చేసి ఇక్కడ అతికించండి.

సామాన్య వాక్యము :

కింది వాక్యములను చదపండి.

- ఒక చిలిపి ఆలోచన కలిగింది.
- ఇంటిపై సజ్జత దీపం పెడతారు.

పై వాక్యములు పూర్తి అర్థము నిచ్చుచున్నవి.

నై వాక్యములలో ఒకొక్క దానిలో ఒక్క

కీయాపదము మాత్రమే ఉన్నది.

ఇట్టి వాక్యములను సామాన్య వాక్యములు అందురు.

8. జవాబు

అభిలాష,
211-శంకర్ నిలయం,
నకోడ,
చంద్రపూర్ (తా. జి),
మహారాష్ట్ర,
తేది : 5/1/2015.

ప్రియమైన స్నేహితురాలు మేరి కి,

మేము ఇక్కడ క్లేమం. మీరంతా క్లేమమని తలుస్తాను. నీ లేఖ అందింది. మీరు జరుపుకున్న క్రిస్కుస్ పండుగ విశేషాలు చదిని చాలా సంతోషించాను.

క్రిస్కుస్ సెలవుల్లో మా కుటుంబంతో కలిసి ఎల్లోరా గుహలు చూడటానికి వెళ్ళాను. అవి మహారాష్ట్రలో దొలతాబాదునకు సమీపంలో కలవు. అక్కడ ముప్పై నాలుగు గుహలు పున్మాయి. దాని పొడవు రెండుమైళ్ళు. ఈ గుహలయందు శిల్పకళ ఉట్టిపడుతుంది.

ఎల్లోరా గుహలలో పదహారవ గుహలో గల కైలాసనాథాలయము మిక్కిలి ప్రభ్యాతిగాంచినది. దీని పొడవు రెండువందల అడుగులు, వెడల్పు అరవై అడుగులు. ఎత్తు నూటా ఇరవై అడుగులు. ఆలయ భాగములు, ఈశ్వరుని లింగము మొదలగుసవన్నియు ఒకే శిలనుండి చెక్కబడినవి. అటువంటి అపూర్వ శిల్పంపద చూచితీరపలసిందే కానీ పర్చింపలేము.

మీరు కూడా వేసవిసెలవుల్లో వెళ్ళి చూసిరావడానికి ప్రయత్నించండి. మీ అమృగారికి, నాన్నగారికి నా సమస్యలు తెలియజేయాలి. మీ అన్నయ్యని అడిగినట్లు చెప్పు. నీ ఉత్తరం కొరకు ఎదురుచూస్తుంటాను.

ఇంతే సంగతులు.

చిరునామా

మేరి,

1/6 - ప్రభునివాన్,

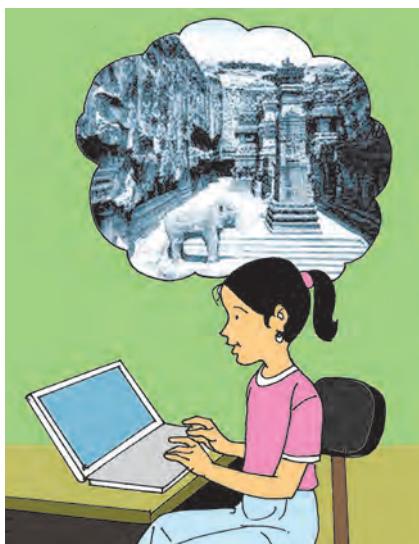
చర్చి నీధి,

సోలాపూర్,

మహారాష్ట్ర -

4	1	3	0	0	5
---	---	---	---	---	---

.

ఇట్లు,
నీ స్నేహితురాలు,
అభిలాష.

I. అలోచించండి-చెప్పండి-రాయండి.

- అ. 1) శిల్పకళ అంటే ఏమిటి ?
- 2) ముంబయిలోని ఎలిఫంటా గుహల గురించి చెప్పండి.

అ. ఒక్కొక్క వాక్యంలో సమాధానము రాయండి.

- 1) అభిలాష సెలవుల్లో ఎక్కడికి వెళ్లింది ?
- 2) ఎల్లోరా గుహలు ఎక్కడ ఉన్నాయి ?
- 3) ఎల్లోరా గుహల్లో ప్రభ్యాతిగాంచినదేది ?

ఇ. మూడు, నాలుగు వాక్యాలలో సమాధానములు రాయండి.

- 1) కైలాస నాథాలయము గురించి రాయండి.
- 2) ఎల్లోరా గుహల గురించి తెల్పండి.

II. భాషణు తెలుసుకుండాం.

- అ. గీతగీసిన పదాలు ఏ భాషాభాగాలో రాయండి.

1. మేము ఇక్కడ క్లేమము.
2. ఈ గుహల యందు శిల్పకళ ఉట్టిపడుతుంది.
3. కైలాస నాథాలయము మిక్కెలి ప్రభ్యాతి గాంచినది.

అ. త్రింది పదాలను సాంత వాక్యాల్లో రాయండి.

1. ప్రభ్యాతిగాంచు
- 2) ఉట్టిపడు
- 3) ఎదురుచూచు

సంయుక్త వాక్యము:

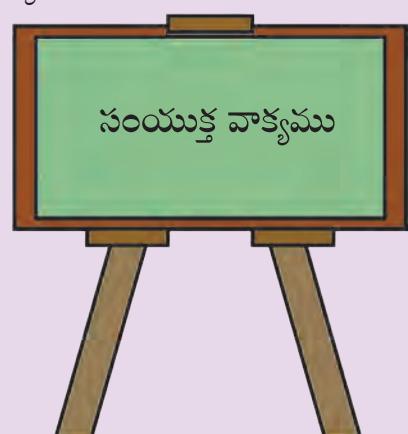
1. వాడు చదువలేదు కాబట్టి పరీక్షలలో మంచి మార్గులు రాలేదు.
2. చెట్లు పూలు, పండ్లు ఇచ్చును.

పై వాక్యములలో మొదటిదానిలో “వాడు చదువలేదు పరీక్షలలో మంచి మార్గులు రాలేదు.” అను రెండు సామాన్య వాక్యములను ‘కాబట్టి’ అనుపదము కలుపుచున్నది.

రెండవ వాక్యములో ‘చెట్లు పూలు ఇచ్చును. చెట్లు పండ్లు ఇచ్చును’ అను రెండు సామాన్య వాక్యములున్నాయి. ఇట్టి రెండు సామాన్య వాక్యములు కలిసి ఉన్న వాక్యములను లేదా ‘కాబట్టి’, ‘మరియు’, అందువలన, అంయతే మొదలైన పదములతో కలిసి ఉన్న వాక్యములను సంయుక్త వాక్యములు అందురు.

త్రింది వాక్యాలలో సామాన్య, సంయుక్త వాక్యములను గుర్తించండి.

1. బీర్బుల సభలో ప్రవేశించాడు.
2. మీ అమృగారికి, నాస్నగారికి నా సమస్యలను.
3. ఆమె కలకత్తాలో పని చేయాలనుకున్నారు.
4. ఇంటిని రంగు కాగితాలతోను, నష్టత్తదీపాలతోను అలంకరిస్తారు.

9. నీరు - మీరు

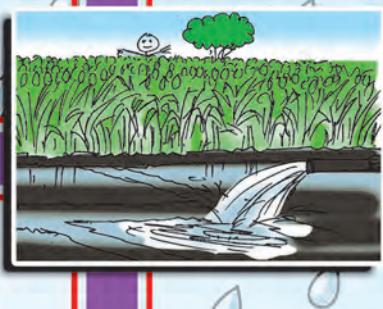
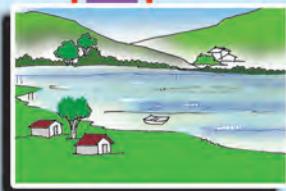
నీరే మూలం నీరే జీవం - నీరు లేని లోకం శాస్యం!
నీటిని విలిపే బాటలువెతకి - నిజమగు ప్రగతిని సాధిద్దాం!

ప్రతి జీవి నీటి కొరకు - పరుపులెత్తు పదిక్రోసులు
నీరుగల్లు ప్రాంతమండ - నిలువ నీడ వెదకి కొనును!
ప్రతి ప్రాణి నీరు పొంద - పాట్లు ఎన్నో తాను పడును!
నీరు గల్లు చోట బ్రతుకు - నిశ్చలమై వెలుగొందును!

నీరు లేక జీవులన్ని - నీరసించి పోకుండున
నీరు లేక పృష్టతత్తులు - నిలువు ఎండి పోకుండున
నీరు లేక బ్రతుకు వారు - నిఖిల జగతి కానసగున
నీటి నిలువ తెలియువలెను నీటి నిలువ చేయపలెను!

స్వానానికి పానానికి - సాగు ఇంటి పనులకెల్ల
నిద్రనుండి లేపగానె - నీటి తోటి పనియే మనకు!
నీరు పొందు మార్గ మెంచి - నీటి కరువు నివారించ
కల్గలపు సుఖము లెన్నో - వెల్గలుగు లోకమంత!

పరుగు తీయు ప్రవాహాల - పదిల పరచు పథక మేయ
అడుగడుగున నీటి నిల్వ - అద్భుతంగ పెంచిఫేయ
పచ్చనైన పైరు పెరిగి - పంటమెరిడు పండగలదు
కరువులకే కరువు వచ్చి - కడు మోదం కల్గ గలదు!

ఉ.సూ : ప్రకృతి అనగా నీరు, భూమి, చెట్లు మొదలగువాని ప్రాధాన్యతను తెలుసుకొని వాటిని దుర్వానియోగం చేయకూడదని ప్రోత్సహించండి.

I. ఆలోచించండి-చెప్పండి.

- 1) నీళ్ళు మనకు ఎక్కడెక్కడ నుండి లభిస్తాయి ?
  - 2) నీటి ఉపయోగాలను చెప్పండి.
  - 3) నీటిని ఏ విధంగా మనము పొదుపు చేయాలి ?

II. తెలుసుకోండి-రాయండి.

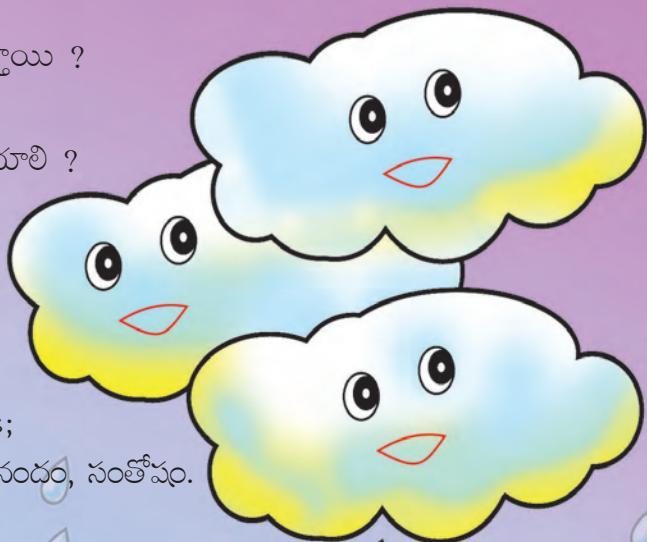
ଅର୍ଦ୍ଧାଲୁ :

బాటలు = దారులు; ప్రగతి = అభివృద్ధి;

వృక్షతత్తులు = చెట్ల సమాహములు;

పాట్లు = కష్టములు; పానానికి = తాగడానికి;

పదిలపరచు = జొగ్రత్త చేయు; మోదం = ఆనందం, సంతోషం.

III. ಅಲೋಚಿಂಚಂಡಿ-ಚೆಪ್ಪಂಡಿ-ರಾಯಂಡಿ.

అ. ఒకోకు వాక్యంలో సమాధానములు రాయండి.

- 1) నీరు లేని లోకం ఎట్టిది ?
  - 2) నిజమగు ప్రగతిని ఏ విధంగా సాధిద్దాం ?
  - 3) ఎటు పంటి చోట బతుకు నిశాలంగా ఉంటుంది ?

ఆ. ఐదు వాక్యాలలో సమాధానములు రాయండి.

- 1) నీటి కోసం ప్రతివాడు ఏం చేస్తాడు ?
  - 2) నీరు లేకపోతే ఏమపుతుంది ?
  - 3) నీటి కరువు నివారించబడినికి ఏం చేయాలి ?

శ్రీ. సరియేన సమాధానం గురించి రాయండి.

ఈ. కీంది అర్థాన్నిచే పదాలను పాఠంలో వెదికి రాయండి.

ఉదా: ఉండటానికి స్తలం = నిలువ నీడ

ఉ. కింది పదాలలో సరియైన పదానికి ‘పలయం’ చుట్టండి.

- (1) (అ) సుకము, (ఆ) సుఖము,
- (2) (అ) వృక్షము, (ఆ) ప్రుక్షము,
- (3) (అ) సూస్యము, (ఆ) శూస్యము,

4. మార్గము + ఎంచి

5. లోకము + అంత

6. పచ్చని + ఐన

అ. కింది వాక్యాలలో సకర్మక, అకర్మక వాక్యాలను గుర్తించి రాయండి.

1. జీవులన్ని నీరు లేక నీరసించిపోవును.
2. మనకు సంతోషం కల్గుతుంది.
3. మనం నీటి నిల్వలను పెంచాలి.

IV. భాషణ తెలుసుకుండాం.

అ. కింది పదాలను కలిపి రాయండి.

1. నిజము + అగు
2. జీవులు + అన్ని
3. ప్రాంతము + అందె

V. సృజనాత్మకత.

1. పిల్లలను జట్టుగా చేసి నీటి ప్రాముఖ్యతను గురించి చర్చింపచేయండి.
2. నీటికి సంబంధించిన నివాదాలు తయారుచేయమనండి.

హారిత సైన్యం ప్రాజెక్ట్ :

జనజాగ్రత్తి ప్రదర్శన

ఉపాధ్యాయులు తరగతిలోని విద్యార్థులను ఒక ‘జనజాగ్రత్తి ప్రదర్శన’ తయారు చేసి ప్రదర్శించమని చెప్పారు.

సతీం : జీవులన్నిటికి ప్రాణాధారం నీరు కదా ! చాలా ముఖ్యమైనది కదా!

డేవిడ్ : ఔసపును. ఇంకేం మనం ఈ నీటి ప్రాముఖ్యతని ఎంచుకుండాం.

సునీత : అయితే ముందుగా మనకు కావలసిన సమాచారాన్ని రాశుకుండాం.

అరవింద్ : (1) నీటి వనరులు-పెంపుదల (2) నీటి కాలుప్యం-నివారణోపాయాల సమాచారాన్ని పత్రికల నుండి సేకరించాను.

డేవిడ్ : భూగర్భ జలాలను నిల్వ చేసే మార్గాలు, నేలలో ఇంకుడు గుంతలు ఏర్పరచి నీటిని నిల్వ చేయుట, డాబాపై తొట్టు పెట్టి వర్షపు నీటిని నిల్వ చేసే సమాచారాన్ని పుష్టకాల నుండి సేకరించాను.

రాధిక : నేను కూడా కొంత సమాచారాన్ని వికిపీడియా నుండి సేకరించాను.

సతీం : సరే ముందుగా మనకు తెలిసిన సమాచారాన్ని మనం క్రమపద్ధతిలో రాశుకుండాం.

అమృత : అంతేకాదు నీటి ఉపయోగాలు, నీటికి తగిన నివాదాలను కూడా రాయాలి సుమా !

అరవింద్ : నీటిని గూర్చిన నివాదాల్ని మన టీచర్ వద్దనున్న టాబ్లెట్ (Tablet) నుండి చూచి సేకరించాం.

విద్యార్థులు: పదండి ..... టీచర్ మీ దగ్గరనున్న టాబ్లెట్ మాకు ఒకసారి ఇస్తారా.

టీచర్ : నా టాబీ (Taby) కావాలా ? దాన్ని ఎలా ఉపయోగించాలో మీకు తెలుసా ?

అరవింద్ : నాకు తెలుసు టీచర్. నేను మా అన్నయ్య దగ్గర నేర్చుకున్నాను.

టీచర్ : శభావ్ ! ఇదిగో లీసుకో.

డేవిడ్ : ఇక మనకు కావలసిన నినాదాలు సేకరిద్దాం.

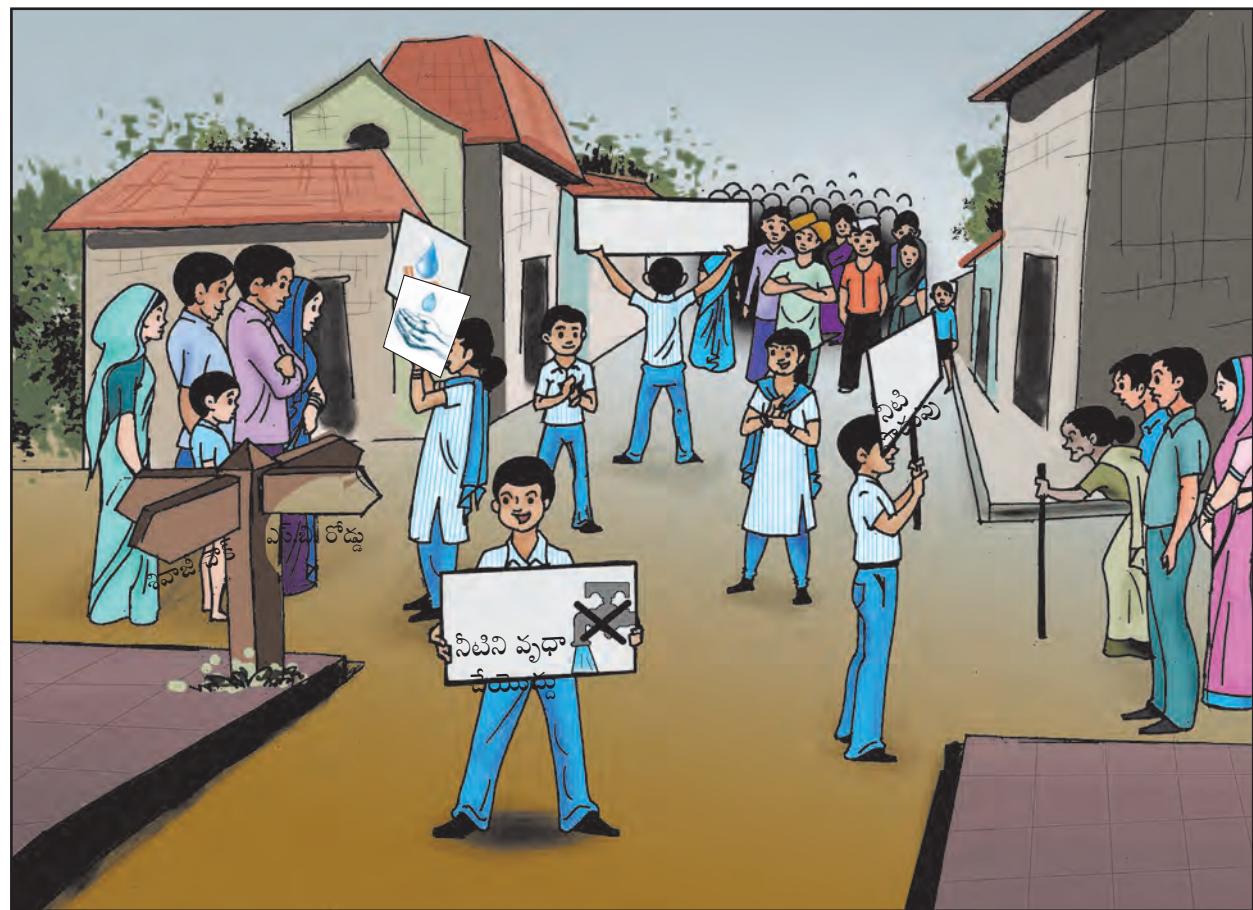
అమృత : నేను, సలీం, సునీత, రాధిక కలిసి ఆ నినాదాలను బోర్డులపై రాస్తాం.

అరవింద్ : నేను, డేవిడ్ కలిసి జనజాగ్రత్తి ప్రదర్శన కార్యక్రమం తయారు చేస్తాం.

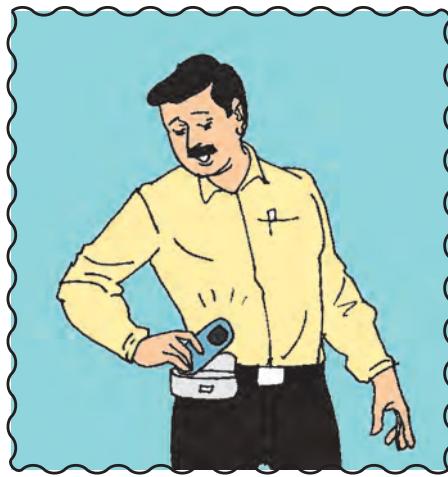

కార్యక్రమం

1. (చప్పట్లు కొడుతూ) రండి ! వినండి ! మేల్కొనండి.
2. (గుమికూడిన ప్రజలతో) సమస్త ప్రాణులకు కావలసినవి ఏమిటో మీకు తెలుసా ?
3. (గుమికూడిన ప్రజలు) తెలుసు ! తెలుసు ! గాలి, నీరు, ఆహారం
4. నినాదాలను చూపుతూ ..... నీటిని గూర్చి చెప్పడం.
5. ఈ నినాదాల్ని ప్రజలతో చెప్పించుట.

10. ట్రీంగ్ - ట్రీంగ్ (ఆత్మకథ)

ట్రీంగ్..... ట్రీంగ్..... ఏమిటో ఎంత సేపటి నుండి నేను పిలుస్తున్నానో తెలుసా? ఒకరేమో ఏ జీబులో ఉన్నానో వెతుకుతారు. ఇంకోకరేమో చేతిసంచిలో ఏ అరలో ఉన్నానో వెతుకుతారు. ఇలా చేస్తే నేను మాత్రం ఎంతసేపు అరవగలను చెప్పండి. మహా అంటే 30 సెకండ్లే కదా మిమ్మల్ని మీ బంధుమిత్రాదులతో మాట్లాడించాలని నేను పిలుస్తుంటే పట్టించుకోరేంటి? అది సరే! ఇంతకీ నేనెవరినో గుర్తించారా? లేదా? మీ నిత్యావసరాలలో నేను తప్పనిసరి. మీతోనే ఉంటున్నాను. హమ్మయ్య... నన్ను గుర్తించారే మీరన్నట్లుగా నేను సెల్ఫోన్‌ను సుమండీ!

భూగర్భ ప్రెర్లతో పనిలేకుండా నేను ఎంచక్కు మీ చేతుల్లో, మీ జీబుల్లో, మీ బ్యాగుల్లో ఇమిడి ఉండి మీతోపాటే తిరుగుతూ మీకు సేవ చేస్తున్నాను కదూ. అందుకే నన్ను 'చరవాణి' లేదా 'మొబైల్' అని కూడా అంటారు. అనలు నేను ఎప్పుడు, ఎక్కడ, ఎవరిచే కనిపెట్టబడ్డానో చెప్పమంటారా?

మొట్టమొదటటిగా అమెరికా దేశస్థడైన మార్కెట్ కూపర్ 1973 సంవత్సరం, ఏప్రిల్ 3న నన్ను తయారు చేశాడు. తీగలులేకుండా న్యూయార్క్ నుండి అమెరికా టెలిఫోన్ టెలిగ్రాఫ్ కంపెనీ వారితో ఆయన మాట్లాడాడు. తీగలు లేని ఫోన్‌గా దాదాపు ఒక కిలోకంటే ఎక్కువ బరువుగల ఇటుకంత ఆకారంలో నన్ను తయారు చేశారు.

నేను మన భారతదేశంలో మొట్టమొదటటిగా కోల్కతా నగరంలో దర్జనమిచ్చాను. తదనంతరము

1995 సంవత్సరం నుండి మన దేశంలో తయారు చేయడం వెయదలై ఎంతో అభివృద్ధి చెందాను.

ఇప్పుడు నేను చాలా తక్కువ బరువుతో మీ చేతుల్లో ఇమిడ్ విధంగాను, రంగురంగుల్లో తయారు చేయబడుతున్నాను. నన్ను మీ బంధుమిత్రాదులతో మాట్లాడడానికి కాక ఇంకా ఎన్నో విధాలుగా ఉపయోగించుకోవచ్చు. మీ జ్ఞానాభివృద్ధి కొఱకు కావలసిన అర్థాలను తెలిపే నిషుంటువు (డిఫ్జనరీ)గా, గణన యంత్రంగా, క్యాలండర్గా కూడా ఉపయోగపడతాను. ప్రకృతి అందచందాలను చిత్రీకరించే కెమెరాగానూ, రేడియోగానూ, టార్ట్ లైట్‌గానూ, చిన్న, పెద్ద సమాచారములు (SMS) అందించుటకుగానూ నేను ఉపయోగపడుతున్నాను. అంతేకాదు సుమండీ! అంతర్జాలము (ఇంటర్నెట్) జోడించుకొని మీ ప్రయాణాల కొరకై బస్సు, రైలు టెకెట్లు కూడా కొనుగోలు చేయవచ్చు. మీకు కావలసిన సమాచారాన్ని వాట్సయాప్స్ ద్వారా రకరకాల అర్థాలు (ధరఖాస్తులు) పంపవచ్చును.

సమాచార సేవా కేంద్రాల నంబర్లు డయల్ చేసి వాటి ద్వారా మీకు కావలసిన ఫోన్

నంబర్లు చిరునామా పొందవచ్చును. మాన చిత్రం (Map) ద్వారా మార్గాల్ని కనుగొనవచ్చును. అంటే నేను మీకొక దిక్కుచిగా పనిచేస్తాసన్న మాట. అంతే కాదండోయి నాతో మీరు ఆడుకోవచ్చును. చెవిఫోన్లు పెట్టుకొని చక్కని పాటలు వినవచ్చును. నాట్యంకూడా చేయవచ్చును. ఈ విధంగా నావలన మీకు చాలా ఉపయోగాలుంటాయి.

ఈ మధ్య కాలంలో వాహనాలు నడుపుతూ కూడా నన్ను వాడుతున్నారు. దానివల్ల అనేక ప్రమాదాలకు మీరు లోనపుతున్నారు. కొన్నిసార్లు ప్రాణానష్టం కూడా సంభవిస్తోంది. కాబట్టి వాహనాలను నడిపే సమయంలో, పెట్రోల్ పంపుల వద్ద నన్ను వాడకండి.

మరీ మితిమీరి నన్ను వాడకుండా అవసరానికి, కాస్త ఆనందానికి సరిపడా వాడుకోండి. అప్పడు మీకు, నాకు కూడా ఆరోగ్యంగా ఉంటుంది.

నన్ను మీరు జూగ్తుగా వాడుకుంటే మీ విద్యాభివృద్ధికి తోడ్పడడతాను. అంధులు కూడా నన్ను ఉపయోగించవచ్చు. మీరు, నేను కలిసి సమాచార సాంకేతిక రంగంలో దేశాభివృద్ధికి పాటు పడదాం.

ఉమా : చరవాణి (మొబైల్‌ఫోన్) పలన లాభస్థోలను గురించి చర్చ వేదిక నిర్వహించండి.

I. వినండి-చెప్పండి.

- 1) మీరు దూరంగా ఉన్న మీ బంధువులతో మాట్లాడాలంటే ఏ సాధనాన్ని ఉపయోగిస్తారు ?
- 2) టెలీఫోన్‌కు, సెల్ఫోన్‌కు ఉన్న భేదం ఏమిటి ?
- 3) నువ్వు టెలీఫోన్‌లో ఎవరెవరితో మాట్లాడావు ?
- 4) మీ ఇంట్లో సెల్ఫోన్ ఎవరెవరి దగ్గర ఉన్నది ?

II. తలోచించండి-చెప్పండి-రాయండి.

అ. ఒక్క వాక్యములో సమాధానములు రాయండి.

- 1) సెల్ఫోన్ ఎంతసేపు ప్రోగ్రాముతుంది ?
- 2) సెల్ఫోన్‌కు ఉన్న మరొక పేరేమి ?
- 3) సెల్ఫోన్‌ను ఎవరు ఎప్పుడు కనిపెట్టారు ?
- 4) మొదటగా చేసిన వైరల్ ఫోన్‌తో మార్కెట్ కూపర్ ఎవరితో మాట్లాడాడు ?

ఆ. ఐదు వాక్యాలలో సమాధానములు రాయండి.

- 1) మన దైనందిన జీవితంలో సెల్ఫోన్‌స్ట్రోమ్ ప్రాముఖ్యత ఎటువంటిది ?
- 2) సెల్ఫోన్ ఉపయోగాలను రాయండి.
- 3) సెల్ఫోన్‌ను మొబైల్ ఫోన్ అని ఎందుకంటారు ?

ఇ. సరియైన సమాధానాన్ని గుర్తించి వాక్యం మరలా రాయండి.

- 1) మార్కెట్ కూపర్ రాయండి.

- (అ) అమెరికా
- (అ) ఇటలీ
- (ఇ) ఇండియా
- (ఈ) జపాన్

- 2) మార్కెట్ మొదటిగా వైరల్ ఫోన్‌తో

- మాట్లాడిన కంపెనీ
- (అ) ఇస్రాయిల్ కంపెనీ
- (అ) ఫుడ్ కార్బోరేషన్ కంపెనీ
- (ఇ) అమెరికా టెలీఫోన్ టెలీగ్రాఫ్ కంపెనీ
- (ఈ) న్యూ ఇండియా ఎస్రాయిల్ కంపెనీ

- 3) భారతదేశంలో సెల్ఫోన్ మొట్ట మొదటగా

- దర్శన విచిత్ర నగరం
- (అ) ముంబాయి
- (అ) కోల్కతా
- (ఇ) చెన్నై
- (ఈ) విశాఖపట్టణం

- 4) సెల్ఫోనును దీనికి ఉపయోగించుకోవచ్చు

- (అ) జ్ఞానాభివృద్ధికి
- (అ) వినాశనానికి
- (ఇ) వంటకు
- (ఈ) పంటకు

- 5) వాహనాలు నడిపే సమయంలో నన్ను

- (అ) వినండి
- (అ) వాడకండి
- (ఇ) వాడండి
- (ఈ) వీడకండి

III. భాషను తెలుసుకుండాం.

అ. వాక్యభేదాలను రాయండి.

- 1) హమ్ముయ్! నన్ను గుర్తించారే !
- 2) పిలుస్తుంటే పట్టించుకోరేంటి ?
- 3) మార్చిన్ కూపర్ నన్ను కనుక్కొన్నారు.
- 4) పెల్రోల్ పంపుల వద్ద నన్ను వాడకండి

అ. కింది పదాలు సాంత వాక్యాలలో ఉపయోగించి రాయండి.

- 1) అందచందాలు
- 2) దేశాభివృద్ధి
- 3) జ్ఞానాభివృద్ధి

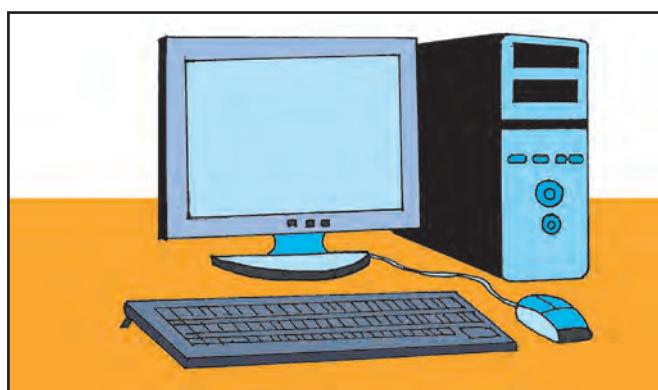
- 3) మీరు నేను కలిసి దేశాభివృద్ధికి పాటుపడదాం.
- 4) నన్ను ఎన్నో విధాలుగా ఉపయోగించుకోవచ్చు.
- 5) నేను మీకోక దిక్కునిచిగా వనిచేస్తాను.

ఇ. గీతగీసిన పదాలు ఏ భాషాభాగాలో రాయండి.

- 1) నేను మన భారతదేశంలో కోల్కతా నగరంలో దర్శనమిచ్చాము.
- 2) మీరు చక్కని పాటలు వినవచ్చును.

IV. స్వజ్ఞాత్మకత :

- 1) కింది చిత్రాలను గమనించండి. సి.పి.యు, మాస్, ప్రింటర్, మానిటర్, కీబోర్డ్ అను పేర్లను ఉపయోగిస్తూ పదు, ఆరు వాక్యాలు రాయండి.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

రిసీవర్ - లాండలైన్ - చరవాణి మొదలగు పదాలను ఉపయోగిస్తూ టెలిఫోన్ సంభాషణను రాయండి.

1. _____
  2. _____
  3. _____
  4. _____
  5. _____
  6. _____
2. గడియారం' ఆత్మకథను సాంతవాక్యాల్లో రాయండి.

తపోలా కార్యాలయం (జిట్టుపని)

వివేకానంద విద్యాలయంలోని కవ తరగతి విద్యార్థులు తపాలా కార్యాలయం దర్శించాలనుకున్నారు. వారు సంబంధిత అధికారి నుండి సందర్భానికి అనుమతిని లీసుకున్నారు. ఉపాధ్యాయులు, విద్యార్థులు అక్కడికి చేరుకున్నారు.

ఉపా : మీరంతా పరుసలో లోనికి రావాలి. అక్కడ మీకు తెలియపరచే విషయాలను జాగ్రత్తగా విని, రాసుకోండి.

విద్యార్థులు : అలాగే సార్!

శశాంక : (ప్రవేశ ద్వారం వద్దనున్న తపాలా డబ్బాను చూపుతూ).
సార్! ఈ తపాలా డబ్బాలో ఉత్తరాలు వేయాలి కదా!

ఉపా : అప్పును. ఇది ఉత్తరాలు వేసే డబ్బానే మనం ఇందులో వేసిన పైన ఉన్న ఉత్తరాల చిరునామా ప్రకారం ఉత్తరాలను ప్రాంతాల వారిగా వేరుచేసి అయి చోట్లకు చేరుస్తారు.

ప్రవంత : సార్! రాఖిల కవరు కూడా ఇందులోనే వేయాలా!

షారూఫ్ : సార్! ఈ మొదటి విభాగం గురించి చెప్పండి.

ఉపా : ఈ విభాగంలో కార్యులు, ఎన్స్యులెం క్షేత్రాలు, ఇన్హాండ్ కవర్లు మరియు స్టోంపులు అమృబడతాయి.

సమీరా : సార్! ఈ విభాగంలో 'త్రాను' మిషను ఉంది. ఇక్కడ ఏం చేస్తారు.

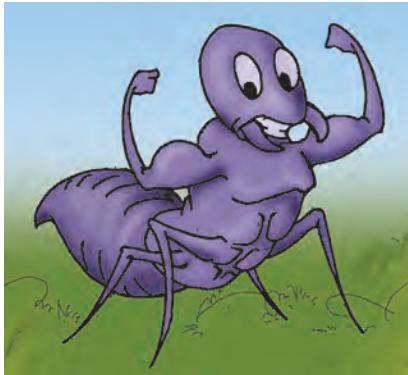

- ఉపా** : బరువైన కవర్లను, ఇతర వస్తుపులను తూకం వేస్తారు. దాని ప్రకారంగా వాళ్ళు తెలియజేసిన స్టోంపులను కొని అతికించాలి. ఇందాక ప్రవంతీ! నీవు రాఫీ విషయం అడిగావు కదా! రాఫీ కూడా కవర్లో పెట్టాలి. దాని బరువు ప్రకారంగా స్టోంపులు అతికించాలి సుమా!
- గ్రేసీ** : ముందుగా ఎవరికి పంపాలో వారి చిరునామా రాయాలి కదా!
- ఉపా** : శభావ్! ముందుగా మనం ఎవరికి పంపుచున్నామో వారి చిరునామా రాయాలి. ‘పిన్ కోడ్’, సంఖ్యను కూడా తప్పనిసరిగా రాయాలి.
- విషయ** : ‘పిన్ కోడ్’ అంటే ఏమిటి సార్ ?
- ఉపా** : ‘పిన్ కోడ్’ నెంబరు అంటే ‘పోస్టర్ ఇండెక్స్ నెంబరు’. దీనినే క్లప్పంగా ‘పిన్ (PIN) అని అంటారు. చిరునామా రాసిన తర్వాత ‘పిన్కోడ్’ సంఖ్యను వేయాలి. దీని ద్వారా ఉత్తరం చేరవలసిన రాష్ట్రం, జిల్లా, మండలం, ప్రాంతం తెలుసుకొని సరిగా సకాలంలో చేరుతుంది.
- శశాంక** : అంటే స్పీడ్గా చేరుతుందా సార్ ?
- ఉపా** : కాదు. సకాలంలో చేరుతుంది. తొందరగా చేరాలంటే మనం కొంచెం ఎక్కువ స్టోంపులు అంటించాలి. అది తపాలా కార్యాలయం వారే చూస్తారు. దానినే ‘స్పీడ్ పోస్ట’ అని అంటారు. ‘స్పీడ్ పోస్టలో’, సాధారణ ఉత్తరాలు, రిజిస్టర్ ఉత్తరాలు పంపవచ్చు.
- గ్రేసీ** : మా నాన్నగారు మా ఊరులో ఉన్న తాతయ్యకు పోస్టాఫీసు నుండి డబ్బు పంపుతుంటారు.
- ఉపా** : డబ్బును పంపేదాన్ని ‘మనియర్డరు’ అంటారు. ఇప్పుడు పోస్టాఫీసువారు ‘ఈ-మనియర్డరు’ ద్వారా డబ్బును పంపిస్తున్నారు. దీని ద్వారా కేవలం 24 గంటల సమయంలోనే డబ్బును అందజేస్తారు.
- సంతోష్** : ‘పొదుపు’ (SAVING) విభాగం అని ఉంది. సార్! ‘పొదుపు’ అంటే ఏమిటి ?
- ఉపా** : మన దగ్గర ఉన్న డబ్బును వృథాగా ఖర్చు చేయకుండా పోస్టాఫీసులో దాచుకోవచ్చును. అలా దాచుకున్న డబ్బుకు వారు కొంత వడ్డిని కూడా చెల్లిస్తారు.
- విధ్య** : ఈ రోజు మీరు మమ్మల్ని పోస్టాఫీసుకు లీసుకువచ్చి అనేక విషయాలు తెలిపినందుకు ధన్యవాదములు సార్.

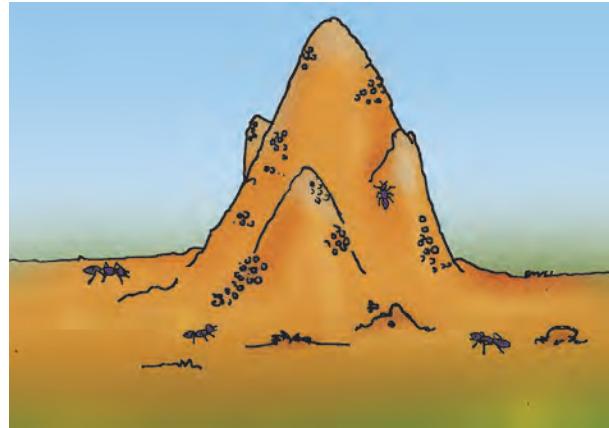

ఉపా : 1. తపాలా కార్యాలయంలో కనిపించే సూచనలను గురించి విద్యార్థులచే సంభాషించ చేయండి.
2. కొత్త విషయాలను గురించి ప్రశ్నించి తెలుసుకోనేటట్లు ప్రోత్సహించండి.

11. చీమ - సంఘజీవి

చీమ చిన్న జంతువైన
దాని కున్న శక్తి మిస్సు!

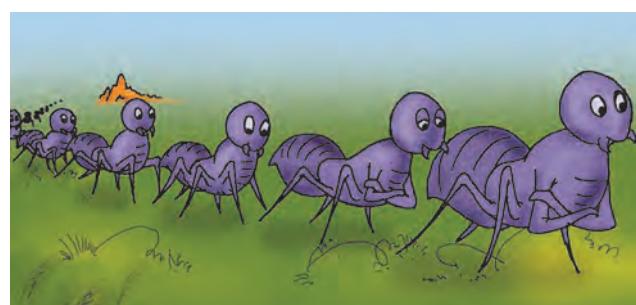

మన్న త్రవ్వి కన్నాలను - పేట వోలె పేర్చుకొనును.
కోటవోలె దిడ్డుకొనును - తీరుగానె తీర్చుకొనును!
దాని తిండి ఎచటనున్న - ఇట్టెపట్టి వేయగలదు
శ్యామలీన ఆహారం - కలుగులీకి లాగగలదు!

దానికున్నముందు చూపు - ధరణి ఎవరు ఎరుగలేరు
దాని వోలె రేయి పవలు - శ్రమియించెడి వారె లేరు!

దాని బరువు కన్నమిన్న - నోటబట్టి లాగగలదు
అర్ధశతపు రెట్లబరువు - అపరీలగ రండ్చుగలదు!

అల్పజీవి యనుచుమనము - అవహాన చేయతగదు.
చలిచీమలు సంఘుటిల్లి - సర్పంబునె చంపగలవు!
చీమనుండి మనమెన్నో - చిత్రాలను తెలియగలము
మానవాళి మనసు పెట్టు - మార్గదర్శమౌను చీమ!

I. సంభాషించండి.

- 1) చీమలో మీరు ఏం గమనించారు ?
- 2) ‘చీమ-పాపురం’ కథ, ‘నా బంగారు పుట్టలో వేలు పెడితే కుట్టనా?’ ఈ కథలు మీకు తెలుసుకదా. చెప్పండి?

II. తెలుసుకోండి-రాయండి.

అర్ధాలు :

తిన్నగా = సూటిగా; కలుగు = కన్నము;
అర్ధశతము = యాబై; అవలీలగ = సులుపుగ;
చిత్రాలు తెలియగలము = చిత్రవిచిత్రములను
తెలిసికొనగలము; మానవాళి = మానసుల
సమూహము.

III. ఆలోచించండి-చెప్పండి-రాయండి.

- అ. ఒక్కొక్క వాక్యములో సమాధానములు రాయండి.
- 1) క్షణంలో చీమ ఏమి చేయగలదు ?
  - 2) ఎవరైనా అడ్డుపడితే చీమ ఏం చేస్తుంది ?
  - 3) ప్రాణాలను పదలటంలో కని చీమను ఎవరితో పోల్చాడు ?

ఆ. ఐదు వాక్యాలలో సమాధానములు రాయండి.

- 1) చీమ ఏయేపనులను చేస్తుంది ?
- 2) “మార్గదర్శకమౌను చీమ” ఎట్లు ?

ఇ. తగిన పదాన్ని ఎన్నుకొని భాషీలను పూరించండి.

- 1) దానికున్న ముందు చూపు _____ ఎవరు ఎరుగేరు
(అ) భరణి (ఇ) వారుణి
(ఆ) ధరణి (ఈ) అరణి
- 2) చలి _____ సంఘటిల్లి
సర్వంబునె చంపగలవు
(అ) నల్లులు (ఇ) దోషులు
(ఆ) చీమలు (ఈ) ఈగలు

IV. భాషము తెలుసుకుందాం.

- అ. గీతగీసిన పదాలు ఏ భాష్యాభాగాలో తెలియజేయండి.

- 1) మనము ఎన్నో చిత్రాలను తెలియగలము.
- 2) చీమ మార్గదర్శకమౌను.
- 3) మన్ను త్రవ్యి కన్నాలను పేటవోలే పేర్చుకొనును.

ఆ. సామాన్య, సంయుక్త వాక్యాలను గుర్తించండి.

- 1) చీమకున్న శక్తి మిన్న.
- 2) చీమ పలె దేయి పవలు క్షీరచే వారే లేరు.
- 3) మానవాళికి చీమ మార్గ దర్శకము.

V. స్వచ్ఛనాత్మకత

- 1) 'నేనే చీమనైతే' - ఊహించిరాయండి.
- 2) 'నేనే చెట్టునైతే' - ఊహించిరాయండి.

● మీరు కింది తరగతులలో వర్తమాన, భూత, భవిష్యత్ కాలముల గురించి తెలుసుకున్నారు. ఇప్పుడు ఈ క్రింది వాక్యములను గమనించండి.

సూర్యుడు తూర్పును ఉదయించును.

దేశమును ప్రేమించుము.

సత్యమునే పలుకుము.

ధర్మమును ఆచరించుము.

గీతగీసిన క్రియలు అన్ని కాలములందు ఒకే విధంగా మార్పుచెందక ఉండును. ఇట్టి క్రియా పదములు తెలుపు కాలమును తద్ధర్మకాలము అందురు.

● చదపండి-నేర్చుకోండి.

ప్రత్యయాలు	విభక్తులు
1. డు, ము, పు, లు	ప్రథమా విభక్తి
2. నిన్, సన్, లన్, కూర్చు, గుటీంచి.	ద్వాతీయా విభక్తి
3. చేతన్, చేన్, తోడన్, తోన్.	తృతీయా విభక్తి
4. కొఱకున్, కై	చతుర్थి విభక్తి
5. పలన్, కంటెన్, పట్టి.	పంచమీ విభక్తి
6. కిన్, కున్, యొక్క, లోన్, లోపలన్.	షష్ఠి విభక్తి
7. అందన్, సన్	సప్తమీ విభక్తి
8. ఓ, ఓయి, ఓరి, ఓసి.	సంబోధన ప్రథమా విభక్తి

12. ఆటలు-ముఖ్యత

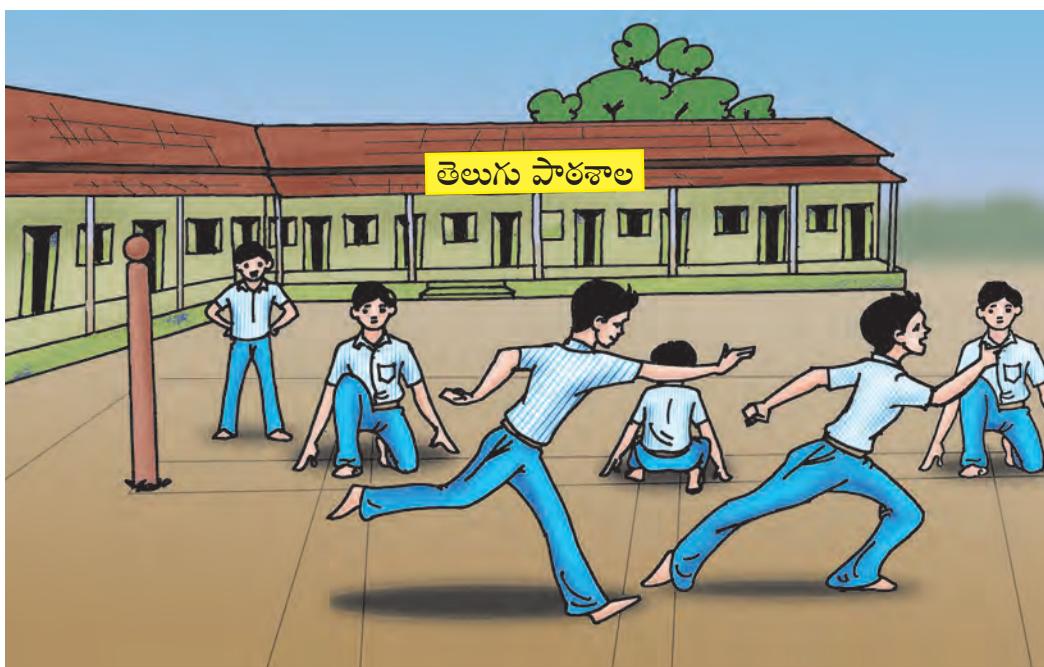

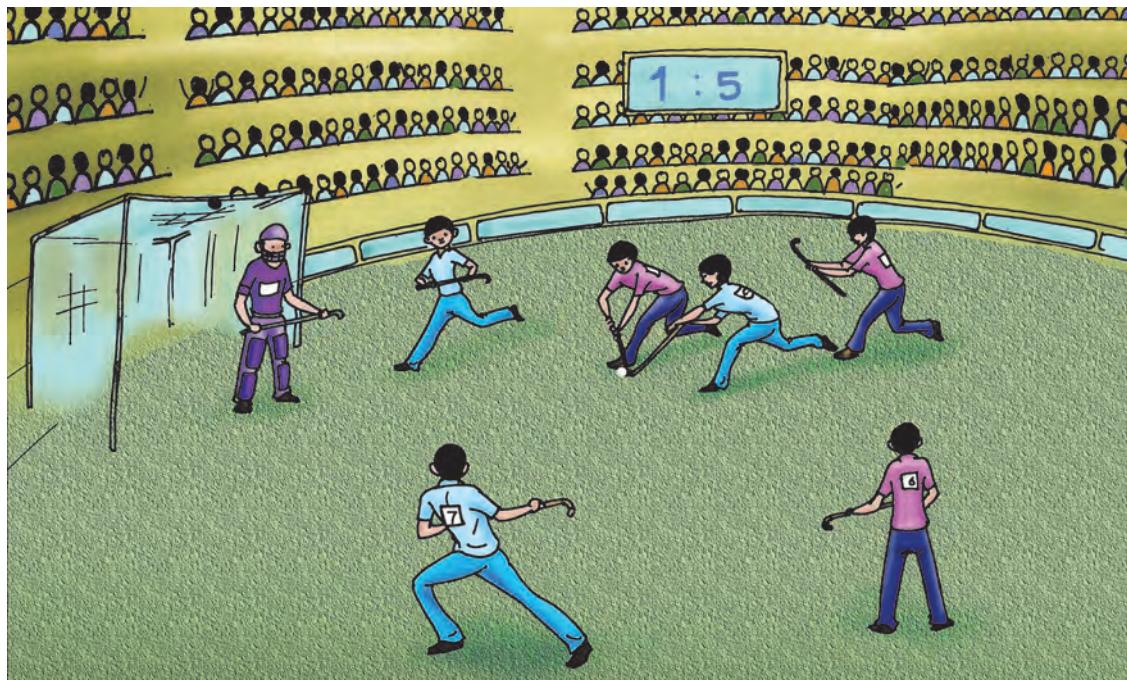
'ఆరోగ్యమే మహాభాగ్యము' అన్నారు పెద్దలు. అంటే ఏ జబ్బు లేకుండా జీవించడమే గొప్ప సంపద. ఈ ఆటల వలన ఆరోగ్యం లభిస్తుంది. మానవులకు ఆరోగ్యానికి అహారం ఎంత ముఖ్యమో, ఆటలు కూడా అంతే ముఖ్యం. చదువు సంధ్యలు, సంగీత కచేరీలు, వినోద ప్రదర్శనలు మానసిక ఆనందాన్ని కలిగింపజేస్తాయి. శారీరక ఆనందాన్ని కలిగింపజేసేవి ఆటలు. ఈ ఆటలలో అనేక రకాలు ఉన్నాయి. ఇంటిలో లేదా పాఠశాల లోపల ఆడే

ఆటలు (ఇండోర్ గేమ్స్) క్యారమ్ బోర్డ్, చదరంగం (చెన్) మొదలగునవి.

బహిరంగంగా ఇంటి బయట ఆవరణలో లేదా పాఠశాల మైదానంలో ఆడే ఆటలు (బోట్ డోర్ గేమ్స్) చెడు-గుడు, భో-భో, కుంటే ఆట, తొక్కుడు బిళ్ళ, బిళ్ళం గోడు మొదలగునవి.

వివిధ రాష్ట్రాల మధ్య, వివిధ దేశాల మధ్య జరిగే క్రీడా పోటీలను అంతర్రాష్ట, జాతీయ, అంతర్జాతీయ క్రీడలు అంటారు.

భారత జాతీయ అట-హోక్

అంతర్జాతీయ క్రీడలకు మొట్ట మొదటిపారిగా తగిన ప్రాధాన్యత నిచ్చిన వారు గ్రీసు దేశస్థలు. పలురకాల ఆటలను కూడా రూపొందించి పెద్ద యెత్తున పోటీలను కూడా వారు నిర్వహించారు. ఈ పోటీలు క్రీ.పూ. 776 సంవత్సరంలో గ్రీకు దేశంలోని ఒలంపియాలో ప్రారంభించబడ్డాయి. కనుకనే ఈ పోటీలకు ఒలంపిక్ క్రీడోత్సవాలు అనే పేరు పచ్చింది. జాతీయ, అంతర్జాతీయ క్రీడల్లో పేరు పొందినని హోక్, పుటబాల్, బ్యాష్టింటన్ మొదలగునవి.

ఈ ఆటలన్నీ నిబంధనలననుసరించే ఆడుతారు. క్రీడాకారులకు నిజయకాంక్ష, పట్టుదల అన్నది అవసరం. అలాగే సౌహోద్రత, సంఖీ భావం, మైత్రి క్రీడలవలన పెంపాందుతాయి.

చెదుగుడు ఆట వలన శరీరావయవ ములన్నటిలో కదలిక, పటుత్వం ఏర్పడుతుంది. భో-భో వలన కాళ్ళకు పుష్టికలుగుతుంది. చదరంగం ఆటవలన మేధాసంపత్తి పెరుగుతుంది క్యారెస్ట్ వల్ల ఏకాగ్రత, సూష్ణగొహిత్వము

అలవడుతుంది. మనసుకు ప్రశాంతత, ఉత్సేజము, చురుకుదనము కూడా కలుగుతాయి.

ఆటల్లో అభిరుచి పుండి ప్రతిభ చూపించిన నిద్యార్థినీ, నిద్యార్థులను ప్రభుత్వం ప్రోత్సహస్తు ఉపకారవేతనాలను కూడా అందజేయుచున్నది. జాతీయ, అంతర్జాతీయ పోటీలలో గెలిచిన వారికి ప్రక్కిగత పతకాలను (బంగారు, వెండి, రాగి), గ్రూపు పతకాలను ఇస్తున్నారు. అంతే కాకుండా బిరుదులను, నగదు బహుమతులను కూడా అందజేయుచున్నారు. అంతేగాకుండా అంతర్జాతీయ, జాతీయ స్థాయిలో విశేష ప్రతిభ చూపించిన క్రీడాకారులకు ఉన్నత చదువులు చదువుకోడానికి, ఉద్యోగ నియామకం, పదోన్నతుల విషయంలో ప్రత్యేక రిజర్వేషన్ విధానం ప్రభుత్వం కల్పిస్తున్నది.

క్రీడల ఆవశ్యకతను బాలబాలికలందరూ గుర్తించి తమ అభిరుచికి తగిన క్రీడల్లో ఉత్సాహంగా పాల్గొని ఆరోగ్య ప్రద్యుమన జీవితాన్ని గడుపుతారని ఆశిద్దాం.

ఉమా : ఒక కిటపో రకరకాల ఆటల సామాగ్రి, రెండవ కిటపో ఆటల పేర్లు గల ప్లాట్ కార్డులు పెట్టి, రెండు జట్లు నిద్యార్థులను జతపరచున్నాలి. త్వరగా జతపరచిన జట్లను గెలిచినట్లు ప్రకటించాలి.

I. వినండి-చెప్పండి.

- 1) నీకు నచ్చిన క్రీడాకారులు ఎవరు?
- 2) జాతీయ, అంతర్జాతీయ ఆటలను గురించి చెప్పండి.

II. అలోచించండి-చెప్పండి-రాయండి.

A. అర్థాలు :-

భాగ్యము = సంపద; లభిస్తుంది -

దొరుకుతుంది; నిర్మించారు = జరిపించారు;

సౌహృద్యత = మంచి మనస్సు/హృదయం;

పుష్టి = బలం; మేధాసంపత్తి = తెలివి తేటలు;

సూక్ష్మగ్రావీత్వము = అతి చిన్న విషయాన్ని

కూడా తెలిసికొను శక్తి; అభిరుచి = కోరిక;

ప్రతిభ = నేర్చు; ఆవశ్యకత = అవసరము.

B. ఒక్క వాక్యములో సమాధానములు రాయండి.

- 1) మానవుల ఆరోగ్యానికి ఏవేని అవసరం ?
- 2) మానసిక అనందాన్ని కల్గింపజేసేవి ఏవి ?
- 3) అంతర్జాతీయ క్రీడల్లో పేరుపొందినవి ఏవి ?
- 4) క్యార్మ్స్ వల్ల ఉపయోగమేమి ?
- 5) చెడుగుడు ఆడటం వల్ల ఏం ఏర్పడుతుంది ?
- 6) క్రీడల పలన ఏం పెంపాందుతాయి ?
- 7) క్రీడాకారులకు ఏం అవసరం ?

C. నీకు నచ్చిన ఆటను గురించి పది వాక్యాలు రాయండి.

D. ఐదు వాక్యాలలో సమాధానములు రాయండి.

- 1) ఆవరణలో ఆడే ఆటల గురించి రాయండి.
- 2) ఒలంపిక్ క్రీడోత్సవాలనే పేరు ఎందుకు వచ్చింది ?
- 3) క్రీడాకారులకు ప్రభుత్వం నుండి ప్రోత్సాహం ఏనిధంగా లభిస్తుంది ?

ఉ. భాషీలను పూరించండి.

- 1) _____ అనందాన్ని కలిగింపజేసేవి ఆటలు.
- 2) ఆటలన్ని _____ నమునరించే ఆడతారు.
- 3) చదరంగం ఆటవలన _____ పెరుగుతుంది.

ఊ. పరైన సమాధానము రాయండి.

- 1) అంతర్జాతీయ క్రీడలకు ప్రాధాన్యత నిచ్చినవారు _____
 (అ) ఇంగ్లాండు దేశస్తులు
 (ఆ) అమెరికా దేశస్తులు
 (ఇ) గ్రీసు దేశస్తులు
 (ఈ) జపాను దేశస్తులు
- 2) ఒలంపిక్ క్రీడోత్సవాలు ప్రారంభించబడిన సంవత్సరం _____
 (అ) క్రీ.పూ. 776
 (ఆ) క్రీ.పూ. 778
 (ఇ) క్రీ.పూ. 777
 (ఈ) క్రీ.పూ. 779
- 3) కాళ్ళకు పుష్టికలిగించే ఆట _____
 (అ) చదరంగం
 (ఆ) క్యార్మ్స్
 (ఇ) భో-భో
 (ఈ) చెమ్ముచెక్క
- 4) భారత జాతీయ ఆట _____
 (అ) క్రికెట్
 (ఆ) హోకీ
 (ఇ) కబల్లీ
 (ఈ) పుట్బాల్

III. భాషము తెలుసుకుండాం.

అ. పదాలను కలిపి రాయండి.

- (1) పెద్ద + ఎత్తున
- (2) క్రీడ + ఉత్సవాలు
- (3) శరీర + అవయవాలు
- (4) ప్రాధాన్యత + ఇచ్చిన

ఆ. సకర్క, అకర్క వాక్యాలు గుర్తించి రాయండి.

- 1) ఆటల వలన మనకు ఆరోగ్యం లభిస్తుంది.
- 2) గ్రీసు దేశస్థలు క్రీడలను ప్రారంభించారు.
- 3) క్రీడల ఆవశ్యకతను గుర్తించాలి.
- 4) హోకీ అంతర్జాతీయ క్రీడల్లో పేరు పొందింది.

ఇ. గీతగీసిన ప్రత్యుధ్యాలు ఏ విభక్తులో రాయండి.

- 1) ఆటల వలన ఆరోగ్యం లభిస్తుంది.
- 2) శరీరానికి ఆసందాన్ని కలిగింపజేసేని ఆటలు
- 3) అంతర్జాతీయ క్రీడలకు గ్రీకు దేశస్థలు ప్రాధాన్యత నిచ్చారు.
- 4) వారు పోటీలను కూడా నిర్వహించారు

IV. సృజనాత్మకత

అ. కెంది వాటిని గురించి రాయండి.

- 1) జాతీయ, అంతర్జాతీయ క్రీడలలో ఉన్న భేదం ఏమిటి ?

ఈ. కెంది పట్టిక పూరించండి.

క్ర.సం	క్రీడాకారుల పేర్లు	పుట్టిన తేది	పుట్టిన ప్రదేశం	తల్లి	తండ్రి	గురువు	బిరుదు
1.	సచివ్ తెండూల్కుర్						
2.	అభిసవ్ చింద్ర						
3.	పి.టి. ఉష						
4.	కరుణాం మల్లిశ్వరి						
5.	మేరీ కోమ్						

- 2) క్రీకెట్ ఆటలో మీకునచ్చిన క్రీడాకారుని చిత్రాన్ని సేకరించి, అతని గురించి పది వాక్యాలు రాయండి.
- 3) నీకు వచ్చిన ఆటలు ఏవి? నీవు ఎందులో బహుమతి పొందావు ?

అ. కెంది అంశాల ఆధారంతో మీ పాఠశాలలో జరిగిన ఆటల పోటీలను గురించి రాయండి.

డిశంబరు-16 ఆటల పోటీలు - పరుగు పందాలు - గోనె సంచితో దూకడం - కుంటి ఆట (లంగడి) - దూకుడు ఆట - మా ఉపాధ్యాయులు- న్యాయనిర్లేత - నేను మూడు ఆటలు - నాకు పరుగు పందెంలో ప్రథమ బహుమతి.

ఇ. జట్టువని:

విద్యార్థులను ఐదు జట్టులుగా చేయండి. ఒక్కొక్క జట్టు ఒక్కొక్క ఆటకు సంబంధించిన చిత్రాలు సేకరించి ఆటను గురించి పది వాక్యాలు రాయాలి. వారు రాసిన దానిని మిగిలిన వారికి వినిపించాలి.

శీకటిని చేటించిన క్రీడా వీరుడు

2013 డిసంబరు 23వ తేదీన గొహతిలో జరిగిన 9వ జాతీయ యూట్ (బాల బాలికల) వెఱుట లిఫ్టింగ్ చాంపియన్స్‌పీఎస్ పోటీలో 15 సంవత్సరాల పారపాటి రమేష్ మూడు రజిశ పతకాలను సాధించాడు. అందరూ ఆశ్చర్యచక్కితులయ్యారు. ఎందుకంటే అతనికి కనుచూపు లేదు. పుట్టుకతో గ్రూఫ్ వాడు. కానీ పట్టుదలతో తన శారీరిక లోపాన్ని అధిగమించాడు. దృఢనిశ్చయంతో ఎన్నో కష్టాలకు ఎదురీదాడు.

రమేష్ శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని పొందూరుకు చెందినవాడు. అతని తల్లిదండ్రులు రోజవారి కూరీ చేసుకొని బ్రతికేవారు. అతని సహాదరునికి కూడా చూపులేదు. రమేష్ పొందూరులో ప్రభుత్వ నివాస అంధుల పాతశాలలో చదువుకుంటున్నాడు. వెఱుటలిఫ్టింగ్ క్రీడయందు ఆసక్తిని పెంచుకున్నాడు. ప్రారంభంలో బరువైన కర్తృత్వంను ఎత్తడం మొదలు పెట్టాడు. పాతశాలలో అటల ఉపాధ్యాయులైన రవికుమార్

రమేష్లోని పట్టుదలను, ఆసక్తిని కనిపెట్టాడు. రమేష్కు వెఱుటలిఫ్టింగ్లోని మెళకువలను నేర్చించి అతనిని తీర్చిదిద్దారు. వారి తల్లిదండ్రులను ఒప్పించి అతనిని తన దగ్గర పెట్టుకొని ఆహార విషయంలోను, క్రీడా విషయంలోను చాలా శ్రద్ధ చూపారు.

జనవరి 2014లో విజయనగరంలో రాష్ట్రస్థాయి వెఱుట లిఫ్టింగ్ పోటీల సబ్జూనియర్ విభాగంలో బెస్ట్ లిఫ్టర్ క్రీడాకారునిగా నిలిచాడు రమేష్. ఈ క్రీడలకు కావలసిన సాధనాలు, సదుపాయాలు కనీసం తగిన బూట్లు కూడా లేకపోయినా రమేష్ పట్టుదలతో ముందుకు సాగుతున్నాడు. ఇనుప బార్లతోనే సాధన సాగిస్తున్నాడు.

“ప్రారంభంలో శరీరం ఎంత నొప్పి పెట్టినా, మణికట్టు దగ్గర బాధ కలిగినా నేను ఆటను వదలలేదు. ఎన్ని కష్టాలు పచ్చినా వెఱుటలిఫ్టింగ్ నేర్చుకున్నాను. నాతోపాటే నా కోచ్ కష్టపడుతున్నారు”. అందుకే ఇంకా పెద్ద పోటీల్లో గెలవాలి. మరికొన్ని పతకాలను సాధించాలి. నేను కనీసం గెలుచుకున్న మెడల్స్ కూడా చూడలేను.

“2016 రియో-డి-జస్ట్రోలో జరిగే పారా ఒలింపిక్స్లో పాల్గొని స్వర్ణపతకం సంపాదించాలనేదే నా లక్ష్యం” అని రమేష్ చెప్పాడు.

దృఢసంకల్పంతో చికటిని చేదిస్తూ వెలుగువైపు సాగుతున్నాడు పారపాటి రమేష్. అతనిని పారా ఒలింపిక్స్ క్రీడల కౌరకు ప్రోత్సహించాం. అతని పట్టుదలను, క్రీడాస్టుర్టని ఆదర్శంగా తీసుకుందాం.

13. ఆరోగ్యం - పలముభూత

అది కృష్ణ జిల్లాలోని నాగవరప్పాడు అనే కుగ్రామం. ఆ గ్రామంలో శివయ్య అనే ఒక మంచి వైద్యుడు ఉన్నాడు. ఆయన ధనికులు, బీదలు అనే తేడా లేకుండా అందరికీ ఎంతో శ్రద్ధతో వైద్యం చేసేవాడు. ఆయన దగ్గరకు తరచు సుబ్బయ్య అనే వ్యక్తి, అతని కుటుంబ సభ్యులు ఏదో ఒక అనారోగ్యంతో వైద్యానికి వెళ్లేవారు. శివయ్య ఎంతో శ్రద్ధగా వారికి మందులిచ్చేవాడు. అఱువూ వారి ఆరోగ్యం కుదురుపడుట లేదు. అందువల్ల శివయ్య కారణం తెలుసుకోవాలి అనుకున్నాడు. వాళ్ళ ఇంటికి వెళ్ళాడు.

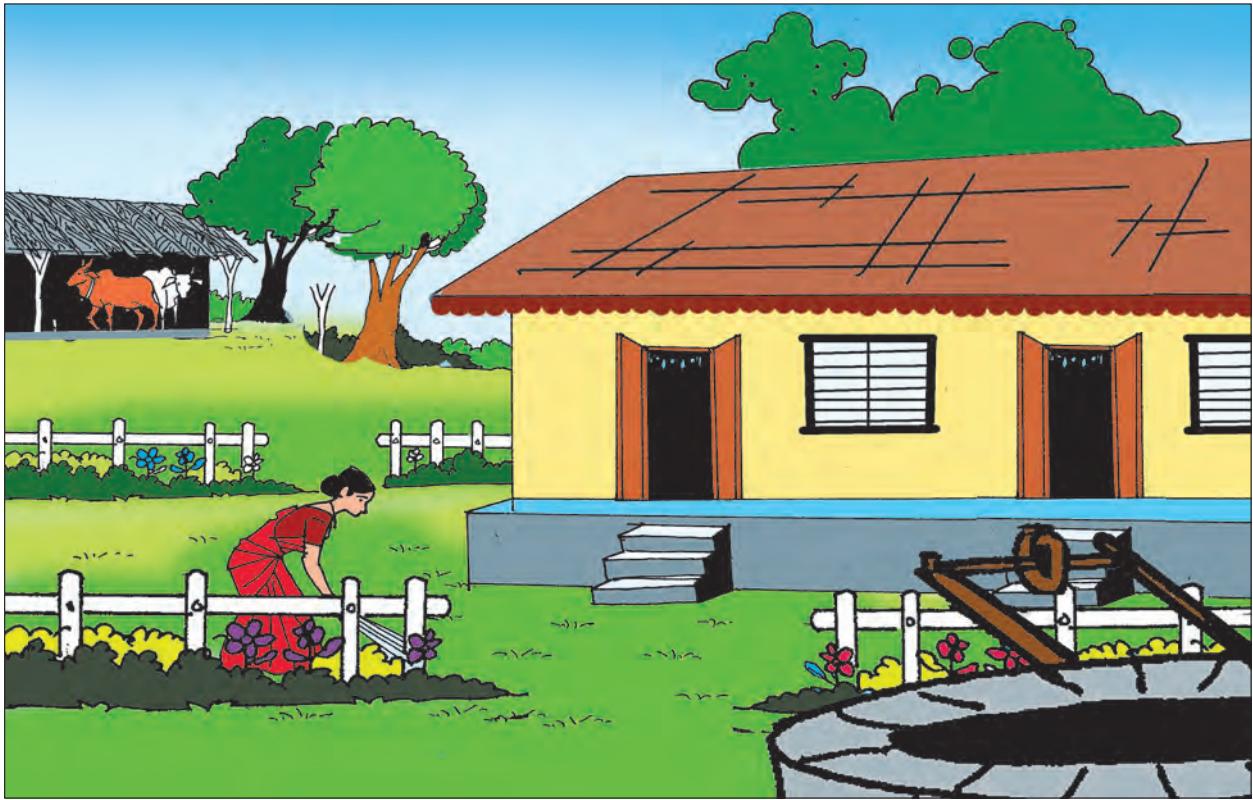
వస్తున్న చెత్తుకుపు కన్నించాయి. అంతేకాదు గొడ్డపాక కూడా ఇంటికి చాలా దగ్గరగా ఉండటం కన్నించింది. ఇంట్లో తగినంత గాలి, వెలుతురు రావట్లేదు.

సుబ్బయ్య కుటుంబ సభ్యుల అనారోగ్యానికి మూల కారణం శివయ్యకు అర్థమైంది. ఏం చేయాలో సుబ్బయ్యకు బోధించాడు. వెంటనే అతడు ఇల్లంతా బాగుచేయించాడు. గాలీ, వెలుతురు వచ్చేందుకు వీలుగా పెద్ద పెద్ద కిటికీలు పెట్టించాడు. పశుపుల పాక దూరంగా వేయించాడు. తినే పదార్థాల మీద మూతలు పెట్టించాడు. మురుగు నీరు బయటకు

మురుగునీరు ఎక్కడ బడితే అక్కడ నిలువుంది. దుర్గంధంతో కూడిన ఆ నీటిపై ఈగలు, దోషలు అతనికి స్వాగతమిచ్చాయి. ఈగలు వాలుతున్న తిసుబండారాలు, దుర్మాసన

పోయేందుకు వీలుగా కాలువలు తవ్వించి వాటిపై ఫినైలు చల్లే ఏర్పాటు చేశాడు. చెత్త బయటకు కన్నించకుండా గుంటలో వేసి దానిని సేంద్రియ ఎరువుగా తయారు చేసే విధానం చెప్పాడు.

ఇలా చేసిన తర్వాత కొద్ది రోజుల్లోనే సుబ్బయ్య ఇంట్లోని వారంతా ఆరోగ్యవంతులయ్యారు. దీనిని చూసిన గ్రామస్నులందరూ పరిసరాల పరిశుభ్రత అవశ్యకతను గుర్తించారు.

శివయ్య నిన్నావ్ధ సేవలను ఆ గ్రామపెద్ద గుర్తించాడు. అతనిని ఘనంగా సన్మానించాడు. ఆ సభలో మాటల్లాడుతూ శివయ్య “ఇందులో నా ప్రత్యేకత ఏమీ లేదు. వైద్యునిగా మందులిచ్చి ఆరోగ్యవంతులుగా చేయటం నా బాధ్యత.

అనారోగ్యానికి కారణం తెలిస్తేనే గాని సరియైన మందులు ఇవ్వలేను. వారి అనారోగ్యానికి కారణం వారి పరిసరాల అపరిశుభ్రత అని తెలుసుకున్నాను. అందుకే పరిసరాలు పరిశుభ్రంగా ఉండే ట్లు చేయించాను. పరిశుభ్రమైన పరిసరాలు ఆరోగ్యానికి నిలయాలు. మనందరం మన పరిసరాలు పరిశుభ్రంగా ఉంచుకుండా. ఆరోగ్యంగా ఉండాం” అని చెప్పాడు. దీనికి గ్రామస్నులందరూ తమ అమోదాన్ని తెలుపుతూ కరతాళధ్వనులు చేశారు.

I. అలోచించండి-చెప్పండి.

- 1) పరిసరాలు పరిశుభ్రంగా ఉండాలంటే ఏం చెయ్యాలి ?
- 2) మీ ఇంటి పరిసరాలు ఎలా వుంటాయో ఐదారు వాక్యాల్లో రాయండి.
- 3) అపరిశుభ్రంగా పుంటే ఎలాంటి వ్యాధులు వ్యాపిస్తాయి ?

II. తెలుసుకోండి-రాయండి.

అర్థాలు :-

వ్యాధి = రోగము; వ్యుర్ధము = అనవసర పదార్థము; ఆవశ్యకత = అవసరము; క్వాషి = శ్రమ; దుర్దంధము = చెడువాసన; కరతాళధ్వనులు = చప్పట్లు.

III. అలోచించండి-చెప్పండి-రాయండి.

A. ఒక్క వాక్యములో సమాధానములు రాయండి.

- 1) శివయ్య వృత్తి ఏంటి ?
- 2) సుబ్బయ్య ఇంటి పరిసరాలు ఎలా వున్నాయి ?
- 3) శివయ్యను గ్రామపెద్ద ఎందుకు సన్మానించాడు ?

B. ఈదు వాక్యాలలో సమాధానములు రాయండి.

- 1) సుబ్బయ్య ఇంటి పరిసరాలు ఎలా వుండేవో నివరించండి ?
- 2) శివయ్య సుబ్బయ్య ఇంటి పరిసరాలను ఎలా మార్చించాడు ?
- 3) పరిశుభ్రత ఆవశ్యకత గురించి గ్రామస్థులు ఎలా తెలుసుకున్నారు ?
- 4) అందరూ ఆరోగ్యంగా పుండాలంటే ఏం చెయ్యాలని శివయ్య చెప్పాడు ?

C. ఖాళీలను పూరించండి.

- 1) ధనికులు బీదలు అనే తేడా లేకుండా అందరికీ ఎంతో శ్రద్ధతో _____
- 2) వారి _____ కుదుట పడలేదు.
- 3) కుటుంబ సభ్యుల _____ కి కారణం శివయ్యకు అర్థమైంది.
- 4) గ్రామస్థులందరూ పరిసరాల _____ ఆవశ్యకత గుర్తించారు.

IV. సరైన సమాధానము గుర్తించి రాయండి.

- 1) శివయ్య వృత్తి _____
(ల) రక్షక భట్టుడు   (ఆ) వైద్యుడు
(ఇ) ఉపాధ్యాయుడు   (ఈ) రైతు
- 2) మురుగు నీరు బయటకు పోయేందుకు తవ్వించినది _____
(ల) చెఱువులు   (ఆ) సదులు
(ఇ) బాపులు   (ఈ) కాలువలు
- 3) శివయ్యను సన్మానించింది _____
(ల) గ్రామ పెద్ద   (ఆ) మునసబు
(ఇ) కరణం   (ఈ) తహసిల్లారు

Sంగతవాక్యాలు :-

1. కింది పదాలను సరియైన క్రమంలో అమర్చి అర్థమంత్రమైన వాక్యాలను రాయండి.
1) శివయ్య వెళ్లడు సుబ్బయ్య ఒక రోజు ఇంటికి.
2) ఉన్నాయి అపరిశుభ్రంగా పరిసరాలు ఇలా.
3) శుభ్రం చెప్పి చేయించాడు పరిసరాలను సుబ్బయ్యను.
4) శివయ్యను ఆ మార్పు గ్రామస్థుల్లో సన్మానించాడు తెచ్చిన గ్రామపెద్ద.
5) పాడు చేస్తాయి పరిసరాలు అనారోగ్యకరమైన ఆరోగ్యాన్ని.

D. కింది పదాలను సొంతవాక్యాల్లో ఉపయోగించండి.

(1) పరిసరాలు	(2) నిల్వచేయు
(3) ఆవశ్యకత	(4) పరిశుభ్రత
(5) మూలకారణం	(6) కరతాళధ్వనులు

IV. భాషము తెలుసుకుందాం.

A. వ్యుతిరేక పదాలు రాయండి.

(1) ఇంద్ర	(2) ఆరోగ్యము
(3) వెలుతురు	(4) అపరిశుభ్రము
(5) ఆనందం	(6) దుర్దంధం

B. పాత్యాంశాన్ని చదివి నామవాచక పదాలను గుర్తించి రాయండి.

ఇ. కింది వాక్యాలు ఏ కాలమునకు చెందినవో రాయండి.

- 1) శివయ్య ఒక రోజు నుబ్బయ్య ఇంటికి వెళ్లాడు.
- 2) అనారోగ్యకరమైన పరిసరాలు ఆరోగ్యాన్ని పొడు చేస్తాయి.
- 3) గ్రామాన్ని పరిశుభ్రంగా ఉంచుండాం.

ఈ. కింది వాక్యాలలోని వాక్యాంగాలను రాయండి.

- 1) శివయ్య పశువుల పొకను మార్చించాడు.
- 2) నుబ్బయ్య శివయ్యకు కృతజ్ఞతలు తెలిపొడు.
- 3) గ్రామపెద్ద శివయ్యను సన్నామించాడు.
- 4) గ్రామస్థలందరూ తమ ఆనందాన్ని తెలియజేశారు.

ఉ. సామాన్య, సంయుక్త వాక్యాలను గుర్తించి రాయండి.

- 1) పరిసరాలు చాలా అపరిశుభ్రంగా ఉన్నాయి.

అ. హరితసైన్యం ప్రాజెక్టు :

స్వచ్ఛతను గురించి నినాదాలను తయారుచేయండి. వాటి సహాయంతో చుట్టూపక్కల ప్రజలకు పరిశుభ్రత ప్రాముఖ్యాన్ని తెలియజేయు వీధి నాటకాన్ని ప్రదర్శించండి.

2) శివయ్య పరిసరాలు శుభ్రం చేయించాడు మరియు నీరు నిల్వ ఉండకుండా కాలువలు త్రవ్వించాడు.

3) గాలి, వెలుతురు వచ్చేలా ఇంటికి పెద్ద కిటికీలు పెట్టించాడు.

ఊ. గీతగీసిన పదాలు ఏ భాషాభాగాలో రాయండి.

- 1) శివయ్య మంచి వైదుయుడు.
- 2) నుబ్బయ్య కుటుంబం అతని వద్దకు వైద్యానికి వెళ్లేవారు.
- 3) శివయ్య అక్కడ నీరు నిల్వ ఉండటం చూశాడు.

V. స్వచ్ఛనాత్మకత

అ. కింది లంశాల ఆధారంతో 'పరిసరాలు - కాలుప్య నివారణ'పై పది వాక్యాలు రాయండి.

పరిసరాలు - ఆరోగ్యం - పరిశుభ్రం - జల కాలుప్యం - ధ్వని కాలుప్యం - వాయు కాలుప్యం - నివారణ - నీ బాధ్యత

పృష్ఠారోపణ

అదనపు పతనం : (వీరేశలింగం పార్శల ఆవరణలో పృష్ఠారోపణ కార్యక్రమం జరుపుకొంటున్నారు.)

ప్రధానోపాధ్యాయులు : ఈనాటి పృష్ఠారోపణ కార్యక్రమానికి విచ్చేసిన మన ముఖ్య అతిథి పేరు మీ అందరికీ బాగా పరిచయమైనదే. (విద్యార్థులందరూ తెలియక ఒకరినోకరు చూసుకుంటారు.) అదుగో ఆ పృష్ఠం పేరేంటి ?

విద్యార్థులు : వసుంధర పృష్ఠం.

ప్రధానోపాధ్యాయులు : ఈమె పేరే ఆ చెట్టు పేరు. వసుంధర ఈ పార్శలలోనే చదువుకుంది. చిన్నప్పుడు ఒక మామిడి టెంక మొలకెత్తితే దానిని తెచ్చి పార్శలలో నాటింది. జాగ్రత్తగా పెంచింది. అదే మనకు ఇప్పుడు నీడను, పండ్లను ఇస్తున్నది. అందుకే ఆ చెట్టుకు వసుంధర పృష్ఠం' అని పేరు పెట్టాం. (విద్యార్థులందరూ గట్టిగా చప్పట్లు కొడతారు.) వసుంధర 'అన్ని' అను పేరుతో ఒక స్వచ్ఛంద సంస్థను నడుపుతున్నది. దీని ద్వారా పర్యావరణ పరిరక్షణకు సేవ చేస్తున్నది. ఇప్పుడు వసుంధరను మీకు మార్గదర్శనం చేయవలసినదిగా కోరుచున్నాను.

వసుంధర : గౌరవనీయులైన ప్రధానోపాధ్యాయులకు, ఉపాధ్యాయులకు నా వందనములు. విద్యార్థులకు నా ఆశీస్తులు. మీరంతా నిమ్మ తులసి, కొబ్బరి, వాము, కలబంద, వేప ఇలా రకరకాల మొక్కలను పెంచి ప్రదర్శనకు తెచ్చారు. చాలా సంతోషం. పృష్ఠాలను మనం కాపాడితే అని మనకి ఆహారాన్ని, ఔషధాలను ఇచ్చి మనల్ని కాపాడతాయి. అందుకే 'పృష్ఠారక్షతి రక్షితః' అంటారు. మీరు హరితసైనికులుగా ఏర్పడి అనేక కార్యక్రమాలు చేస్తున్నారని మన ప్రధానోపాధ్యాయులుగారు చెప్పారు. మీ అందరికీ అభిసందనలు. చిన్నవారైనా పెద్ద మార్పుకు ప్రయత్నిస్తున్నారు. పెద్దవారిని కూడా పర్యావరణ పరిరక్షణకు తోడ్పుడేలా చేయండి. నా సహకారం మీకు ఎప్పటికి పుంటుంది. హరితసైనికులారా శభాష్.

14. శతకపద్మాలు

చెట్లు పెంచుటన్న చిరకాలమగుగాని
చెట్లు నరుక వచ్చు చిటికె లోన
చెడ్ల పేరు పొంద చిరకాల మెందుకు
తెలిసిమసలు కొనుము తెలుగు బాల

రాయపోలు వామనరావు

ఆశలేనివాడు అపనిలో లేడయ్య
ఆశమితము జేయ కలుగు సుఖము
అంతులేని ఆశ ఆపద కలిగించు
తెలిసికొనుము వేగ తెలుగు మొగ్గ

కొప్పరపు ఆంజనేయులు

పత్రి కొక్కుటున్న పది వేల సైన్యము
పత్రికొక్కుటున్న మిత్ర కోటి
ప్రజకు రక్షలేదు పత్రికలేకున్న
వాస్తవమ్యు నార్లవారి మాట

నార్ల చిరంజీవి

ప్రాతలోనే యుండు ప్రాశస్త్య మంతయు
క్రొత్తయెల్ల హని కూర్చుబోదు
కొత్త నీరు రానికోనేరు పసరెక్కు
వాస్తవమ్యు నార్లవారి మాట

నార్ల చిరంజీవి

I. తెలుసుకోండి-రాయండి.

అర్థాలు-భావాలు :-

1. చిరకాలం = చాలా కాలం;
మనసుకొనుము = నడచుకొనుము.
భావం : చెట్లను పెంచడానికి చాలా కాలము పట్టును. కానీ దానిని కొట్టి వేయుట చిటికెలో పని. అదే విధంగా మనిషికి చెడ్డ పేరు రావడానికి ఎక్కువ కాలం పట్టదు. ఇది తెలిసి ప్రపర్తించుము.
2. అపని = భూమి; మిత్రము = తక్కువ;
వేగ = త్వరగా.
భావం : మనిషికి ఆశ పుంటుంది. దానిని మితం చేసుకోంటే సుఖం కలుగుతుంది.
అంతులేకుండా ఆశను పెంచుకుంటే అది ఆపదలను కొనితెస్తుంది. త్వరగా తెలుసుకొనుము.
3. మిత్రకోటి = అనేకమంది మిత్రులు;
వాస్తవమ్యు = నిజము.
భావం : ఒక పత్రిక పదివేల పైన్యముతోను,
కోటి మంది మిత్రులతోను సమానం.
పత్రిక లేకుంటే ప్రజలకు రక్షించు.
నార్లవారి మాట నిజం.

4. ప్రాశస్యము = గొప్పదనము; హని = కీడు;
పనరెక్క = నాచుచేరి ఆకుపచ్చగా
మారును.

భావం : గొప్ప తన మంతా పాతలోనే లేదు. అలాగే కొత్తవన్ని కీడు చేస్తాయనుకోరాదు. కోనేట్లోకి కొత్త నీరు రానిచో పాతనీరు పచ్చబడి దుర్యానసతో పనికి రాదు. కొత్తనీరు పస్తేనే కోనేట్లో నీళ్ళు అందరికి ఉపయోగపడతాయి.
కముక మనకు ఉపయోగపడే కొత్త ఆలోచనలను ఆహ్వానించాలని నార్లవారి భావము.

II. ఆలోచించండి-చెప్పండి-రాయండి.

A. కింది ప్రశ్నలకు ఒక్కొక్క వాక్యములో సమాధానాలు రాయండి.

- 1) అంతులేని ఆశవలన ఏమగును ?
- 2) ఏది పదివేల పైన్యంతో సమానం ?
- 3) కోనేటి నీరు ఎప్పుడు పనరెక్కును ?

B. ఐదు వాక్యాలలో సమాధానములు రాయండి.

- 1) మంచి, చెడులను గురించి కవి ఎలా తెలియజేశాడు ?
- 2) ఆశ ఎటువంటిది ?
- 3) పత్రికల ప్రాముఖ్యమేమి ?
- 4) కొత్తని అంగీకరించాలని కవి ఎలా వివరించారు ?

C. భాటీలను పూరించండి.

- 1) _____ పేరు పొంద చిరకాలమెందుకు ?
- 2) ఆశ మిత్రము చేయ కలుగు _____
- 3) అంతులేని ఆశ _____ కలిగించు.
- 4) ప్రజకు రక్షించు _____ లేకున్న
- 5) కొత్త యెల్ల _____ కూర్చబోదు.

ఈ. సరైన పథాధానము గుర్తించి రాయండి.

1) చెట్లు పెంచుటకు వట్ట కాలం

- (ల) క్షణ కాలం
- (ఆ) గొప్ప కాలం
- (ఇ) చలి కాలం
- (ఈ) చిరకాలం

2) అంతులేని ఆశ కలిగించేది _____

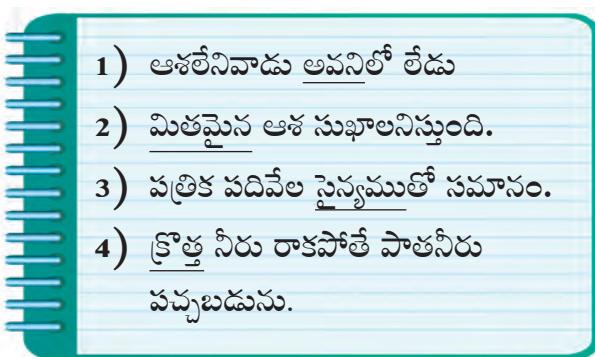
- (ల) ఆపద
- (ఆ) సుఖము
- (ఇ) కోపము
- (ఈ) విచారము

3) పత్రికొక్కటున్న _____ పైన్యము

- (ల) పదివేల
- (ఆ) ఐదువేల
- (ఇ) మూడువేల
- (ఈ) నాలుగువేల

III. భాషను తెలుసుకుండా.

అ. గీతగీసిన పదాలు ఏ భాషాభాగాలో రాయండి.

ఆ. పద్యాల్చి పూరించండి.

1) ఆశలేని వాడు _____

_____

_____

_____ తెలుగు మొగ్గ

2) పత్రి కొక్కటున్న _____

_____

_____ నార్ల వారి మాట

ఇ. సంధి చేసి రాయండి.

- (1) పెంచుట + అన్న
- (2) లేదు + అయ్య
- (3) ఒక్కటి + ఉన్న
- (4) కొత్త + ఎల్ల
- (5) కూర్చు + పోదు
- (6) పసరు + ఎక్కు

ఈ. మీరు నేర్చుకున్న రెండు పద్యాలను రాసి, భావాన్ని రాయండి.

ఉ. ‘అంతులేని ఆశ ఆపద కలిగించు’ – ఈ సీతిని తెలియజేసి కథ రాయండి.

IV. సృజనాత్మకత

అ. ఆలోచించు-ఆచరించు

- 1) నీవు ఎప్పుడైనా మొక్కలను పెంచావా ? ఏమే మొక్కలను పెంచావు ?
- 2) మట్టిలో గింజలు వేసి నీరు చల్లండి. మొలకలు పచ్చే గింజలను గమనించి అని ఏ విధంగా ఆఫివ్యాట్లి చెందుతాయో మీ పుస్తకంలో రాయండి.
- 3) మీరు వార్తా పత్రికలను చదువుతారా ? ఈనాటి ముఖ్య వార్తలేమిటి ? తెలిసికొని రాయండి.
- 4) నీవు పాత వస్తువులను జాగ్రత్త చేస్తావా ? ఏమే వస్తువులు మనకు చాలా కాలం ఉపయోగపడతాయి ?

అ. స్పృజనాత్మకత :

నై చిత్రంలోని పుష్టారోపణ కార్యక్రమం
గురించి 5-6 వాక్యాల నివేదిక రాయండి.

ఇ. భాషా క్రీడ.

విద్యార్థులను 5 జట్టుగా చేయండి.
ఒక జట్టు అంతకుముందు తరగతులలో
వచ్చిన పద్యాలలోని రెండు పదాలు చెప్పాలి.
మిగిలిన జట్టులో వారు ఆ పద్యాన్ని పూర్తిగా
చెప్పాలి. ఆ చెప్పిన జట్టు మరలా రెండు
పదాలు చెప్పాలి. మిగిలిన జట్టు వారు దాన్ని
పూరించాలి. ప్రతి పద్యానికి మార్కులు
పెట్టుకోవాలి. ఎవరికి ఎక్కువ మార్కులు వస్తే ఆ
జట్టు గెలిచినట్టు.

ఉదా :

మొదటి జట్టు : కష్ట బెట్టబోకు, మనసు
మూడవ జట్టు : కష్ట బెట్ట బోకు కన్న తల్లి మనసు
నష్ట బెట్ట బోకు నాన్న పమలు

మూడవ జట్టు : అతిశయుల్లుచునుండు, వేము

రెండవ జట్టు : అసగసగరాగ మతిశయుల్లు చునుండు
తీసగతినగ వేము తీయ నుండు

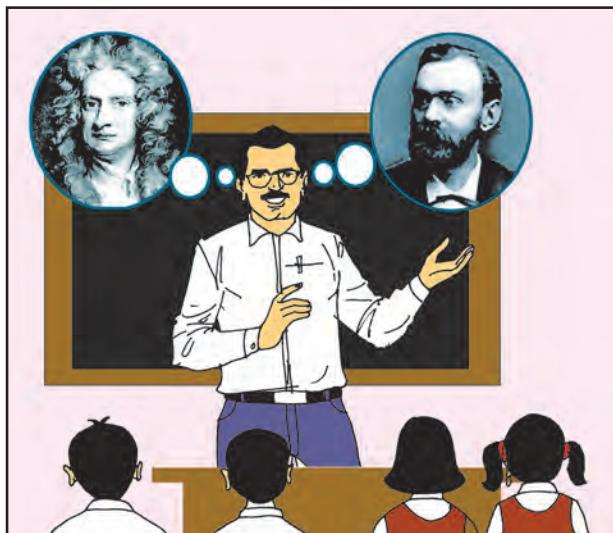
**ఈ. వార్తాపత్రికలోని వివిధ అంశాలను చదివి
విద్యార్థులను చర్చించమనండి.**

15. స్వాత్మ

అది కడప జిల్లాలోని దుఖ్యారు మండల పరిషత్ ఉన్నత పాతశాల.

“జిల్లాలో ఇన్స్ట్రీర్ అవార్డుల ప్రక్రియ ప్రారంభమయింది. ఈ ప్రక్రియ ముఖ్య ఉద్దేశం విద్యార్థులకు డబ్బు ఇచ్చి ఏదైనా ప్రాజెక్టును, లేదా నమూనాను రూపాందింపజేసి భావి శాస్త్రవేత్తలుగా ఎదగటానికి స్వాత్మని కలిగించుట. ఇది కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రవేశ పెట్టిన పథకం.

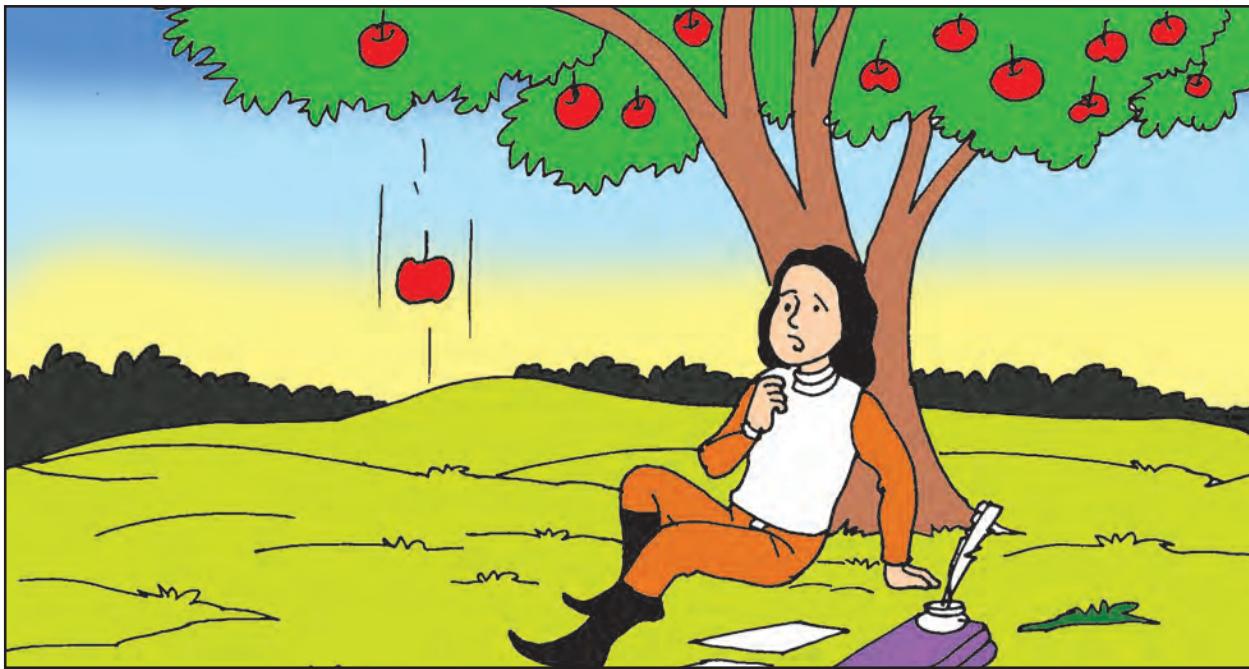
అవార్డుకు పాతశాల నుండి ఒక అమ్మాయి, ఒక అబ్బాయి దరఖాస్తు పెట్టుకోవల్సి ఉంటుంది. అవార్డుకు ఎన్నికైన విద్యార్థులకు ఐదు వేల రూపాయలు డబ్బు చెక్కు రూపంలో అందుతుంది. ఆ డబ్బుతో నమూనాలు, ప్రాజెక్టులను తయారు చేసి జిల్లా స్థాయిలో జరిగే ఇన్స్ట్రీర్ అవార్డుల ప్రదర్శన ఉత్సవాలలో ప్రదర్శించవలసి ఉంటుంది.

అక్కడ న్యాయనిర్దేశితాలచే ఎన్నికైన ప్రాజెక్టులు, నమూనాలు రాష్ట్ర స్థాయికి అధికారులచే సూచించబడతాయి. మీలో ఒక అమ్మాయి, ఒక అబ్బాయి పేర్లు ఇస్తే దరఖాస్తు పూర్తి చేసి పంపిస్తాను” అంటూ వివరించారు ప్రధానోపాధ్యాయులు జయరామయ్యగారు.

విద్యార్థులెవరూ ముందుకు రాలేదు. ఆయన మళ్ళీ మళ్ళీ చెప్పినా వైర్యంగా పేర్లు ఇచ్చి పాల్గొనబానికి ముందుకు రావటంలేదు. అప్పుడు జయరామయ్యగారు ఇలా చెప్పారు.

మీరు న్యాటన్ మహాశయుడి గురించి వినిపుంచారు. ఆయన ఒక రోజు చెట్టు క్రింద కూర్చొని పుండగా అవకాశమనేది కాయ రూపంలో చెట్టు మీద నుండి భూమి మీద పడింది. వెంటనే ఆయనకు ఒక మంచి ఆలోచన వచ్చింది. ‘కాయ చెట్టు మీద నుండి భూమీదునే ఎందుకు పడాలి? ఆకాశంవైపు పైకి ఎందుకు పోకూడదు?’ అని ఆలోచించాడు. ఫలితంగా వచ్చిన అవకాశాన్ని ఉపయోగించుకుని ప్రపంచ ప్రభ్యాతిగాంచిన న్యాటన్ గమన సూత్రాలు ఆవిష్కరించ గలిగాడు. వాటి గురించి వివరంగా మీరు పాత్యాంశాలలో చదువుకుంటున్నారు.

ఆదే విధంగా ఆల్ఫ్రెడ్ నోబెల్ పేరు మీకు తెలుసు. నోబెల్ ఎక్కువ చదువుకోలేదు. చిన్నతనంలో తన తండ్రి సడిపే ఛాక్సరీలోనే పని చేసేవాడు. ప్రతిదీ పరిశీలించే తత్వంగలవాడు.

ఒకనాడు శ్యాకరీకి పోవడం ఆలస్యం అయింది. అంతకుముందే ఆయన తమ్ముడు శ్యాకరీకి వెళ్లి పున్నాడు. దురదృష్టపశాత్తు ప్రేలుడు జరిగి శ్యాకరీ పేలిపోయింది. నోబెల్ వెళ్లే లోపలే ఈ సంఘటన జరిగింది. నోబెల్ తమ్ముని మరణానికి చింతించాడు. శ్యాకరీ ప్రేలిపోయిందని అధైర్యపడలేదు. ప్రేలుడు కారణాన్ని అన్యోషించాడు. చివరకు ఆ అన్యోషణ ద్వారా ఔనమేట్ కనుకొన్నాడు. ప్రేలుడు ద్వారా ఆయనకు అన్యోషించే ఆలోచన చేసే అవకాశం వచ్చింది. నోబెల్ చనిపోయాక ఆయన పీరు మీదుగా నోబెల్ వర్ధంతి అయిన డిసెంబర్ 10వ తేదీన శాంతి, సాహిత్యం, భాతిక, రసాయన శాస్త్రాలు, వైద్యశాస్త్రం, ఆర్థిక శాస్త్రం మొదలగు రంగాలలో నోబెల్ బహుమతులిస్తున్నారు. ఈ బహుమతి విలువ సుమారు 13.5 లక్షల అమెరికన్ డాలర్లు.

“మ్యాటన్, నోబెల్ లాంటివారు అవకాశాలను, ఆలోచనలను ఉపయోగించుకోవటంవల్లే ఆ స్థాయికి చేరుకున్నారు. అవకాశమనేది ఎప్పుడూ రాదు. వచ్చిన పుడు అందుకోవాలి” అన్నారు ప్రధానోపాధ్యాయులు.

ఆయన వాటల ప్రేరణలో “నేను ..... నేను...” అంటూ విద్యార్థులు నమూనా ప్రాజెక్టుల ఆవిష్కరణలో పాల్గొనటానికి మయిందుకు వచ్చారు. వారందరినీ పరీక్షించి ఇన్స్ట్రుచ్చర్ అవార్డుకు ప్రతిభావంతులను ఎన్నిక చేసి దరఖాస్తు పంపారు జయరామయ్యగారు.

ఉమా : విద్యార్థులు శాస్త్రాలు దృక్పథం అలవరచుకోనేందుకు సహకరించండి.

I. వినండి-చెప్పండి.

- 1) శాస్త్రవేత్త అని ఎవరిని అంటారు ?
- 2) మీకు తెలిసిన శాస్త్రవేత్తల పేర్లు చెప్పండి.
- 3) మీరు తయారు చేసిన ప్రాజెక్టును వివరించండి.
- 4) మీ పాఠశాలలో మీరు ఏదైని బహుమతి పొందారా?
- 5) మీ పాఠశాలలో నిర్వహించే వివిధ రకాల పోటీలను గురించి తెలుపండి.

II. ఆలోచించండి-చెప్పండి-రాయండి.

A. ఒక్క వాక్యములో సమాధానములు రాయండి.

- 1) అవార్డుల ప్రక్రియ ముఖ్య ఉద్దేశ్యమేమి ?
- 2) అవార్డుకు ఎన్నికెన విద్యార్థులు తమ ప్రాజెక్టులను ఎక్కడ ప్రదర్శించాలి ?
- 3) స్కూల్ దేని గురించి ఆలోచించాడు ?
- 4) నోబెల్ తమ్ముడు ఏ విధంగా మరణించాడు?

B. ఐదు వాక్యాలలో సమాధానములు రాయండి.

- 1) కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన పథకమేది ?
- 2) స్కూల్ గమన సూత్రాలను ఎలా ఆవిష్కరించగలిగాడు ?
- 3) నోబెల్ డైనమేట్సు కనుగొనటానికి కారణమైన పరిస్థితులు తెల్పండి.
- 4) నోబెల్ బహుమతులు ఏయే రంగాల్లో అభిస్తున్నాయి ? ఎప్పుడు ?

ఇ. సరైన సమాధానము గుర్తించి రాయండి.

1) దుఖ్యారు మండలం ఉన్న జిల్లా

- (ల) కర్నూలు
 (ఆ) చిత్తూరు
 (ఇ) కడప
 (ఈ) గుంటూరు

2) అవార్డుల గురించి విద్యార్థులకు

తెలియజేసిన వారు _____

- (ల) తరగతి ఉపాధ్యాయుడు
 (ఆ) తరగతి నాయకుడు
 (ఇ) రాష్ట్రస్థాయి అధికారి
 (ఈ) ప్రధానోపాధ్యాయులు

3) నోబెల్ కనిపెట్టినది _____

- (ల) డైనమేట్
 (ఆ) ఆటమ్బాంబ్
 (ఇ) చెట్లు-శ్వాస క్రియ
 (ఈ) భూమ్యాకర్షణ శక్తి

4) నోబెల్ పర్ఫంతి _____

- (ల) అక్షోబరు - 2
 (ఆ) డిసెంబరు - 10
 (ఇ) నవంబరు - 14
 (ఈ) ఆగస్టు - 15

ఈ. ఖాళీలను పూరించండి.

- 1) అవార్డుకు ఎన్నికెన విద్యార్థులకు _____ డబ్బు చెక్కు రూపంలో అందుతుంది.
- 2) మీరు _____ మహాశయుడి గురించి విని పుంటారు.
- 3) స్కూల్ _____ సూత్రాలు ఆవిష్కరించగలిగాడు.

4) ఆల్ఫ్రెడ్ ప్రతీది _____

తత్వం కలవాడు.

5) ఆల్ఫ్రెడ్ తన అన్యేషణ ద్వారా

_____ కనుగొన్నాడు.

III. భాషము తెలుసుకుందాం.

A. గీతగీసిన పదాలు ఏ భాషాభాగాలో రాయండి.

1) మీరు న్యూటన్ మహాశయుడి గురించి ఏని వుంటారు.

2) కాయ చెట్టు మీద సుండి భూమి మీద పడింది.

3) ఆయుష ఒక రోజు చెట్టు క్రింద నిల్చుని వున్నాడు.

4) అవార్డుకు ప్రతిభావంతుల్ని ఎంపిక చేసి దరఖాస్తు పంపారు.

B. వాక్యంగాలు రాయండి.

1) న్యూటన్ చెట్టు క్రింద కూర్చున్నాడు.

2) న్యూటన్ గమన సూత్రాలను ఆవిష్కరించగలిగాడు.

3) నోబెల్ ప్రైలుడు కారణాన్ని అన్వేషించాడు.

4) జయరామయ్యగారు ప్రతిభావంతుల్ని ఎన్నిక చేశారు.

C. కింది పదాలను సాంత వాక్యాల్లో ఉపయోగించి రాయండి.

(1) పరిశీలించు

(2) అన్వేషించు

(3) స్వార్థ కలిగించు

(4) ప్రదర్శించు

(5) ఆవిష్కరించు

D. సామాన్య, సంయుక్త వాక్యాలను గుర్తించి రాయండి.

1) అవార్డుకు పౌరుల సుండి ఒక అమ్మాయి, ఒక అబ్బాయి దరఖాస్తు పెట్టుకోవాలి.

2) కాయ చెట్టు మీద సుండి భూమి మీద

పడింది. వెంటనే ఆయనకు ఒక ఆలోచన వచ్చింది.

3) నోబెల్ ప్రతీది పరిశీలించే తత్వం కలవాడు.

4) అవకాశమనేది ఎప్పుడూ రాదు. వచ్చినపుడు అందుకోవాలి.

IV. సృజనాత్మకత

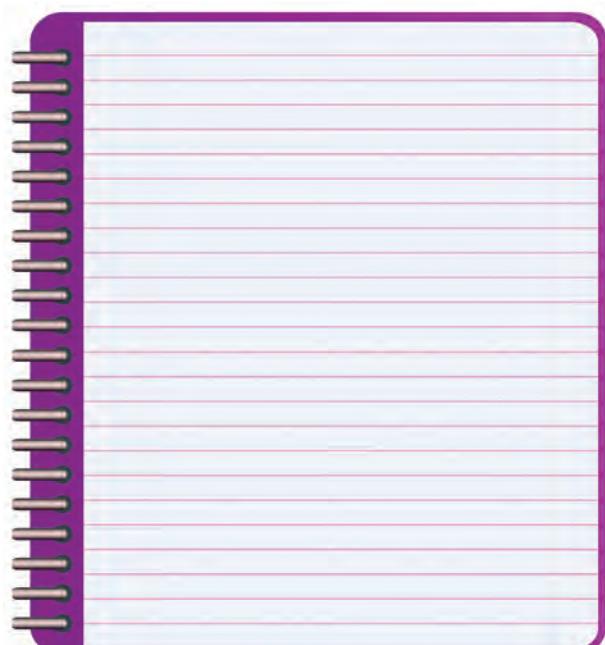
1. మీరు తరగతిలో చేసిన జట్టువనిని గురించి

10 వాక్యాలు రాయండి.

2. చదపండి - తెలుసుకోండి.

శాస్త్ర వేత్త	పరిశోధన
1. న్యూటన్	గురుత్వాకర్షణ శక్తి లేదా భూమ్యాకర్షణ శక్తి చెలీఫోన్
2. అలెగ్జాండర్	గ్రహంబెర్
3. ఆల్ఫ్రెడ్ నోబెల్	డైనమైబ్
4. లూయి బ్రెయిల్	బ్రెయిల్ లిపి
5. మార్కోని	రేడియో

3. మీరు చుట్టూ ప్రకృత చూసిన ఏదైనా సంఘటనను మీ సాంత వాక్యాల్లో రాయండి.

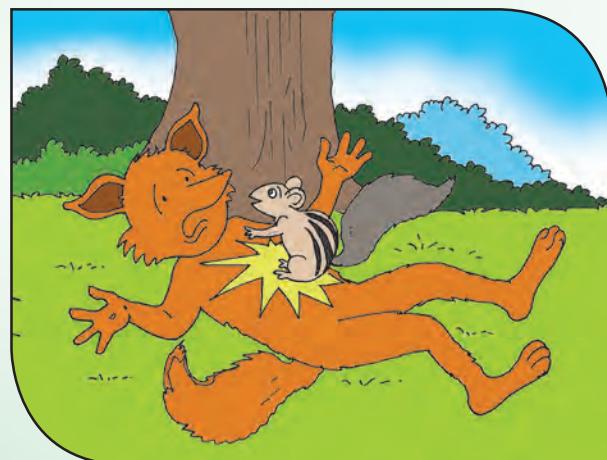

16. సంతృప్తి

కుచ్చుతోక నాడిస్తూ
కొమ్మలెక్కి దూకేస్తూ
ఉడత ఒకటి సరదాగా
అడవి లోన తిరుగసాగ.

అంతలోన పట్టు తప్పి
అకతాయి ఉడత తూలి
నేలపై పరుండిన
తోడేలు మీద జారిపడియే.

హఱమ్మని తోడేలు ఉడత
నొడిసి పట్ట గట్టగాను
విడుపుమంచు దీనంగా
ఉడుత వేడుకోసాగెను.

విడిచి పెట్ట మంటావా?
ఉడతమ్మా సరేగాని
సందేహం నా కొక్కటి
ఉంది నీపు తీర్చాలది.

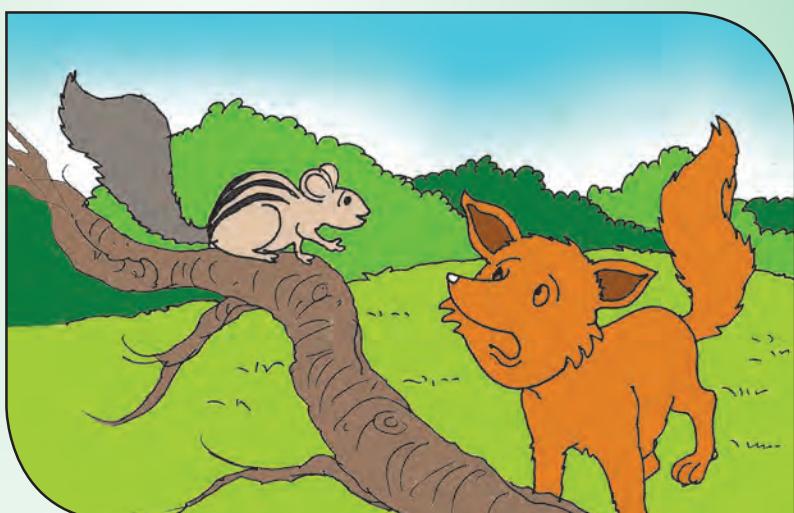
గుప్పెడైన లేని నీకు
కో కొల్లగ తృప్తి యేమి
నేనింతటి వాళ్లి కదా
ఏల నాకు సుఖం లేదు.

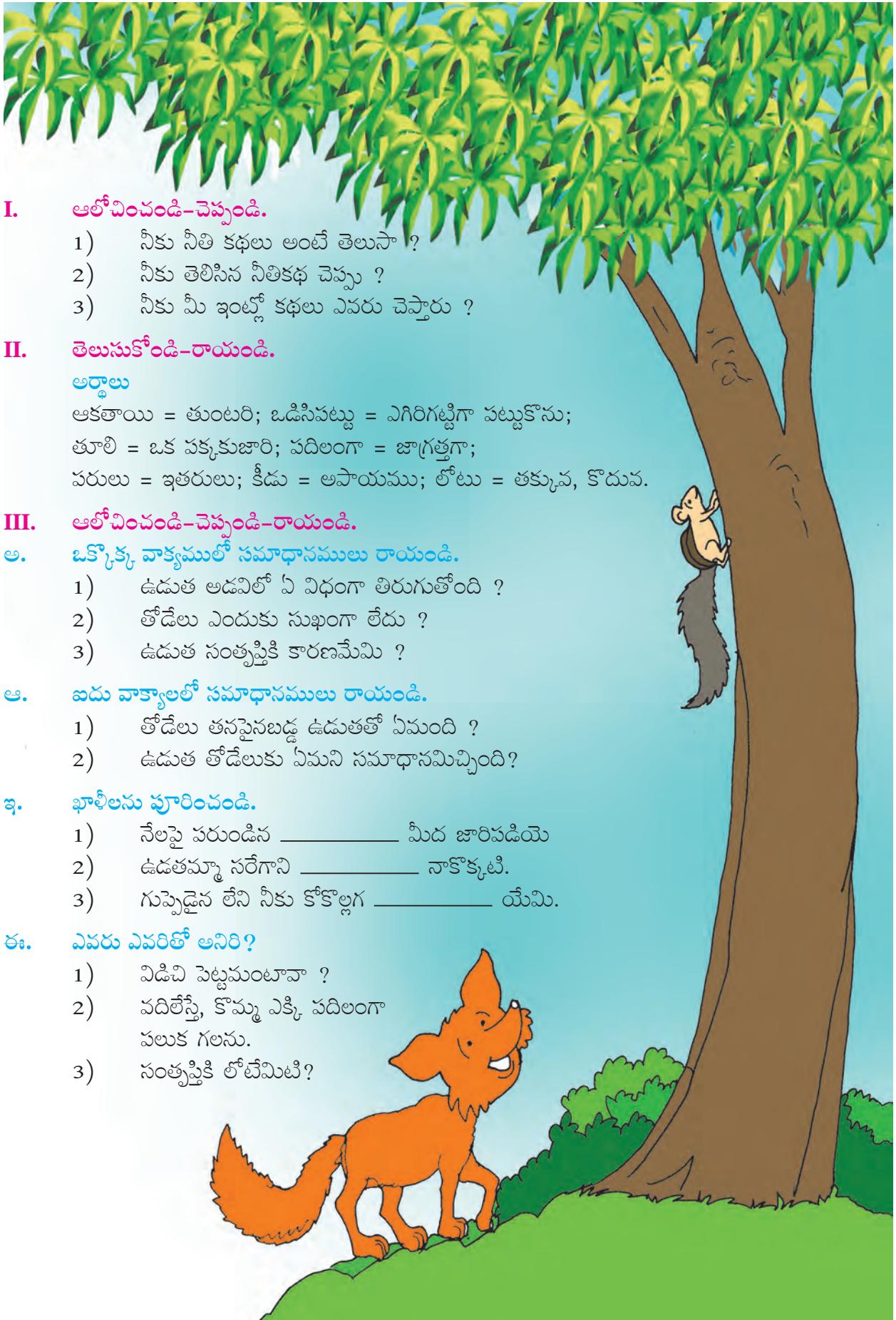
ఏ వేళను నినుజాచిన
ఎంతో సంతోషంతో
అరచుచుందు వెగురుచుందు
వది యెట్లా సాధ్యమయ్య

అప్పుడిట్లు పలికె సుడుత
‘అయ్యా తోడేలు గారు
వదిలేస్తే కొమ్మ ఎక్కి
వదిలంగా పలుక గలను

తోడేలుకు జాలిపుట్టె
ఉడతమ్మను విడిచి పెట్టె
మెరపులాగ కొమ్మీద
కురికి ఉడత చెప్పెనిట్లు

పరులకెపుడు కీడు చేసి
ఎరుగని మా ఉడత జాతి
కాసందం కాకేమిటి
సంతృప్తికి లోచేమిటి?

I. అలోచించండి-చెప్పండి.

- 1) నీకు నీతి కథలు అంటే తెలుసా ?
- 2) నీకు తెలిసిన నీతికథ చెప్పు ?
- 3) నీకు మీ ఇంట్లో కథలు ఎవరు చెప్పారు ?

II. తెలుసుకోండి-రాయండి.

అర్ధాలు

ఆకతాయి = తుంటరి; ఒడిసిపట్టు = ఎగిరిగట్టిగా పట్టుకొను;
తూరి = ఒక పక్కకుబారి; పదిలంగా = జాగ్రత్తగా;
పరులు = ఇతరులు; కీడు = అపోయము; లోటు = తక్కువ, కొదువ.

III. అలోచించండి-చెప్పండి-రాయండి.

అ. ఒక్కొక్క వాక్యములో సమాధానములు రాయండి.

- 1) ఉడుత అడవిలో ఏ విధంగా తిరుగుతోంది ?
- 2) తోడేలు ఎందుకు సుఖంగా లేదు ?
- 3) ఉడుత సంతృష్టికి కారణమేమి ?

అ. ఐదు వాక్యాలలో సమాధానములు రాయండి.

- 1) తోడేలు తనపైనబడ్డ ఉడుతతో ఏమంది ?
- 2) ఉడుత తోడేలుకు ఏమని సమాధానమిచ్చింది?

ఇ. భాలీలను పూరించండి.

- 1) నేలపై పరుండిన _____ మీద జారిపడియె
- 2) ఉడతమ్ము సరేగాని _____ నాకొక్కటి.
- 3) గుప్పెడెన లేని నీకు కోకొల్లగ _____ యేమి.

ఈ. ఎవరు ఎవరితో అనిరి?

- 1) ఏడిచి పెట్టుమంటావా ?
- 2) పదిలేస్తే, కొమ్మ ఎక్కి పదిలంగా పలుక గలను.
- 3) సంతృష్టికి లోటేమిటి?

సంగత వాక్యాలు:-

ఉ. గేయాన్ని సరిచేసి రాయండి.

ఉడతమ్మను విడిచిపెట్టే
కురికి ఉడత చెప్పేనిట్లు
తోడేలుకు జాలి పుట్టే
మెరుపు లాగ కొమ్మెనీద

ఊ. కింది పదాలను సాంత వాక్యాల్లో ఉపయోగించి రాయండి.
(1) సరదాగా (2) కోకొల్లగ (3) మెరుపులాగ

IV. భాషణు తెలుసుకుండాం.

అ. కింది పదాలకు రెండేసి పర్యాయ పదాలు రాయండి.

(1) అడవి (2) శిరసు (3) సంతోషం
(4) మనసు (5) కీడు (6) పదిలము

ఆ. వ్యాపిరేక పదాలు రాయండి.

(1) ఎక్కుట (2) సంతోషము (3) తృప్తి (4) సుఖము
(5) పదలుట (6) కీడు (7) సాధ్యము

ఇ. గీతగీసిన పదాలు ఏ భాషాభాగాలో రాయండి.

- 1) ఉడత ఒకటి సరదాగా
అడవి లోన తిరుగసాగే
- 2) తోడేలు మీద జారిపడియే
- 3) నీకు కోకొల్లగ తృప్తి ఏని ?
- 4) కొమ్మ ఎక్కి పదిలంగా పలుకగలను.

V. సృజనాత్మకత

అ. ఉడుత, తోడేలు చిత్రాలను కాగితంపై గీసి, అట్టముక్కలకు అంటించాలి. వాటి ఆకృతులను కత్తిరించి, పుల్లులకు అంటించాలి. పరదా కట్టి తోలుబోమ్మ లాటలా ఆడిస్తూ సంభాషిస్తూ ప్రదర్శన జరపండి.

అ. విష్ణు తోటకెళ్లి మామిడి చెట్టు మీద ఒక కోయిలను చూశాడు. అది అతనితో ఏం మాట్లాడుతుందో ఈహించి సంభాషణ రూపంలో రాయండి.

కోయిల : కుహూ..... కుహూ.....

విష్ణు : ఇలా ఇద్దరం అరుస్తూనే ఉంటామా? ఏమైనా మాట్లాడుకుందామా?

కోయిల : .....

విష్ణు : .....

కోయిల : .....

విష్ణు : .....

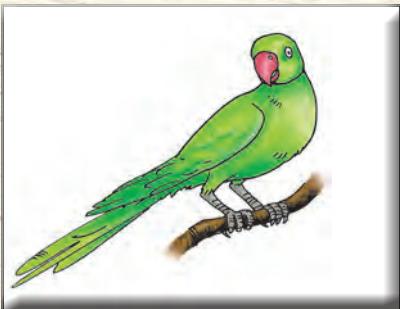
కోయిల : .....

విష్ణు : .....

కోయిల : .....

జట్టుపని :

పిల్లలను జట్టుగా చేసి రకరకాల పక్షుల చిత్రాలను సేకరించి వాటి ఆకారం (సైజు) దేనికన్నా పెద్దది. దేనికన్నా చిన్నది. రంగు, ఆహారం, ఎక్కడ నిపసిస్తాయి? అరుపు ఏవిధంగా ఉంటుంది? మొదలైన విపరాలు రాసి ‘అల్ఫమ్’ తయారుచేయమనండి. స్నేహితులతో పంచుకోమనండి.

పక్షి పేరు	: చిలుక
రంగు	: లేత పచ్చ
దేనికన్నా పెద్దది	: పిచ్చుక
దేనికన్నా చిన్నది	: కాకి
ఆహారం	: పండు, బాదం పప్పులు
నివాసం	: కట్టడాలు, చెట్ల బోరియలు

పక్షి పేరు	: _____
రంగు	: _____
దేనికన్నా పెద్దది	: _____
దేనికన్నా చిన్నది	: _____
ఆహారం	: _____
నివాసం	: _____

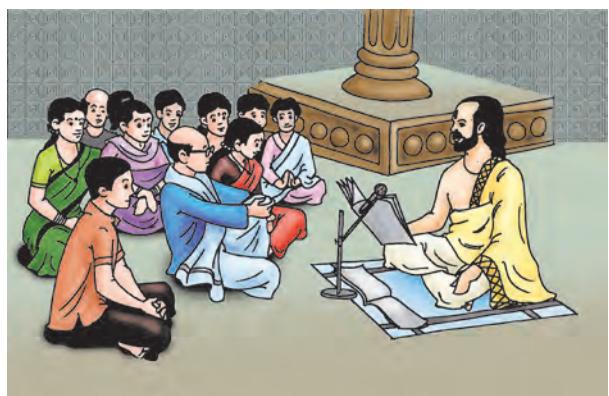
17. ఉగాది

పండుగలు మన సంతోష సంబరాల కొఱకు ఏర్పడ్డవి. అనేక సంస్కృతులకు, సంప్రదాయాలకు చెందిన ప్రజలు భేదభావాలను మరచి కలిసిమెలసి జరుపుకొనే శుభదినాలే పండుగలు. పండుగలు పలురకాలు. వీనిలో స్వాతంత్య దినోత్సవం, గణతంత్ర దినోత్సవం వంటి వానిని జాతీయ పండుగలు అంటారు. దీపావళి, దసరా, క్రిస్తు, రంజాన్ ఈద్ మొదలగు వాటిని సాంస్కృతిక పండుగలని అంటారు. అంతేగాక గాంధీ, నెప్రూల వంటి మహాముఖావుల జన్మదినోత్సవాలను గూడా మనము పండుగలుగా జరుపుకొంటాము.

మనమిషుడు భారతీయ పండుగలలో ముఖ్యమైన ఉగాది పండుగను గురించి తెలుసుకొండాము. యుగమునకు ఆదిగా జరుపుకొను పండుగ ఉగాది. దీనినే సంవత్సరాది అని కూడా అంటారు. ఈ పండుగను ప్రతి సంవత్సరము చైత్రశుద్ధ పాడ్యమినాడు జరుపుకొంటారు.

ఉగాది నాడు ఉదయముననే పిల్లలు, పెద్దలు తలంటుస్నానం చేసి కొత్త బట్టలు ధరిస్తారు. మొట్టమొదటగా కొత్త చింతపండు, కొత్త బెల్లం, మామిడి ముక్కలు, చెరుకు ముక్కలు, వేప పువ్వు, పచ్చిమిరప, ఉప్పు, అరటిపండు ముక్కలు కలిపి తయారుచేసిన ఉగాది పచ్చడిని దేవునికి సైవేద్యము పెట్టి, తరువాత తాము తింటారు.

మాసవ జీవితం కష్టస్ఫుభముల, మంచిచెడుల కలయిక. దానికి సంకేతమే రకరకముల రుచులతో కూడిన ఈ పచ్చడి. దీనిలోని వేషపువ్వు ఆరోగ్యరక్షణకు ఎంతో ఉపయోగకరము. ఈ గ్రీస్కిబుతుపులో వచ్చే ఆటలమ్ము మశాచి మొదలగు రోగములను కూడ ఇది నివారిస్తుంది. మధ్యాహ్న సమయమున బంధుమిత్రులతో కలిసి రకరకాల పిండివంటలతో కూడిన భోజనమును భుజిస్తారు. ఒకరికొకరు శుభాకాంక్షలు తెలుపుకొంటారు. సాయంత్రాల సమయమున దేవాలయములలో పంచాంగ శ్రవణం చేస్తారు. దేవుని దర్శిస్తారు.

I. వినండి-చెపుండి

- 1) సంకొంతి, దీపావళి, దసరా పండుగలు ఏయే తెలుగు నెలలలో వస్తాయి?
- 2) పండుగలను ఎందుకు జరుపుకుంటాము?
- 3) జాతీయ పండుగలు అని వేటిని అంటారు ? ఎందుకు ?

II. తెలుసుకోండి-రాయండి.

అర్థాలు

సంస్కృతి = పూర్వము నుండి ఆచరిస్తున్న పద్ధతులు; సంకేతము = గుర్తు; శ్రవణము = వినుట; దర్శించుట = చూచుట; బత్తెరిసాలు = పంచదార బిళ్లలు.

మహారాష్ట్రలు 'గుడిపాడవ' అను పీరుతో ఈ పండుగను జరుపుకొంటారు ఆనాడు వారు ఒక పొడవైన కర్రపై పస్తమును వేసి దానిపై చెంబును బోర్లించి తమ ఇండ్లపై నిలపెడ్డారు. దీనిని 'గుడి' అంటారు. ఈ గుడిని బత్తెరిసాల దండతోను, పూలదండలతోను, మామిడి ఆకులతోను అలంకరిస్తారు. ఆనాడు వేప ఆకుల పచ్చడిని చేసికొంటారు. గుడిని ఎంత ఎత్తునకు నిలబెట్టుదురో ఆ కుటుంబము అంత ఎక్కువ అభిప్రాయిలోనికి వచ్చునని మహారాష్ట్రల సమ్మకము.

III. ఆలోచించండి-చెప్పండి-రాయండి.

అ. ఒకటి, రెండు వాక్యాల్లో సమాధానములు రాయండి.

- 1) పండుగ అంటే ఏమిటి ?
- 2) గాంధీ, నెప్పుల జన్మదినోత్సవాలు ఎప్పుడు జరుపుకొంటారు ?
- 3) నెప్పు జన్మదినోత్సవాన్ని ఇంకా ఏ పీరుతో పిలుస్తారు ?
- 4) "ఉగాది" అని ఎందుకు పిలుస్తాము ?
- 5) ఉగాది పచ్చడి దేనికి సంకేతం ?
- 6) ఉగాది పండుగ ఏ నెలలో వస్తుంది ?

ఒ.మా : పండుగల ద్వారా మన సంస్కృతి, సంప్రదాయాలను విద్యార్థులు తెలుసుకొనేందుకు సహకరించండి.

అ. నాలుగైదు వాక్యాల్లో సమాధానములు రాయండి.

- 1) పండుగలు ఎన్నిరకాలు ? అని ఏవి ?
- 2) ఉగాది పండుగను ఎలా జరుపుకుంటారు ?
- 3) వేప పలన ఉపయోగాలేమీటి ?
- 4) మహోరాష్ట్రలు ఉగాదిని ఎలా జరుపుకుంటారు ?

ఇ. సరైన సమాధానము గుర్తించి రాయండి.

- 1) గణతంత్ర దినోత్సవం జరుపుకునే రోజు _____

- (అ) ఆగస్టు - 15
- (అ) సవంబరు - 14
- (ఇ) జనవరి - 26
- (ఈ) అక్టోబరు - 2

- 2) ఉగాది పండుగను ఈ నెలలో జరుపుకుంటాము _____
- (అ) ఛైత్ర శుద్ధ పాడ్యమి
  - (అ) ఆశ్వయుజ శుద్ధ పాడ్యమి
  - (ఇ) భాద్రపద శుద్ధ చవితి
  - (ఈ) ఆశ్వయుజ బహుళ అమావాస్య.
- 3) ఈ పుప్పుని ఉగాది పచ్చడిలో ఉపయోగిస్తారు _____
- (అ) మందార పుప్పు
  - (అ) వేప పుప్పు
  - (ఇ) మామిడి పుప్పు
  - (ఈ) కుంకుమ పుప్పు

- 4) మహోరాష్ట్రలు ‘ఉగాది’ని ఈ పేరుతో జరుపుకుంటారు. _____
- (అ) పొంగల్
  - (అ) విజయదశమి
  - (ఇ) గుడిపాడవ
  - (ఈ) భోగి

ఈ. ఖాళీలను పూరించండి.

- 1) _____కు ఆదిగా జరుపుకొనే పండుగ
- 2) ఉగాదినే _____ అని కూడా అంటారు.
- 3) ఉగాది నాడు దేవాలయాలలో _____ చేయుదురు.
- 4) మహోరాష్ట్రలు _____ అను పేరుతో ఈ పండుగను జరుపుకుంటారు.

IV. భాషణ తెలుసుకుండాం.

అ. గీతగీసిన పదాలు ఏ భాషాభాగాలో రాయండి.

- 1) పిల్లలు, పెద్దలు తలంటు స్నానం చేసి కొత్త బట్టలు ధరిస్తారు.
- 2) వేపపుప్పు ఆరోగ్య రక్షణకు ఉపయోగం.
- 3) దేవాలయాల్లో పంచాంగ శ్రవణం చేస్తారు.
- 4) కుటుంబము అంత ఎక్కువ అభిపృష్ఠలోకి వస్తుంది.

అ. వ్యుతీరేక పదాలు రాయండి.

- 1) సంతోషం x
- 2) ఉదయము x
- 3) ఆరోగ్యము x
- 4) ఎత్తు x
- 5) ఎక్కువ x

ఇ. పర్యాయ పదాన్ని రాయండి.

- (1) పండుగ
- (2) జన్మదినం
- (3) పుప్పు
- (4) రోగము
- (5) దేవాలయము
- (6) ఇల్లు
- (7) ఆకు

రు. జతపరచండి.

1) దనరా	(అ) భాద్రపదమాసం
2) సంకొంతి	(ఆ) ఛైత్రమాసం
3) ఉగాది	(ఇ) ఆశవ్యాయ మాసం
4) వినాయక చవితి	(ఈ) పుష్టమాసం

V. సృజనాత్మకత

అ. కింది పదాలు తెలియజేసే పండుగలను గురించి పది వాక్యాలు రాయండి.

1. పొయిసం, ఈద్ ముబార్క.
2. ముగ్గులు, హరిదాసులు, భోగి మంటలు.

ఆ. గడిసుడిలోని త్రైయాపదాలను ఏరి పట్టికలో రాయండి.

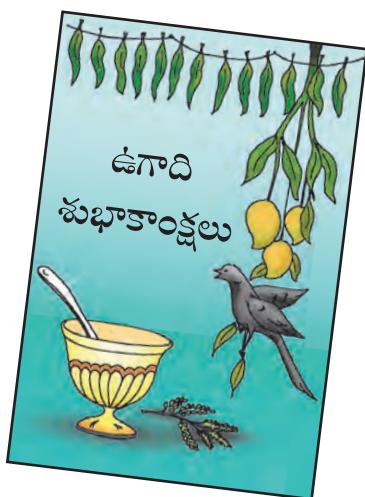
రా	సె	ము	చ్చి	ప
సి	నె	చ	ది	చ్చి
తి	ని	ది	స్తా	ది
వి	క	వా	సి	వి
ఏ	నె	డు	శా	చే

ఇ. పట్టికలో అడిగిన విధంగా త్రైయా పదాలను రాయండి.

సమాపక త్రైయలు	అసమాపక త్రైయలు
చేశాడు	చేసి
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

విద్యార్థి కృత్యములు :

టి.ని, కంపూల్చర్, సెల్ఫోన్లలోని వివిధ రకాల శుభాకాంక్షలను గమనించండి. మీరే స్వయంగా ఆకర్షణీయమైన గ్రీటింగ్ కార్డులను తయారు చేయండి.

ఉ.స్.స్. : రంజాన్, ఈద్ మరియు త్రైయుల పండుగలను గూర్చి చర్చించేయండి.

18. ఆంధ్రకేసల

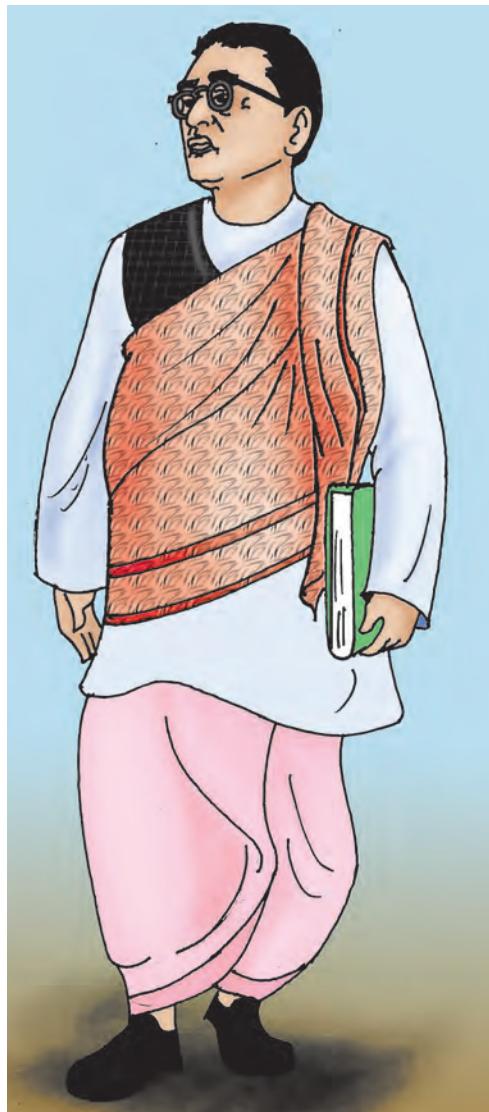
టంగుటూరి ప్రకాశం పంతులుగారు తెలుగు ప్రజల ఆరాధ్య నాయకుడు. సాహసానికి, త్యాగానికి ఆయన పెట్టింది పేరు.

ఆయన ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం ఒంగోలు సమీపంలో గల టంగుటూరులో 1872వ సంవత్సరం ఆగస్టు 23వ తేదీన జన్మించారు ఆయన తండ్రి గోపాల కృష్ణయ్య, తల్లి సుబ్బమ్మ. టంగుటూరి వారి పన్నెండవ ఏటనే ఆయన తండ్రిగారు మరణించారు.

దానితో తల్లి ఎంతో కష్టపడి ప్రకాశం గారికి చదువు చెప్పించింది. ఆయన చిన్నప్పటి నుండి చాలా బాగా చదివేవాడు. ఎంత తెలివి తేటలు కలవారో అంత అందంగా కూడా పుండే వారు. అందుకే చిన్నప్పటి నుండి నాటకాల్లో స్త్రీ వేషాలు కూడా వేసేవారు.

ప్రకాశం గారి సటనను చూచి హాసుమంతరావు నాయుడు అనే ఉపాధ్యాయుడు ముగ్గుడై ఆయనను తన వెంట రాజమండ్రి తీసుకొని వెళ్లి కన్నుకొడుకులా అభిమంగా చూసుకున్నారు. ఆయన చదువు బాధ్యతను కూడా తీసుకొని నాటకాలలో తనతోపాటు వేషాలు వేయిస్తూ ఉండేవారు.

ప్రకాశంగారు రాజమండ్రి, చెన్నైల్లో చదిని ప్లైచరు పట్టా సంపాదించి న్యాయవాద వృత్తిని ఆరంభించారు. 1907వ సంవత్సరంలో మదరాసులో బారిష్టర్ గా ప్రాక్టీస్ ప్రారంభించినప్పటి నుంచి 1921వ సంవత్సరం వరకు ఆయన జమిందారులా ఖలికారు. తర్వాత న్యాయవాద వృత్తిని మానివేసి

స్వాతంత్య సమరంలో చేరారు. ఆ రోజుల్లోనే అప్పటికే ఆయన స్వార్థితం రూ. 13 లక్షలకుపైగా పుండేది. దానినంతా ఆయన ప్రజల క్షేమం కోసం ఖర్చు చేశారు.

గాంధీజీ పిలుపుతో స్వాతంత్యోద్యమంలో పాల్గొన్నారు. అనేకసార్లు జైలుకి వెళ్లారు. ఖద్దరు బట్టలను ధరించేవారు. విదేశీ వస్తువుల వాడకాన్ని నిప్పించారు. పిల్లల్ని కాన్యోంట చదువుల నుంచి మాన్యించారు. ముందు తను ఆచరించి తర్వాత ఇతరులకు చెప్పి స్వభావం ప్రకాశం గారిది.

ఇప్పటి తమిళనాడు రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రిగా, ఇటు ఆంధ్ర రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రిగా పని చేసిన సమయంలో పాశ్చాత్య గవర్నర్లు, భారతీయ

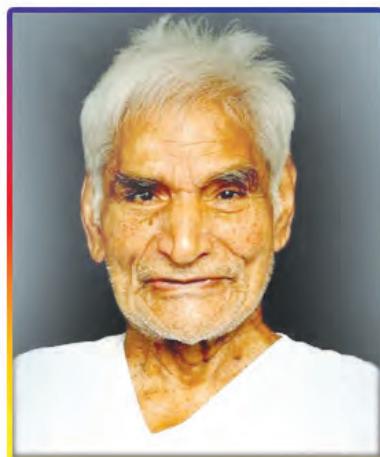
గవర్నర్లు ఆయన్ను తండ్రిగా భావించి, పూజించి, గౌరవించడం చిరస్కరణీయం. విజయవాడ కృష్ణ నదిపై బ్యారేజిని నిర్మించారు. అది ప్రకాశ బ్యారేజిగా పేరుగాంచింది. ఆంధ్ర రాష్ట్రముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నతుడే తిరుపతిలో శ్రీ వేంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయం స్థాపించారు.

అట్టి మహానీయుడు 1957 సంవత్సరం మే 20వ తేదీన తన 85వ ఏట ప్రాదరాబాదులో పరమపదించారు. ప్రజలపట్ల ఆయన కనపరచిన ప్రేమ, అభిమానం ‘ప్రజలే ప్రకాశం ప్రకాశమే ప్రజలు’ – అన్న నానుడిగా ప్రసిద్ధి గాంచింది.

టంగుటూరి ప్రకాశంగారి సేవలను గుర్తించి భారత ప్రభుత్వం వీరి జ్ఞాపకార్థం ప్రత్యేక తపాలాబిళ్ళను ఆవిష్కరించింది.

విరిని గురించి తెలుకోండి:

❖ పాట్టి శ్రీరాములు ❖

❖ బాబూ లమ్మె ❖

❖ జుందిరాగాంధీ ❖

ఉ.సూ : విద్యార్థులు దేశభక్తి గేయాలు, దేశసాయకుల చరిత్రలు చదిని దేశభక్తి పెంపాందించుకునేట్లు ప్రోత్సహించండి.

I. అలోచించండి-చెప్పండి

- 1) పాతన్ని స్ఫురింగా, తగిన హెచ్చు తగ్గులు పాటించుచు చదవండి.
- 2) ప్రకాశంగారి గొప్పతనాన్ని సౌంత వాక్యాల్లో చెప్పండి.
- 3) దేశాయకులని ఎవరిని అంటారు ?
- 4) మీరు దేశం కోసం ఏం చేద్దామనుకుంటున్నారు ?

II. తెలుసుకోండి-రాయండి.

అర్థాలు

మరణించారు = చనిపోయారు; నీపేధించు = నిరాకరించు; బారిష్టరు = న్యాయవాది; స్వార్జీతం = స్వయంగా సంపాదించినది; చిరస్వరణీయం = ఎల్లకాలం గుర్తుంచుకోదగినది; పరమపదించు = చనిపోవు.

III. అలోచించండి-చెప్పండి-రాయండి.

అ. ఒక్క వాక్యములో సమాధానములు రాయండి.

- 1) ప్రకాశం పంతులుగారు దేనికి పెట్టింది పేరు ?
- 2) ప్రకాశం గారి తల్లిదండ్రులెవరు ?
- 3) ప్రకాశం గారి చదువు ఎక్కడెక్కడ జరిగింది ?
- 4) తన స్వార్జీతాన్ని ప్రకాశంగారు ఏం చేశారు ?
- 5) ప్రకాశం గారి పట్ల ప్రసిద్ధిగాంచిన నాసుడి ఏది ?

అ. ఈదు వాక్యాలలో సమాధానములు రాయండి.

- 1) హనుమంతరావు నాయుడుగారు ఎందుకు ప్రకాశంగారి బాధ్యతను లీసుకున్నారు ?
- 2) ఇతరులకు చెప్పిముందు తను ఆచరించే స్వభావం ప్రకాశంగారిదని ఎట్లు చెప్పగలవు ?
- 3) ప్రకాశంగారు స్వాతంత్య సమరంలో పాల్గొన్న విధం తెల్పండి.

ఇ. భాషాలను పూరించండి.

- 1) నాటకాల్లో _____ కూడా వేసేవారు.
- 2) ప్రకాశంగారు _____ వృత్తిని ఆరంభించారు.
- 3) _____ వస్తువుల వాడకాన్ని నీపేధించారు.

రా. సరైన సమాధానము గుర్తించి రాయండి.

- 1) ప్రకాశంగారి సటనను చూసి ముగ్గులైన వారు _____

- (ల) గోలాకృష్ణయ్
- (ఆ) హనుమంతరావు నాయుడు
- (ఇ) పలేర్ శాస్త్రి

- 2) ప్రకాశంగారు సంపాదించిన పట్ట _____

(ల) డాక్టరు	(ఆ) ఇంజనీరు
(ఇ) ప్లీడరు	(ఈ) టీచరు

- 3) ప్రకాశంగారి పేరు మీద బ్యారేచి కట్టబడినది _____

- (ల) గోవరి నదిపై (ఆ) కృష్ణ నదిపై
- (ఇ) పెన్నానదిపై
- (ఈ) తుంగభద్రా నదిపై

- 4) ప్రకాశంగారు స్థాపించిన విశ్వవిద్యాలయం

(ల) శ్రీ వేంకటేశ్వర	(ఆ) ఉస్కానియా
(ఇ) తెలంగాణా	(ఈ) ఆంధ్ర

డ. పారంలోని రెండవ పరిచేధాన్ని చదివి, మీరు కొన్ని ప్రశ్నలు రాయండి.

ఉదా: ప్రకాశంగారి స్వగ్రామం ఏది?

1.

2.

III. భాషము తెలుసుకుందాం.

అ. పదాలను కలిపి రాయండి.

- (1) స్వాతంత్య + ఉద్యమము
- (2) దానికి + అంతా
- (3) నిద్య + ఆలయం
- (4) వేంకట + తణశ్వర

అ. గీతగీసిన పదాలు ఏ భాషాభాగాలో రాయండి.

- 1) ఆయన తండ్రి గోపాల కృష్ణయ్
- 2) ప్రకాశం పంతులుగారు ఖద్దరు బట్టలు ధరించేవారు.
- 3) ఆయన ప్రకాశంగారిని కన్నకొడుకులా అభిమానంగా చూసుకున్నారు.
- 4) ఖద్దరు బట్టలు ధరించారు.

ఇ. వాక్యంగాలను గుర్తించండి.

- 1) తల్లి ఎంతో కష్టపడి ప్రకాశంగారిని చదివించింది.
- 2) ప్రకాశం నటనను చూచి హసుమంతరావు నాయుడుగారు ముగ్గులైనారు.
- 3) ప్రకాశంగారు స్వీతంతోద్యమంలో పాల్గొన్నారు.

ఈ. కాలములను గుర్తించండి.

- 1) ప్రకాశంగారు చిన్నప్పటినుండి బాగా చదివేవారు.
- 2) ఉంగుటూరి ప్రకాశంగారు తెలుగు ప్రజల ఆరాధ్యానాయకులు.
- 3) ప్రకాశంగారు పిల్లల్ని కాన్యోంటు చదువుల నుంచి మాన్యించారు.

IV. సృజనాత్మకత

కింది ఇచ్చిన అంశాల ఆధారంతో ఏడెనిమిది వాక్యాలు రాయండి.

సరోజిని జననం ఫిబ్రవరి 13 -

తల్లి వరద సుందరీ దేవి - తండ్రి అఫూర నాథ చట్టపాధ్యాయ - ఉత్తమ కవయిత్రి - మొదటి కవితా సంపుటి - బంగారు వాకీలి - భారతకోకిల బిరుదు - ఉత్తర ప్రదేశ్‌కు తోలి మహాశా గపర్సర్ - మరణం 1949

కూరగాయల సలాడ్ తయారు చేద్దామా!

కావలసిన పదార్థాలు :

తురిమిన క్యారెట్లు	: ఒక కప్పు
తురిమిన బీట్‌రూట్	: ఒక కప్పు
తురిమిన కీరదోస్‌కాయ	: ఒక కప్పు
మొలకెత్తిన పెసర్లు	: ఒక కప్పు

వేయించిన నువ్వులపొడి : అర కప్పు

నిమ్మకాయరసం : మూడు చెంచాలు

పచ్చి మిరపకాయలు : 2 సన్నగా తరగాలి

కొత్తి మీర : అర కప్పు

ఉపు : తగినంత

తయారు చేసే విధానం :

ఒక పాత్రలో కడిగి తురిమిన క్యారెట్లు, బీట్‌రూట్, కీరదోస్ కాయలను వేయాలి. వాటికి మొలకెత్తిన పెసర్లను, పచ్చి మిరపకాయ తరుగును జత చేయాలి. వాటిపై నువ్వుల పొడిని చల్లాలి. తగినంత ఉపును వేసుకోవాలి. చివరిగా

నిమ్మరసం వేసి గరిటెలో చక్కగా కలిపి తరిగిన కొత్తి మీరతో అలంకరించాలి. ఇక తీపి, పులుపు, ఉపు, నిమ్మరసం కొత్తి కూడిన రుచికరమైన సలాడ్ తయారైంది.

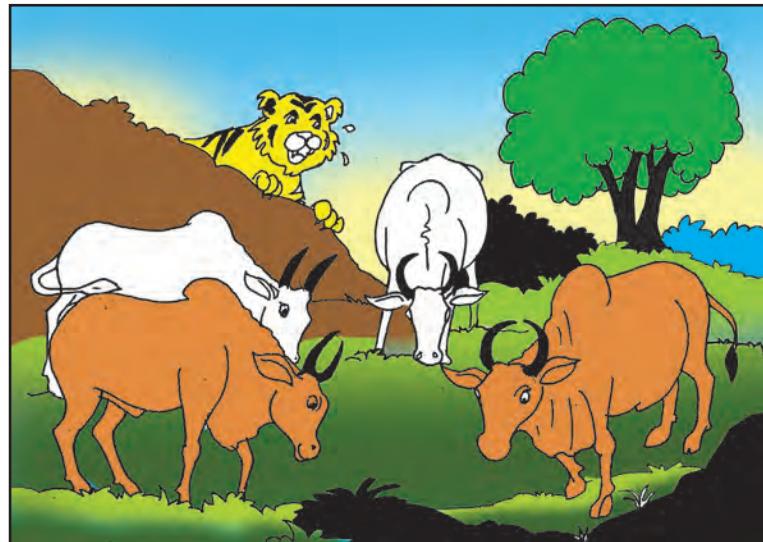
పిల్లలూ! సెలవు రోజున ఈ సలాడ్ తయారు చేసి ఇంట్లో అందరికి తినిపించి. శభాష్ అనిపించుకోండి.

19. ఐకమత్తుమే మహాబలం

నాగులా పట్లి గ్రామాన - నాలుగెడ్డు
 కలిసి కట్టుగ ప్రతిరోజు - కానకేగి
 పాత్తుగా పాట్లు నిండార - పూరిమేసి
 చీకటగువేళ నూరికి - చేరుచుండె.

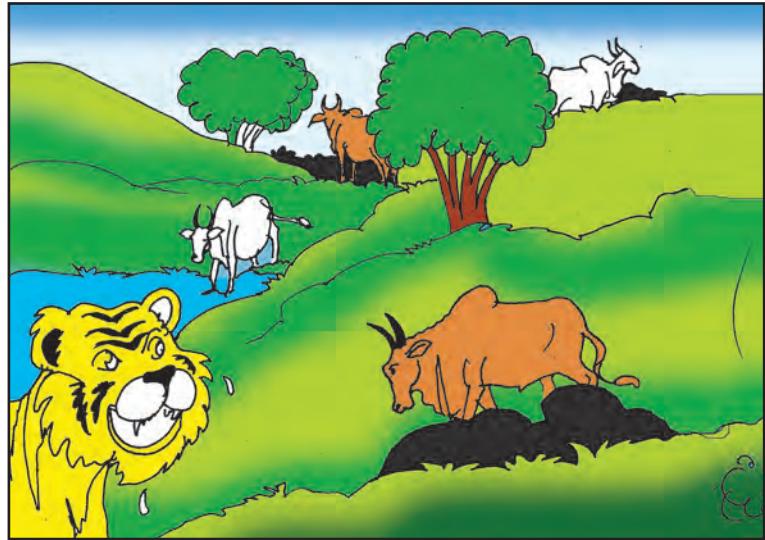
అనుదినం బిట్టులడవికి - యిరిగి బాగ
 మేసి వచ్చేడి యెడ్డును - మెకముగాంచి
 “అరరె వీటి మాంసముతిన - నట్టిదాని
 జన్మన్నుడ నొక్కటియె- యాజగతిష్ఠున”

అని తలంచి వేటాడగా - నరుగుదెంచి
 యొక్క చోటను పాదవెన్న - సక్కియుండి
 మేయుచుండెడి యెడ్డపై - మెకముదూకి
 చంపయత్తించె మిక్కెలి - సాహసమున

హుమ్మహుమ్మని యెడ్డన్ని - హుంకరించి
 మోరలెత్తుచు యొకసారి - ముందుకురికి
 కొమ్ములన్ జిమ్మి దానిని - కుళ్ళ బోడవ
 బ్రతుకు జీవుడాయని వేగ - పారిపోయె

కాల మొకరీతి యేరికి - గడవబోదు
 నేనె పులి బార దోలితి - నేనటంచు
 వానిలో సవి కలహించి - పదలి చెలిమి
 మేయ సాగెను వేరుగా - మేతలవియు

వానిలో భేద భావముల్ - పచ్చెనంచు
 తెలుసు కుస్నట్టి మెకమంత - తెలివి తోడ
 బలిమి నొక్కొక్క దానిని - పట్టి చంపి
 కడుపు నింపుచు హాయిగా - గడుపసాగె

కలిసి యున్న కలదు మేలు
 చెలిమి పీడిన కలుగు చేటు.

I. వినండి-చెప్పండి.

- 1) 'కలసి ఉంటే కలదు నుఖం' అంటే ఏమిటి ?
- 2) కలహించుకుంటే ఏమవుతుంది ?
- 3) ఐకమత్యం అంటే ఏమిటి ?
- 4) నుప్పు ఇంట్లో, బయట కూడా ఐకమత్యంతో ఉంటావా ?

II. అలోచించండి-చెప్పండి-రాయండి.

A. అర్థాలు-భావాలు :-

1. నాలుగు + ఎడ్డు = నాలుగు ఎద్దులు; కలిసి కట్టగు = ఐకమత్యముగు; చీకటగు వేళన + ఊరికి = చీకటి పదుసమయమునకు ఊరికి ఐకమత్యంతో ప్రతిరోజు అడవికి వెళ్లేవి.
2. అనుదినంబు + ఇట్టుల = ప్రతిదినము ఈ విధముగా; తిన్న + అట్టి = తినసటు వంటి; ఒక్కటియె = ఒక పుట్టుకేనా.

భాషం: ప్రతిరోజు ఈ విధంగా అడవికి వెళ్లి బాగా మేసి వచ్చే ఎద్దులను ఒక పెద్దపులి చూచెను. "అరెరె! నీటి మాంసం తినని దాని జన్మ కూడ ఈ ప్రపంచంలో ఒక జన్మయేనా! అని తలచెను.

3. వేటాడగాన్ + అరుగుదించి = వేటాడుటకై వచ్చి

భాషం: ఆ పెద్దపులి వాటిని వేటాడదలచి ఒక పొద వెనక దాగి యుండెను. ఎంతో సాహసముతో ఒక్క సారిగా గడ్డి మేయుచున్న ఆ ఎద్దులపై దూకి చంపుటకు ప్రయత్నించెను.

4. మోరలు + ఎత్తుచు = మూతులను పైకెత్తుచు; కొమ్ములన్ + చిమ్మి = కొమ్ములను ఎగురవేసి; కుళ్ళ బొడువ =

పొడిచి పొడిచి

- భాషం:** అంతలో ఆ ఎడ్డు హంకరించుచు మోర ఎత్తి ఒక్కసారి ముందుకు కొమ్ములను విసరుచు పరుగెత్తి దానిని కుళ్ళ బొడువగా అది బతుకుబోవుడా యని వేగముగా పారిపోయెను.
5. ఒకరీతి = ఒకే విధముగా; ఏరికి = ఎపరికి; గడవబోదు = గడవదు; పారదోలితి = పరుగెత్తునట్లు చేసితిని; నేను + ఆటంచు = నేనే అనుచు; కలహించి = పోట్లాడుకొని; చెలిమి = స్నేహము.

భాషం: కాలమొకరీతిగా ఎపరికిని నడవదు. నేనే పులిని పారదోలితిని అని అని కలహించుకొని, స్నేహమును వదలి వేరు వేరుగా మేయసాగెను.

6. భేదభావములు = తగాదాలు

భాషం: వాటిలో వాటికి తగాదాలు వచ్చినపని తెలుసుకొనిన పెద్దపులి తెలివితో తన బలము నుపయోగించి ఒక్కొక్క దానిని చంపి కడపునిండా లిసుచు హోయిగా కాలము గడవసాగింది. కలిసిపున్నచో మేలు కలుగును. స్నేహములు వీడిన చెడు సంభవించును .

B. ఒక్కొక్క వాక్యంలో సమాధానములు రాయండి.

- 1) ఎడ్డు మేతకు వెళ్లి ఏమి చేసేవి ?
- 2) ఎడ్డను చూసి పులి ఏమని తలచింది ?
- 3) ఎడ్డను చంపడానికి పులి ఎక్కడ సక్కింది ?

C. ఐదు వాక్యాలలో సమాధానములు రాయండి.

- 1) పులి ఎందుకు పారి పోయింది ?
- 2) ఎడ్డ కలహించుటకు కారణమేమి ?
- 3) పులి ఎడ్డను ఏ విధంగా చంపింది ?

D. సరైన సమాధానము గుర్తించి రాయండి.

- 1) ఎడ్డను చంపాలని తలచినది _____
(ల) సింహం	(ఆ) పులి
(ఇ) తోడెలు	(శ) ఏనుగు

2) ఎడ్డు మేతకు వెళ్లినది _____

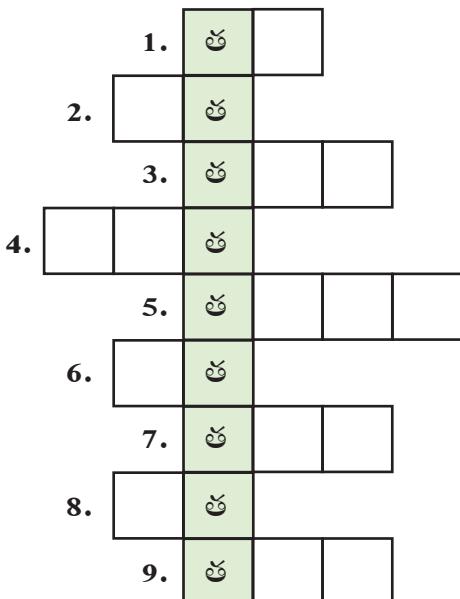
(ల) గ్రామానికి	(అ) డోరికి
(ఇ) అడవికి	(ఈ) పట్టణానికి

III. భాషణు తెలుసుకుండాం

అ. కలిపి రాయండి.

- (1) నాలుగు + ఎడ్డు
- (2) మోరలు + ఎత్తుచు
- (3) మేతలు + అవియు

అ. ఇచ్చిన ఆధారాలతో గడిసుడిని పూరించండి.

ఇ.) పండగల ఆట ఆడదాం

విద్యార్థులు రెండు జట్టుగా ఏర్పడి ఒక జట్టు పండుగ పీరు
చెబితే రెండవ జట్టు వివరణ ఇవ్వాలి. వివరణ ఇస్తే
పండగ పీరు చెప్పాలి.

IV. సృజనాత్మకత

అ. కింది పదాలను సవరించి అర్థపంతమైన
సామేతలుగా రాయండి.

- 1) బుధ్ని బలము గొప్పది కంటే దేహబలము
- 2) మహాభాగ్యము ఆరోగ్యమే
- 3) ఉంటే సుఖం కలదు కలసి

అధారాలు :

1. మెదడు ఉండే భాగం
2. తీగకు పర్యాయపదం
3. ద్వారానికి ఉంటుంది.
4. స్త్రీకి పర్యాయ పదం
5. కుమారుడినే ఇలాగూడా అంటారు
6. తండ్రికి తండ్రి
7. ఒక వాయిద్య పరికరం
8. కొత్తకు వ్యతిరేక పదం
9. గేదెలు సిగుశాగు

చకచక జట్టు	గబగబా జట్టు
1) క్రిస్తున్	క్రిస్తున్ ట్రీ, బహుమతులు, కేకులు
2) ముగ్గుల పండుగ	_____
3)	దీపావళి
4) తియ్య తియ్యని సేమ్యా పాయసం	_____
5)	ఆలారే ఆలా గోవిందా ఆలా
6) ప్రదుమల (అరు) పచ్చడి	_____
7)	కోలాటం (దాండియా)
8) బతకమ్మ బతకమ్మ ఉయ్యలో	_____

20. చెప్పుకో చూద్దాం

ఒక అడవిలో ఒక జిత్తులమారి నక్క ఉంది. ఒకసారి దానికి బాగా ఆకలివేసింది. అరబ్బాయిలోకి వెళ్ళి ఒక కుందేలును పట్టుకొంది. అపాయాన్ని గ్రహించిన కుందేలు తనను వదిలి పెట్టుమని దీనంగా ప్రార్థించింది. ‘సరే’ అన్నది నక్క. కానీ ఒక పరతు పెట్టింది. నేను అడిగిన ‘పొడుపు కథ’ను విష్ణుకపోతే నిన్ను తినేస్తానంది. అందుకు ఒప్పుకున్నది కుందేలు.

కుందేలు : సరే అడుగు. నక్క బావా! విష్ణుటందుకు ప్రయత్నిస్తా.

నక్క : జాగ్రత్తగా నిను.

“బరువుమోతుగాని బండినేమియు గాదు
కాళ్ళు నాల్లు కలపు ఖరము గాదు
చేతులున్నావైన చేయలేనే పని
తెలుగు బిడ్డ నన్ను తెలియగలవే?
సమాధానం చెప్పుమ్మా చెప్పులపిల్లి!

కుందేలు : ఆ తెలిసింది !

నక్క : వారెవ్వా! నాకంటే తెలివైన దానిలాగున్నావే.
సరే, ఇప్పుడు ఇది చెప్పు చూస్తాను.

నక్క : “చక చక పోయేవి రెండు
గట్టెక్కి చూచేవి రెండు
అంది పుచ్చుకునేవి రెండు
ఆలకిస్తుండేవి రెండు” చెప్పుకో చూద్దాం?

కుందేలు : నక్కబావా! ఇది ఎంతో సులభం

నక్క : అమ్మా! అన్నీ చెప్పేస్తున్నావే. ఇదీ చెప్పగలవా ?
“అమ్మా అంటే దగ్గర కొచ్చేవి
నాన్నా అంటే దూరంగా పోయేవి”
ఏవో చెప్పుకో చూద్దాం.

కుందేలు : తెలుస్తూనే ఉంది కదా

వక్క : శభామ్! నువ్వు ఏది అడిగానా ఇట్టే చెప్పేస్తున్నావే. ఈ పొడుపు కథ కూడా విష్ణగలిగితే నిన్ను విడిచేస్తాలే.

“నోరు లేని పిట్ట తోకతో నీళ్ళు తాగుతుంది.

కుందేలు : అది ఇంక నన్ను వదిలేస్తాపు కదూ.

వక్క : సరేలే ! తొందరెందుకు ? ఇంకోకటి విష్ణు ?

“పచ్చని పెట్టెలో విచ్చుకుంటాను
తెచ్చుకోబోతే గుచ్ఛుకుంటాను.”

కుందేలు : ఓహో ! అదా ! కదూ !

వక్క : అరే వావ్ ! భలే ! భలే ! నీ బుర్ర అమోఫుం.

ఇదే చివరిది. ఇది చెబితే ఇక వదిలేస్తా.

“చెయ్యని కుండ

వెయ్యని సుస్నం

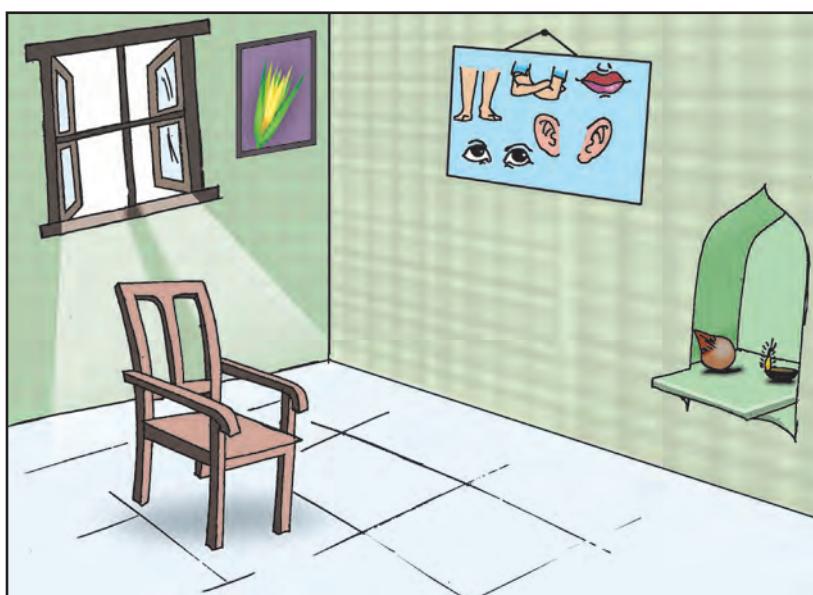
పొయ్యని నీళ్ళు

తియ్యగ నుండు”

కుందేలు : ఓస్ అదా ? తెలుసులే. వదిలేస్తానని మాటిచ్చావ్. మాట తప్పుపుగా
 అదే కదా ! జవాబు.

వక్క : సరే! వెళ్ళు! పొడుపు కథలన్నీ విప్పి నీ ప్రాణాలు రక్షించుకున్నాపు. పరతు ప్రకారం నిన్ను విడిచి పెడుతున్నాను. ఇంకెప్పుడూ నాకు కనిపించకు.

డ్రెడ్రె ఉఱల్ల

ండ్ల్లు

ఇంఫ్రాఐడ్

ఐడ్రిభల్

ప్రోఫ్స్

ఐఎల్ల

ప్రోఫ్

ప్రోట్

లఘుసిఫుంటువు

1. అడ్డుపడెడి	= అడ్డమువచ్చేడి	24. కంటికి రెప్పలా	= ఎంతో జాగ్రత్తగా
2. అత్యన్తమైన = నీక్కిలి గొప్పదైన		25. కండ	= బలము
3. అన్యేషించాడు	= వెతికాడు	26. గడువు	= సమయము
4. అవోళన	= ఎగతాళి, గేలి	27. గుప్పెడైన	= కొంచెన్టును
5. అవని	= భూమి	28. గురువర్యులు	= గురువులలో జ్ఞములు
6. అశువులు	= ప్రాణములు	29. చాతుర్యము	= నేర్చు
7. ఆకతాయి	= తుంటరి	30. చిరస్మరణీయం = ఎల్లప్పుడు గుర్తించుకోతగింది	
8. ఆచరించు	= పొటించు	31. చింతించాడు	= దుఃఖించాడు
9. ఆనందం	= సంతోషం	32. చెంతన	= దగ్గరలోనే
10. ఆనవాయితీ	= అలవాటు	33. జాడ	= గుర్తు
11. ఆవశ్యకత	= అవసరము	34. జీవనోపాధి	= జీవించుటకై సంపాదన
12. ఏరినైన	= ఎవరినైన	35. తలపెట్టు	= ప్రయత్నించు
13. ఏ వేషము	= ఏ సమయంలోనైనము	36. తిన్నగా	= సక్రమంగా, సరిగా
14. ఒడిసి పట్టు	= గట్టిగా పట్టుకొను	37. తిన్ననైన	= సరియైన, సూటిగావున్న
15. కమ్మని రీతి	= చక్కనైన విధానము	38. దళము	= సమూహము
16. కలసికట్టగ	= ఐకమత్యంగా	39. దాడి	= తిరుగుబాటు
17. కలుగు	= కన్నము	40. దీసంగా	= జాలిగా
18. కల్పితమైన	= కృతిమమైన	41. దీక్షగా	= ఏకాగ్రతతో
19. కాన	= అడవి	42. దేశస్థలు	= దేశములోనివారు
20. కీడు	= అవకారం	43. ధరణి	= భూమి
21. కృతిమము	= అసహజము	44. నిత్యావసరాలు	= ప్రతి రోజు అవసరమగునవి
22. కోకొల్లగ	= ఎక్కువగా		
23. కౌరవులు	= దుర్యోధనుడు	45. నిషేధించు	= నిరాకరించు
	మొదలైన సూరుగురు	46. పట్టి వేయగలదు	= గ్రోంచగలదు
	అన్వదమ్మలు		

47.	పదిల పరుచు	= జాగ్రత్త చేయు	71.	రాణించు	= భ్యాలీగాంచు
48.	పరిషుకుము	= సువానన	72.	రేయబవలు	= రాల్రింబగష్టు
49.	పస్తు	= ఆహారం తిసక పోశుట	73.	విడుపుము	= పదిలిపెట్టుము
50.	పాటించు	= అవలంబించు	74.	విలసిల్లు	= ఒప్పారు
51.	పురస్కారము	= గౌరవము	75.	విశ్వ విభ్యాతము	= ప్రపంచ ప్రసిద్ధము
52.	పేర్చుకొనును	= ఏర్పాటు చేసుకొనును	76.	విహారించు	= లిరుగు
53.	ప్రగతి	= అభివృద్ధి	77.	వృక్షతతులు	= చెట్ల సమూహము
54.	ప్రతిభ	= విశిష్టత, గొప్పతనము	78.	వృక్షారోపణ	= చెట్లను నాటుట
55.	ప్రావీణ్యము	= నేర్చు	79.	వేడుకొను	= ప్రార్థించు
56.	పాండపులు	= పాండురాజు కుమారులు	80.	వ్యాధి గ్రసులు	= రోగం వచ్చినవారు
57.	పాంగిపోక	= సంతోషించక	81.	శోకము	= రోదన, ఏడుపు
58.	బత్తెరిసాలు	= పంచదార బిళ్లులు	82.	శోకాలు	= ఏడుపులు, దుఃఖాలు
59.	బహుమతి	= కాసుక	83.	శ్రమియించెడి	= క్షూపడెడి
60.	మన్మించుట	= క్షమించుట/ గౌరవించుట	84.	సర్పము	= పాము
61.	మాట పట్టింపులు	= పట్టుదలులు	85.	సలుపు	= బాధపెట్టు
62.	మాతృమూర్తి	= తల్లి	86.	సువర్షము	= బంగారము
63.	మానవేయు	= పదలిపెట్టు	87.	సుస్తు	= సోమరితసం
64.	మార్గదర్శకము	= తోప చూపు	88.	సంకేతం	= గుర్తు
65.	మిస్తు	= ఎక్కువ	89.	సంఘటిల్లి	= ఐక్యతతో కూడి
66.	మిస్తు కుండు	= మాట్లాడకుండా ఉండు	90.	సంఘటిల్లు	= కూడి, కలిసి, ఒక్కటే
67.	ముగిశాక	= పూర్తయిన తరువాత	91.	సంతరించు	= కలిగినుండు
68.	ముగ్గుడై	= ఆక్రీంచబడిసవాడై	92.	సందేశము	= వార్త
69.	మురిసిపోదువు	= సంతోషించెదవు	93.	సందేహము	= అనుమానము
70.	మోదం	= సంతోషం	94.	స్వాశించు	= తాకు
			95.	స్వాషితం	= తాను సంపాదించినది
			96.	హితము	= మేలు/మంచి

వ్యాకరణము

అచ్చులు :

‘త’ నుండి ‘ఛొ’ పరకు గల అక్షరములను స్వరములు అందురు. వీనినే ప్రాణములు అని కూడా అందురు.

హల్లులు :

‘క’ నుండి ‘క్క’ పరకు గల అక్షరములను వ్యంజనములు అందురు. వీనిని ప్రాణులు అని కూడా అందురు.

ప్రతి హల్లు నందు అచ్చు తప్పని సరిగా పుండును. ప్రాణము లేనిచో ప్రాణిగా గుర్తింపబడదు. అట్టే అచ్చు లేనిచో హల్లు ఉచ్చరింపబడదు.

వాక్యము :

అర్థపంతమైన పదము లేదా పదాల సముదాయము వాక్యము.

ఉదా :

1. వ్రాయపటెను.
2. నేను పాఠము చదుపుచున్నాను.

వాక్యాంగములు :

కర్త, కర్మ, క్రియ, అను వానిని వాక్యాంగములందురు.

కర్త: పని చేయువాడు కర్త.
ఉదా : పాపని పాటను పాడెను. పాడినది పాపని. క్రియను చేసినది పాపని కనుక పాపని కర్త అయింది.
కర్మ : ఘలితము పొందు వాడు కర్మ. ఎపరిని, దేనిని అని ప్రశ్నించుకొనగా వచ్చు సమాధానము కర్మ.

దేనిని పాడెను? అనగా వచ్చు సమాధానము ‘పాట’ కనుక పాట అనునది కర్మ.

క్రియ : పనిని తెలియ జేయునది క్రియ ‘పాడుట’ అనునది పని, పనిని తెలియజేయునది క్రియ. కావున ‘పాడుట’ అన్నది క్రియ.

పచనము : పచనములు రెండు.

1. ఏకపచనము, 2. బహుపచనము

1. ఏకపచనము : ఒకే వస్తుపును తెలియజేయు పదములు

ఉదా : కుర్చీ, బల్ల.

2. బహుపచనము: ఒకటి కంటే ఎక్కువ వస్తుపులను తెలియజేయు పదములు.

ఉదా : కుర్చీలు, బల్లలు

కాలములు : కాలములు నాలుగు.

1. భూతకాలము, 2. పర్వతమాన కాలము,
3. భవిష్యత్కాలము, 4. తర్వాతకాలము

1. భూతకాలము: జరిగిపోయిన విషయములను తెలియజేయునది.

ఉదా : శాంత పారశాలకు వచ్చేను.

2. పర్వతమానకాలము: జరుగుచున్న విషయములను తెలియజేయునది.

ఉదా : జమున పాఠము చదుపుచున్నది.

3. భవిష్యత్కాలము: జరుగుచోస్తు విషయములను తెలియజేయునది.

ఉదా : కరుణ పాట పొడబోపుచున్నది.

4. తథ్యర్కాలము: ఎప్పుడూ జరిగే పనులను గురించి తెలియజేయునది.

ఉదా : సూర్యుడు ఉదయించును, గాలి వీచును.

పురుషులు : పురుషులు మూడు

1. ఉత్తమ పురుష, 2. మధ్యమ పురుష,
3. ప్రథమ పురుష

1. ఉత్తమ పురుషః: తనను గురించి తెలియజేయునది.

ఉదా : నేను, మేము.
మేము బజారుకు వెళ్లితిమి.

2. మధ్యమ పురుష : ఎదుటి వారిని గురించి తెలియజేయునది.

ఉదా : నీవు, మీరు.
నీవు ఎచ్చటికి
వెళ్ళుచున్నావు?

3. ప్రథమ పురుషః: ఇతరులను గురించి తెలియజేయునది.

ఉదా : అతడు, వారు, ఆమె
అమె పూలను కొనెను.

వాచకము (లింగము): వాచకములు మూడు

1. మహాద్వాచకము, 2. మహాతీవాచకము,
3. అమహాద్వాచకము

1. మహాద్వాచకము : పురుషులను తెలియజేయు పదాలు

ఉదా : వాడు, అతడు, రాముడు.

2. మహాతీవాచకము: స్త్రీలను తెలియజేయు పదాలు

ఉదా : అమె, రాధ, పాప

3. అమహాద్వాచకము:
జడ వాచకములను తెలియజేయు పదాలు

ఉదా : పుస్తకము, సల్లబల్ల.

భాషాభాగములు : ఇనీ ఐదు

1. నామ వాచకము, 2. సర్వనామము, 3. క్రియ,
4. విశేషము, 5. అవ్యయము

1. నామ వాచకము: పేర్లను తెలియజేయునది.

ఉదా : నిమల, కలువ, శ్రీకైలము,
హిమాలయము

2. సర్వనామము: నామ వాచకమునకు బదులుగా వాడబడునది.

ఉదా : వాడు చదువుచున్నాడు
అతడు కానుకను ఇచ్చేను

3. క్రియ : పనిని తెలుపునవి. ఇనీ రెండు రకములు

అ) సమాపక క్రియ :

వాక్యము యొక్క
అర్థమును పూర్తి
చేయు క్రియలు

ఉదా : బాలురు

అడుకోనుచున్నారు

అ) అసమాపక క్రియ :

వాక్యము యొక్క
అర్థమును పూర్తి
చేయని క్రియాపదము.

ఉదా: కమల పారమును విని

సమాపక క్రియలు రెండు విధములు :

1. సకర్మక క్రియ: కర్మతో కూడిన క్రియలు.

ఉదా : వాడు పారమును వ్రాసెను.

2. అకర్మక క్రియ: కర్మలేని క్రియలు

ఉదా : వాడు వ్రాసెను.

4. విశేషణము

నామవాచకము, సర్వనామములలోని విశేష విషయమును (రంగును, స్వభావమును గుణమును) తెలియజేయునది.

ఉదా : మంచి బాలుడు

5) క్రియా విశేషణము :

క్రియ యొక్క విశేష విషయమును తెలియజేయునది.

ఉదా : వేగముగా పరిగెత్తేను.

5. అప్యయము

లింగ, పచస, విభక్తులు లేని పదములను అప్యయములు అందురు.

ఉదా : ఆహో! ఔరా! అక్కడ, అప్పుడు.

వాక్యరకములు : వాక్యములు మూడు రకములు.

సామాన్య వాక్యము, సంళిష్ట వాక్యము, సంయుక్త వాక్యము

1. సామాన్య వాక్యము:

ఒకే సమాపకక్రియ కలిగిన వాక్యము

ఉదా : దీప పూలను కోసేను.

2. సంళిష్ట వాక్యము :

అనమాపక క్రియతో కూడి యుండు వాక్యము

ఉదా : దీప పూలను కోసి, దండను కూర్చేను

3. సంయుక్త వాక్యము :

రెండు లేక అంతకంటే ఎక్కువ సామాన్య వాక్యములు కలిసి ఏక వాక్యముగా ఏర్పడునది. సామాన్య వాక్యములను సంయుక్త వాక్యములుగా మార్చునపుడు ‘కాని, కాబట్టి, అందువలన, అయితే వంటి ప్రత్యయాలను నడుమ చేర్చవలెను.

ఉదా : దీప పూలను కోసేను కాని దండను కూర్చేదు.

విభక్తి ప్రత్యయములు :

వాక్యములోని పదములకు పరస్పర సంబంధము కలిగించునవి విభక్తులు. ఆ విభక్తులను తెలుపునవి ప్రత్యయములు.

	ప్రత్యయములు	విభక్తులు
1.	దు, ము, పు, లు	ప్రథమా విభక్తి
2.	నెన్, నున్, లన్, కూర్చు, గుటెంచి	ద్వాతీయా విభక్తి
3.	చేతన్, చెన్, తోడన్, తోన్	తృతీయా విభక్తి
4.	కొఱకున్, కై	చతుర్థి విభక్తి
5.	పలన్, కంచెన్, పట్టి	పంచమీ విభక్తి
6.	కిన్, కున్, యొక్క, లోన్, లోపలన్	షష్ఠి విభక్తి
7.	అందున్, సన్	సత్తమీ విభక్తి
8.	ఓ, ఓయ్, ఓరి, ఓసి.	సంబోధన ప్రథమా విభక్తి

किशोर

**कथा, कविता, कादंबरीका, एकांकिका,
दीर्घकथा, गमतगाणी, ललित, छंद, चटिन्र,
विज्ञान, देश-देशांतर, लोककथा**

**लोकप्रिय व अभिकुचिक्षसंपन्न किशोर
मासिकातील चाळीस्थ वर्षातील
निवडक साहित्यांवर आधारित
'निवडक किशोर'चे १४ खंड**

वरील खंड पाठ्यपुस्तक मंडळाच्या सर्व भांडारांत विक्रीसाठी
उपलब्ध आहेत. १४ खंडांची एकूम किमत ₹ ९६००/-

वरील खंडांच्या खेदेदीसाठी मंडळाच्या पुढील विभागीय भांडारांशी संपर्क साधा.

पुणे (०२०- २५६५९४६५), मुंबई (गोरेगाव) (०२२-२८७७९८४२), औरंगाबाद (०२४०- २३३२९७१),
नाशिक (०२५३- २३९९५११), लातूर (०२३८२- २२०९३०),
कोल्हापूर (०२३०- २४६८५७६), अमरावती (०७२९-२५३०९६५), पनवेल (०२२- २७४६२६४५)

మహర్షులు రాష్ట్ర పొర్చుపుస్తక నిల్వతి మరియు పొర్చుపుణాళిక పలశేధన సంస్థ, పుణీ
బాలభారతి ఇయత్తా ५ వి (తెలుగు) ₹ 40.00

₹ 40.00

